

119
Joh. Christian von
Stolb. - Stolberg

geb 26 2. 1796 + 16/6. 1815

Sohn des Grafen
Friedrich Leopold.

00
sp

Meinund Leben Böhmer; 30. Jan. 1815.

Ich bin gewiß, daß weder Tod, noch Leben,
noch Engel, noch Fürstenthum, noch
Gewalt, weder Gegenwärtiges noch
Zukünftiges, -

Weder Gefahr noch Angst, noch Schmerz
noch Leiden, noch irgend etwas
soll uns von der Liebe Gottes, die in
Christi Jesu ist, unsern Heil.

Paulus. Röm. 8. 38, 39. -

† von 16ten Febr.
1815 bei St. Anthon
Christian
tallae

Es sollen wohl Lärge nimmer
für uns Hölzer sein fallen; aber
unsern Gnaden soll nicht von
Dir weg sein, und das Land wir-
der Feindes soll nicht sein
fallen, sprichst Du Gutes Dein
Lebens.

21ten Mai 1843

[Friedrich Loeblin]

DE IMITATIONE
CHRISTI.

La Religion.

DE IMITATIONE
CHRISTI

LIBRI QUATUOR,

Ad optimarum editionum fidem
recensiti.

EDITIO NOVA.

CLAROMON-FERRANDI,

Typis P. LANDRIOT, Bibliopolæ, viâ
Sancti-Genesii.

1809.

Ed. Boehmer.

Dilectissimae coniugi

30 Novemb.

Dominica prima Adventus

1879.

Pacem relinquo vobis, pacem
meam do vobis. Non quomodo
mundus dat, ego do vobis.
Non turbetur cor vestrum
neque formidet." Joh. 14, 27.

INDEX

CAPITUM ET LIBRORUM

DE IMITATIONE CHRISTI.

LIBER PRIMUS.

CAP. I. <i>DE Imitatione Christi, et contemptu omnium vanitatum mundi.</i>	pag. 1
II. <i>De humili sentire suū ipsius.</i>	4
III. <i>De doctrina veritatis.</i>	6
IV. <i>De providentia in agendis.</i>	11
V. <i>De lectione sanctarum Scripturarum.</i>	13
VI. <i>De inordinatis affectionibus.</i>	14
VII. <i>De vana spe, et elatione fugienda.</i>	15
VIII. <i>De cavenda nimia familiaritate.</i>	17
IX. <i>De obedientia et subjectione.</i>	18
X. <i>De cavenda superfluitate verborum.</i>	20
XI. <i>De pace acquirenda, et zelo proficiendi.</i>	22
XII. <i>De utilitate adversitatis.</i>	25

a 4

XIII. <i>De tentationibus reprimendis.</i>	27
XIV. <i>De temerario iudicio vitando.</i>	32
XV. <i>De operibus ex caritate factis.</i>	34
XVI. <i>De sufferentia defectuum aliorum.</i>	36
XVII. <i>De monastica vita.</i>	38
XVIII. <i>De exemplis sanctorum Patrum.</i>	39
XIX. <i>De exercitiis boni Religiosi.</i>	43
XX. <i>De amore solitudinis et silentii.</i>	48
XXI. <i>De compunctione cordis.</i>	54
XXII. <i>De consideratione humanæ miseriæ.</i>	58
XXIII. <i>De meditatione mortis.</i>	63
XXIV. <i>De iudicio et pænis peccatorum.</i>	69
XXV. <i>De ferventi emendatione totius vitæ nostræ.</i>	75

LIBER SECUNDUS.

CAP. I. <i>De interna conversatione.</i>	83
II. <i>De humili submissione.</i>	89
III. <i>De bono pacifico homine.</i>	90
IV. <i>De pura mente, et simplici intentione.</i>	93
V. <i>De propria consideratione.</i>	95
VI. <i>De lætitia bonæ conscientie.</i>	97
VII. <i>De amore JESU super omnia.</i>	100
VIII. <i>De familiari amicitia JESU.</i>	102
IX. <i>De carentia omnis solatii.</i>	106

INDEX CAPITUM.

vij

X. <i>De gratitudine pro gratia Dei.</i>	112
XI. <i>De paucitate amatorum crucis JESU.</i>	116
XII. <i>De regia via sanctæ Crucis.</i>	119

LIBER TERTIUS.

CAP. I. <i>De interna Christi locutione ad animam fidelem.</i>	130
II. <i>Quòd veritas intus loquitur sine strepitu verborum.</i>	132
III. <i>Quòd verba Dei cum humilitate sunt audienda; et quòd multi ea non ponderant.</i>	134
<i>Oratio ad implorandam devotionis gratiam.</i>	137
IV. <i>Quòd in veritate et humilitate coram Deo conversandum est.</i>	139
V. <i>De mirabili effectu divini amoris.</i>	142
VI. <i>De probatione veri amatoris.</i>	148
VII. <i>De occultanda gratia sub humilitatis custodia.</i>	152
VIII. <i>De vili æstimatione suû ipsius, in oculis Dei.</i>	156
IX. <i>Quòd omnia ad Deum, sicut ad finem ultimum, sunt referenda.</i>	158
X. <i>Quòd, spreto mundo, dulce est servire</i>	

<i>Deo.</i>	161
XI. Quòd desideria cordis examinanda sunt, et moderanda.	165
XII. De informatione patientiæ, et luctamine adversus concupiscentias.	167
XIII. De obedientia humilis subditi, ad exem- plum JESU CHRISTI.	170
XIV. De occultis Dei judiciis considerandis, ne extollamur in bonis.	173
XV. Qualiter standum sit ac dicendum, in omni re desiderabili.	175
Oratio pro beneplacito Dei perficiendo.	177
XVI. Quòd verum solatium in solo Deo est quærendum.	178
XVII. Quòd omnis sollicitudo in Deo statuenda sit.	181
XVIII. Quòd temporales miseriæ, exemplo Christi, æquanimiter sunt ferendæ.	183
XIX. De tolerantia injuriarum, et quis verus patiens probetur.	185
XX. De confessione propriæ infirmitatis, et hujus vitæ miseriis.	188
XXI. Quòd in Deo super omnia bona et dona requiescendum est.	192
XXII. De recordatione multiplicium benefi-	

<i>ciorum Dei.</i>	197
XXIII. <i>De quatuor magnam importantibus pacem.</i>	201
<i>Oratio contra cogitationes malas.</i>	202
<i>Oratio pro illuminatione mentis.</i>	203
XXIV. <i>De evitatione curiosæ inquisitionis super alterius vita.</i>	205
XXV. <i>In quibus firma pax cordis, et verus profectus consistit.</i>	207
XXVI. <i>De eminentia liberæ mentis, quam supplex oratio magis meretur, quàm lectio.</i>	210
XXVII. <i>Quòd privatus amor a summo bono maximè retardat.</i>	212
<i>Oratio pro purgatione cordis, et cælesti sapientia.</i>	214
XXVIII. <i>Contra linguas obtreptatorum.</i>	215
XXIX. <i>Qualiter, instante tribulatione, Deus invocandus est et benedicendus.</i>	217
XXX. <i>De divino petendo auxilio, et confidentia recuperandæ gratiæ.</i>	219
XXXI. <i>De neglectu omnis creaturæ, ut creator possit inveniri.</i>	223
XXXII. <i>De abnegatione suî, et abdicatione omnis cupiditatis.</i>	227
XXXIII. <i>De instabilitate cordis, et de inten-</i>	

X INDEX CAPITUM.

vi	<i>tionē finali ad Deum habenda.</i>	230
X	XXXIV. Quòd amanti sapit Deus super omnia, et in omnibus.	231
X	XXXV. Quòd non est securitas a tentatione in hac vita.	235
X	XXXVI. Contra vana hominum iudicia.	238
X	XXXVII. De pura et integra resignatione suā, ad obtinendam cordis libertatem.	240
X	XXXVIII. De bono regimine in externis, et recurſu ad Deum in periculis.	242
X	XXXIX. Quòd homo non sit importunus in negotiis.	244
X	XL. Quòd homo nihil boni ex se habet, et de nullo gloriari potest.	246
X	XLI. De contemptu omnis temporalis honoris.	250
X	XLII. Quòd pax non est ponenda in hominibus.	251
X	XLIII. Contra vanam et ſecularem ſcientiam.	253
X	XLIV. De non attrahendo ſibi res exteriores.	256
X	XLV. Quòd omnibus non est credendum, et de facili lapſu verborum.	257
X	XLVI. De confidentia in Deo habenda, quando	

230	<i>insurgunt verborum jacula.</i>	261
er om-	XLVII. Quòd omnia gravia pro æterna vita	
231	<i>sunt toleranda.</i>	265
atione	XLVIII. De die æternitatis, et hujus vitæ	
235	<i>angustiis.</i>	268
238	XLIX. De desiderio æternæ vitæ, et quanta	
de suî,	<i>sint certantibus bona promissa.</i>	273
240	L. Qualiter homo desolatus se debet in manus	
is, et	<i>Dei offerre.</i>	279
242	LI. Quòd humilibus insistendum est operibus,	
us in	<i>cùm deficitur a summis.</i>	285
244	LII. Quòd homo non reputet se consolatione	
et de	<i>dignum, sed magis verberibus reum.</i>	286
246	LIII. Quòd gratia Dei non miscetur terrena	
noris.	<i>sapientibus.</i>	290
250	LIV. De diversis motibus Naturæ et Gratiæ.	
nibus.		293
251	LV. De corruptione naturæ, et efficacia gra-	
tiam.	<i>tiae divinæ.</i>	299
253	LVI. Quòd nos ipsos abnegare, et Christum	
iores.	<i>imitari debemus per crucem.</i>	304
256	LVII. Quòd homo non sit nimis dejectus,	
, et de	<i>quando in aliquos labitur defectus.</i>	308
257	LVIII. De altioribus rebus et occultis judiciis	
uando	<i>Dei non scrutandis.</i>	311

xij INDEX CAPITUM.

LIX. Quòd omnis spes et fiducia in solo Deo
est figenda. 318

LIBER QUARTUS.

Devota exhortatio ad sacram Communionem. 322

CAP. I. Cum quanta reverentia Christus sit
suscipiendus. 323

II. Quòd magna bonitas et caritas Dei in Sa-
cramento homini exhibetur. 332

III. Quòd utile sit sæpè communicare. 337

IV. Quòd multa bona præstantur devotè com-
municantibus. 341

V. De dignitate Sacramenti, et statu Sacer-
dotali. 347

VI. Interrogatio de exercitio ante Communionem. 350

VII. De discussione propriæ conscientiae, et
emendationis proposito. 351

VIII. De oblatione Christi in cruce, et pro-
pria resignatione. 356

IX. Quòd nos et omnia nostra Deo debemus
offerre, et pro omnibus orare. 358

X. Quòd sacra Communio de facili non est
relinquenda. 362

- XI. Quòd corpus Christi et sacra scriptura
maximè sint animæ fidei necessaria. 368
- XII. Quòd magnâ diligentia se debeat com-
municaturus Christo præparare. 374
- XIII. Quòd toto corde anima devota Christi
unionem in Sacramento affectare debet. 378
- XIV. De quorundam devotorum ardenti desi-
derio ad Corpus Christi. 381
- XV. Quòd gratia devotionis, humilitate et suâ
ipsius abnegatione acquiritur. 383
- XVI. Quòd necessitates nostras Christo ape-
rire, et ejus gratiam postulare debemus. 386
- XVII. De ardenti amore, et vehementi affectu
suscipiendi Christum. 389
- XVIII. Quòd homo non sit curiosus scrutator
Sacramenti, sed humilis imitator Christi,
subdendo sensum suum sacræ fidei. 393

FINIS INDICIS CAPITUM.

D

♦♦

De

1.
ter
CH
vil
ve
co

DE

DE IMITATIONE CHRISTI.

LIBER PRIMUS.

CAPUT PRIMUM.

*De imitatione Christi, et contemptu
omnium vanitatum mundi.*

1. **Q**UI sequitur me, non ambulat in
tenebris : dicit Dominus. Hæc sunt verba
Christi, quibus admonemur, quatenus
vitam ejus et mores imitemur, si velimus
veraciter illuminari, et ab omni cæcitate
cordis liberari.

A

Summum igitur studium nostrum sit,
in vita Jesu Christi meditari.

2. Doctrina Christi omnes doctrinas
Sanctorum præcellit : et qui spiritum
haberet, absconditum ibi manna inve-
niret.

Sed contingit quòd multi ex frequenti
auditu Evangelii parvum desiderium sen-
tiunt, quia spiritum Christi non habent.

Qui autem vult plenè et sapidè Christi
verba intelligere, oportet ut totam vitam
suam illi studeat conformare.

3. Quid prodest tibi, alta de Trinitate
disputare, si careas humilitate, unde dis-
pliceas Trinitati?

Verè, alta verba non faciunt sanctum
et justum : sed virtuosa vita efficit Deo
charum.

Opto magis sentire compunctionem,
quàm scire ejus definitionem.

Si scires totam Bibliam exterius, et
omnium Philosophorum dicta : quid totum

prodesset sine charitate Dei et gratia?

Vanitas vanitatum, et omnia vanitas, præter amare Deum, et illi soli servire.

Ista est summa sapientia, per contemptum mundi tendere ad regna cœlestia.

4. Vanitas igitur est, divitias perituras quærere, et in illis sperare.

Vanitas quoque est, honores ambire, et in altum statum se extollere.

Vanitas est, carnis desideria sequi, et illud desiderare, unde postmodum graviter oportet puniri.

Vanitas est, longam vitam optare, et de bona vita parum curare.

Vanitas est, præsentem vitam solùm attendere: et quæ futura sunt, non prævidere.

Vanitas est, diligere quod cum omni celeritate transit: et illic non festinare, ubi sempiternum gaudium manet.

5. Memento illius frequenter proverbii: quia non satiatur oculus visu, nec auris impletur auditu.

Stude ergò cor tuum ab amore visibilium abstrahere, et ad invisibilia te transferre. Nam sequentes suam sensualitatem, maculant conscientiam, et perdunt Dei gratiam.

CAPUT II.

De humili sentire sui ipsius.

1. **O**MNIS homo naturaliter scire desiderat; sed scientia sine timore Dei, quid importat?

Melior est profectò humilis rusticus, qui Deo servit, quàm superbus Philosophus, qui, se neglecto, cursum cœli considerat.

Qui bene seipsum cognoscit, sibi ipsi vilescit, nec laudibus delectatur humanis.

Si scirem omnia quæ in mundo sunt, et non essem in charitate; quid me juvaret coram Deo, qui me iudicaturus est ex facto?

2. Quiesce a nimio sciendi desiderio :
quia magna ibi invenitur distractio , et
deceptio.

Scientes libenter volunt videri , et sa-
pientes dici.

Multa sunt , quæ scire , parum vel nihil
animæ prosunt.

Et valde insipiens est , qui aliquibus
intendit , quàm his quæ salutis suæ deser-
viunt.

Multa verba non satiant animam ; sed
bona vita refrigerat mentem : et pura con-
scientia magnam ad Deum præstat confi-
dentiam.

3. Quantò plus et melius scis , tantò gra-
viùs inde judicaberis , nisi sanctius vixeris.

Noli ergò extolli de ulla arte vel scientia :
sed potiùs time de data tibi notitia.

Si tibi videtur quòd multa scis , et satis
bene intelligis ; scito tamen , quia sunt
multò plura quæ nescis.

Noli altum sapere , sed ignorantiam

tuam magis fatere. Quid te vis alicui præferre, cum plures doctiores te inveniuntur, et magis in lege periti?

Si vis utiliter aliquid scire, et discere: ama nesciri, et pro nihilo reputari. p. 178.

4. Hæc est altissima et utilissima lectio, sui ipsius vera cognitio et despectio.

De se ipso nihil tenere, et de aliis semper bene et altè sentire, magna sapientia est et alta perfectio.

Si videres alium apertè peccare, vel aliqua gravia perpetrare, non deberes te tamen meliorem æstimare; quia nescis quamdiu possis in bono stare.

Omnes fragiles sumus; sed tu neminem fragiliorem te ipso tenebis.

CAPUT III.

De doctrina veritatis.

1. **F**ELIX, quem veritas per se docet, non per figuras et voces transeuntes, sed sicuti se habet.

Nostra opinio, et noster sensus, sæpè nos fallit, et modicum videt.

Quid prodest magna cavillatio de occultis et obscuris rebus, de quibus nec arguemur in iudicio, quia ignoravimus?

Grandis insipientia, quòd, neglectis utilibus et necessariis, ultro intendimus curiosis et damnosis. Oculos habentes non videmus.

2. Et quid curæ nobis de generibus et speciebus?

Cui æternum Verbum loquitur, a multis opinionibus expeditur.

Ex uno verbo omnia, et unum loquuntur omnia: et hoc est principium, quod et loquitur nobis.

Nemo sine illo intelligit, aut rectè iudicat.

Cui omnia unum sunt, et omnia ad unum trahit, et omnia in uno videt, potest stabilis corde esse, et in Deo pacificus permanere.

O veritas Deus! fac me unum tecum,
in charitate perpetua.

Tædet me sæpè multa legere et audire :
in te est totum quod volo et desidero.

Taceant omnes Doctores , sileant uni-
versæ creaturæ in conspectu tuo : tu mihi
loquere solus.

3. Quantò aliquis magis sibi unitus et
interiùs simplificatus fuerit , tantò plura
et altiora sine labore intelligit ; quia de-
super lumen intelligentiæ accipit.

Purus , simplex , et stabilis spiritus , in
multis operibus non dissipatur ; quia omnia
ad Dei honorem operatur ; et in se otiosus
ab omni propria exquisitione esse nititur.

Quis te magis impedit et molestat ,
quàm tua immortificata affectio cordis ?

Bonus et devotus homo opera sua priùs
intus disponit , quæ foris agere debet.

Nec illa trahunt eum ad desideria vi-
tiosæ inclinationis ; sed ipse inflectit
ea ad arbitrium rectæ rationis.

Quis habet fortius certamen, quàm qui nititur vincere se ipsum?

Et hoc deberet esse negotium nostrum; vincere videlicet se ipsum, et quotidie se ipso fortiozem fieri, atque in melius aliquid proficere.

4. Omnis perfectio in hac vita quamdam imperfectionem sibi habet annexam: et omnis speculatio nostra quâdam caligine non caret.

Humilis tuâ cognitio, certior via est ad Deum, quàm profunda scientiæ inquisitio.

Non est culpanda scientia, aut quælibet simplex rei notitia, quæ bona est in se considerata, et a Deo ordinata; sed præferenda est semper bona conscientia, et virtuosa vita.

Quia verò plures magis student scire, quàm bene vivere; ideo sæpè errant, et pene nullum vel modicum fructum ferunt.

5. O si tantam adhiberent diligentiam, ad extirpanda vitia, et virtutes inseren-

das, sicuti ad movendas quæstiones; non fierent tanta mala et scandala in populo, nec tanta dissolutio in cœnobiis.

Certè adveniente die judicii, non quæretur a nobis quid legimus, sed quid fecimus; nec quàm bene diximus, sed quàm religiosè viximus.

Dic mihi, ubi sunt modò omnes illi domini et magistri, quos bene novisti dum adhuc viverent, et studiis florerent?

Jam eorum præbendas alii possident; et nescio utrùm de eis recogitant. In vita sua aliquid esse videbantur, et modò de illis tacetur.

6. O quàm citò transit gloria mundi! utinam vita eorum, scientiæ ipsorum concordasset! tunc bene studuissent et legisserent.

Quàm multipereunt pervanam scientiam in sæculo, qui parum curant de Dei servitio!

Et quia magis eligunt magni esse quàm

humiles, ideo evanescunt in cogitationibus suis.

Verè magnus est, qui magnam habet charitatem.

Verè magnus est, qui in se parvus est et pro nihilo omne culmen honoris ducit.

Verè prudens est, qui omnia terrena arbitratur ut stercora, ut Christum lucrifaciat.

Et verè bene doctus est, qui Dei voluntatem facit, et suam voluntatem relinquit.

CAPUT IV.

De providentia in agendis.

1. **N**ON est credendum omni verbo, nec instinctui; sed cautè et longanimitè res est secundùm Deum ponderanda.

Proh dolor! sæpè malum faciliùs quàm bonum de alio creditur et dicitur: ita infirmi sumus.

Sed perfecti viri non facile credunt omni enarranti; quia sciunt infirmitatem humanam, ad malum proclivem, et in verbis satis labilem.

2. Magna sapientia, non esse præcipientem in agendis, nec pertinaciter in propriis stare sensibus.

Ad hanc etiam pertinet, non quibuslibet hominum verbis credere, nec audita vel credita mox ad aliorum aures effundere.

Cum sapiente et conscientioso viro consilium habe: et quære potius à meliore instrui, quàm tuas adinventiones sequi.

Bona vita facit hominem sapientem secundum Deum, et expertum in multis.

Quantò quis in se humilior fuerit, et Deo subjectior; tantò in omnibus erit sapientior, et pacatior.

CAPUT V.

De lectione sanctarum Scripturarum.

1. **V**ERITAS est in Scripturis sanctis quærenda, non eloquentia.

Omnis Scriptura sacra eo spiritu debet legi, quo facta est.

Quærere potius debemus utilitatem in Scripturis, quàm subtilitatem sermonis.

Ita libenter devotos et simplices libros legere debemus, sicut altos et profundos.

Non te offendat auctoritas scribentis, utrùm parvæ vel magnæ litteraturæ fuerit; sed amor puræ veritatis te trahat ad legendum.

Non quæras quis hoc dixerit; sed quid dicatur, attende.

2. Homines transeunt; sed veritas Domini manet in æternum.

Sine personarum acceptione, variis modis loquitur nobis Deus.

Curiositas nostra sæpè nos impedit in lectione Scripturarum, cùm volumus intelligere et discutere, ubi simpliciter esset transeundum.

Si vis profectum haurire, lege humiliter, simpliciter, et fideliter; nec unquam velis habere nomen scientiæ.

Interroga libenter, et audi tacens verba Sanctorum; nec displiceant tibi parabolæ seniorum: sine causa enim non proferruntur.

CAPUT VI.

De inordinatis affectionibus.

I. QUANDOCUMQUE homo aliquid inordinatè appetit, statim in se fit inquietus.

Superbus et avarus nunquam quiescunt.

Pauper et humilis spiritu in multitudine pacis conversantur.

Homo qui necdum perfectè in se mortuus est, citò tentatur, et vincitur in parvis et vilibus rebus.

Infirmus in spiritu, et quodammodo adhuc carnalis, et ad sensibilia inclinatus, difficulter se potest a terrenis desideriis ex toto abstrahere.

Et ideo sæpè habet tristitiam, cùm se subtrahit : leviter etiam indignatur, si quis ei resistit.

2. Si autem persecutus fuerit quod concupiscit, statim ex reatu conscientiae gravatur : quia secutus est passionem suam, quæ nihil juvat ad pacem quam quæsit.

Resistendo igitur passionibus, invenitur pax vera cordis; non autem eis serviendo.

Non est ergò pax in corde hominis carnalis, non in homine exterioribus dedito, sed in fervido et spirituali.

CAPUT VII.

De vana spe, et elatione fugienda.

1. **V**ANUS est, qui spem suam ponit in hominibus aut in creaturis.

Non te pudeat aliis servire, amore Jesu Christi; et pauperem in hoc seculo videri.

Non stes super te ipsum, sed in Deo spem tuam constitue.

Fac quod in te est, et Deus aderit bonæ voluntati tuæ.

Non confidas in tua scientia, vel astutia cujuscumque viventis; sed magis in Dei gratia, qui adjuvat humiles, et de se præsumentes humiliat.

2. Ne glorieris in divitiis, si adsunt; nec in amicis, quia potentes sunt: sed in Deo, qui omnia præstat, et se ipsum super omnia dare desiderat.

Non te extollas de magnitudine, vel pulchritudine corporis, quæ modicâ infirmitate corrumpitur et defœdatur.

Non placeas tibi ipsi de habilitate aut ingenio tuo; nec displiceas Deo, cujus est totum quidquid boni naturaliter habueris.

3. Non te reputes aliis meliorem, ne

fortè coram Deo deterior habearis, qui scit quid est in homine.

Non superbias de operibus bonis, quia aliter sunt iudicia Dei, quàm hominum: cui sæpè displicet, quod hominibus placet.

Si aliquid boni habueris, crede de aliis meliora, ut humilitatem conserves.

Non nocet, si omnibus te supponas: nocet autem plurimùm, si vel uni te præponas.

Jugis pax cum humili: in corde autem superbi, zelus et indignatio frequens.

CAPUT VIII.

De cavenda nimia familiaritate.

I. **N**ON omni homini reveles cor tuum: sed cum sapiente et timente Deum age causam tuam.

Cum juvenibus et extraneis rarus esto.

Cum divitibus noli blandiri; et coram magnatibus non libenter appareas.

Cum humilibus et simplicibus, cum

devotis et morigeratis, sociare : et quæ ædificationis sunt, pertracta.

Non sis familiaris alicui mulieri; sed in communi, omnes bonas mulieres Deo commenda.

Soli Deo et Angelis ejus opta familiaris esse, et hominum notitiam devita.

2. Charitas habenda est ad omnes, sed familiaritas non expedit.

Quandoque accidit, ut persona ignota, ex bona fama luceat : cujus tamen præsentia oculos intuentium offuscat.

Putamus aliquando aliis placere ex conjunctione nostra; et incipimus magis displicere ex morum improbitate in nobis considerata.

CAPUT IX.

De obedientia et subjectione.

1. **V**ALDÈ magnum est, in obedientia stare, sub Prælato vivere, et sui juris non esse.

Multò tutius est, stare in subjectione, quàm in prælatura.

Multi sunt sub obedientia, magis ex necessitate, quàm ex charitate : et illi pœnam habent, et leviter murmurant. Nec libertatem mentis acquirunt, nisi ex toto corde propter Deum se subji-
ciant.

Curre hîc vel ibi : non invenies quietem, nisi in humili subjectione sub Prælati regimine.

Imaginatio locorum, et mutatio, multos fefellit.

2. Verum est, quòd unusquisque libenter agit pro sensu suo; et inclinatur ad eos magis qui secum sentiunt.

Sed si Deus est inter nos, necesse est ut relinquamus etiam quandoque nostrum sentire, propter bonum pacis.

Quis est ita sapiens, qui omnia plenè scire potest?

Ergò noli nimis in sensu tuo confidere;

sed velis etiam libenter aliorum sensum audire.

Si bonum est tuum sentire, et hoc ipsum propter Deum dimittis, et alium sequeris, magis exinde proficies.

3. Audivi enim sæpè, securius esse audire et accipere consilium, quàm dare.

Potest etiam contingere, ut bonum sit uniuscujusque sentire; sed nolle aliis acquiescere, cùm id ratio aut causa postulat, signum est superbiæ et perti-
naciæ.

CAPUT X.

De cavenda superfluitate verborum.

1. **C**AVEAS tumultum hominum, quantum potes: multum enim impedit tractatus secularium gestorum, etiam si simplici intentione proferantur.

Citò enim inquinamur vanitate, et captivamur.

Vellem me pluries tacuisse, et inter homines non fuisse.

Sed quare tam libenter loquimur, et invicem fabulamur; cum tamen rarò, sine læsione conscientiae, ad silentium redimus?

Ideo tam libenter loquimur; quia per mutuas locutiones ab invicem consolari quærimus; et cor diversis cogitationibus fatigatum optamus relevare.

Et multum libenter de his, quæ multum diligimus vel cupimus, vel quæ nobis contraria sentimus, libet loqui et cogitare.

2. Sed proh dolor! sæpè inaniter et frustra. Nam hæc exterior consolatio, interioris et divinæ consolationis non modicum detrimentum est.

Ideo vigilandum est, et orandum, ne tempus otiosè transeat.

Si loqui licet et expedit, quæ ædificabilia sunt loquere.

Malus usus, et negligentia profectûs nostri, multum facit ad incustodiam oris nostri.

Juvat tamen non parum ad profectum spirituales, devota spiritualium rerum collatio; maximè ubi pares animo et spiritu in Deo sibi sociantur.

CAPUT XI.

De pace acquirenda, et zelo proficiendi.

1. **M**ULTAM possemus pacem habere, si non vellemus nos cum aliorum dictis et factis, et quæ ad nostram curam non spectant, occupare.

Quomodo potest ille diu in pace manere, qui alienis curis se intermiscet, qui occasiones forinsecus quærit, qui parum vel rarò se intrinsecus colligit?

Beati simplices, quoniam multam pacem habebunt.

2. Quare quidam Sanctorum tam perfecti et contemplativi fuerunt?

Quia omnino se ipsos mortificare ab omnibus terrenis desideriis studuerunt: et ideo totis medullis cordis Deo inhærere, atque liberè sibi vacare potuerunt.

Nos nimium occupamur propriis passionibus, et de transitoriis nimis sollicitamur.

Rarò etiam unum vitium perfectè vincimus, et ad quotidianum profectum non accendimur: ideo frigidi et tepidi remanemus.

3. Si essemus nobis ipsis perfectè mortui, et interiùs minimè implicati, tunc possemus etiam divina sapere, et de cœlesti contemplatione aliquid experiri.

Totum et maximum impedimentum est, quia non sumus a passionibus et concupiscentiis liberi; nec perfectam Sanctorum viam conamur ingredi.

Quando etiam modicùm adversitatis occurrit, nimis citò deioimur, et ad humanas consolationes convertimur.

4. Si niteremur, sicut viri fortes, stare in praelio, profectò auxilium Domini super nos videremus de cœlo.

Ipse enim certantes, et de sua gratia sperantes, paratus est adjuvare: qui nobis certandi occasiones procurat, ut vincamus.

Si tantum in istis exterioribus observantiis profectum religionis ponimus, citò finem habebit devotio nostra.

Sed ad radicem securim ponamus; ut purgati a passionibus, pacificam mentem possideamus.

5. Si omni anno unum vitium extirparemus, citò viri perfecti efficeremur.

Sed modò e contrario sæpè sentimus, ut meliores et puriores in initio conversionis nos fuisse inveniamus, quàm post multos annos professionis.

Fervor et profectus quotidie deberet crescere: sed nunc pro magno videtur, si quis primi fervoris partem posset retinere.

Si modicam violentiam faceremus in principio,

principio, tunc postea cuncta possemus
facere cum levitate et gaudio.

6. Grave est, assueta dimittere; sed
gravius est, contra propriam voluntatem
ire.

Sed si non vincis parva et levia, quando
superabis difficiliora?

Resiste in principio inclinationi tuæ,
et malam dedisce consuetudinem; ne fortè
paulatim ad majorem te ducat difficulta-
tem.

O si adverteres, quantam tibi pacem,
et aliis lætitiā faceres, te ipsum bene
habendo; puto quòd sollicitior esses ad
spiritualem profectum!

CAPUT XII.

De utilitate adversitatis.

1. **B**ONUM nobis est, quòd aliquando
habeamus aliquas gravitates et contrarie-
tates; quia sæpè hominem ad cor revo-

B

cant, quatenus se in exilio esse cognoscat, nec spem suam in aliqua re mundi ponat.

Bonum est, quòd patiamur quandoque contradictiones, et quòd malè et imperfectè de nobis sentiatur, etiam si bene agimus et intendimus. Ista sæpè juvant ad humilitatem, et a vana gloria nos defendunt.

Tunc enim meliùs interiorem testem Deum quærimus, quando foris vilipendimur ab hominibus, et non bene nobis creditur.

2. Ideo deberet se homo in Deo taliter firmare, ut non esset ei necesse multas humanas consolationes quærere.

Quando homo bonæ voluntatis tribulatur, vel tentatur, aut malis cogitationibus affligitur; tunc Deum sibi magis necessarium intelligit, sine quo nihil boni se posse deprehendit.

Tunc etiam tristatur, gemit et orat pro miseriis quas patitur.

Tunc tædet eum diutius vivere, et mortem optat venire; ut possit dissolvi, et cum Christo esse.

Tunc etiam bene advertit, perfectam securitatem et plenam pacem in mundo non posse constare.

CAPUT XIII.

De tentationibus reprimendis.

1. **Q**UANDIU in mundo vivimus, sine tribulatione et tentatione esse non possumus.

Unde in Job scriptum est: Tentatio est vita humana super terram.

Ideo unusquisque sollicitus esse deberet circa tentationes suas, et vigilare in orationibus; ne diabolus locum inveniret decipiendi, qui nunquam dormitat, sed circuit quærens quem devoret.

Nemo tam perfectus est et sanctus, qui non habeat aliquando tentationes: et plenè eis carere non possumus.

2. Sunt tamen tentationes homini sæpè valde utiles, licèt molestæ sint et graves; quia in illis homo humiliatur, purgatur et eruditur.

Omnes sancti per multas tribulationes et tentationes transierunt et profecerunt.

Et qui tentationes sustinere nequiverunt, reprobi facti sunt, et defecerunt.

Non est aliquis Ordo tam sanctus, nec locus tam secretus, ubi non sint tentationes, vel adversitates.

3. Non est homo securus a tentationibus totaliter, quandiu vixerit; quia in nobis est unde tentamur, ex quo in concupiscentia nati sumus.

Unâ tentatione seu tribulatione recedente, alia supervenit: et semper aliquid ad patiendum habebimus; nam bonum felicitatis nostræ perdidimus.

Multi quærunť tentationes fugere, et graviùs incidunt in eas.

Per solam fugam non possumus vincere;

sed per patientiam et veram humilitatem omnibus hostibus efficimur fortiores.

4. Qui tantummodo exteriùs declinat, nec radicem evellit, parum proficiet : imò citiùs ad eum tentationes redient, et pejùs sentiet.

Paulatim, et per patientiam cum longanimitate (Deo juvante) meliùs superabis, quàm cum duritia et importunitate propria.

Sæpius accipe consilium in tentatione, et cum tentato noli duriter agere : sed consolationemingere, sicut tibi optares fieri.

5. Initium omnium malarum tentationum, inconstantia animi, et parva ad Deum confidentia.

Quia sicut navis sine gubernaculo hinc inde a fluctibus impellitur; ita homo remissus, et suum propositum deserens, variè tentatur.

Ignis probat ferrum, et tentatio hominem justum.

Nescimus sæpè quid possumus ; sed
tentatio aperit quid sumus.

Vigilandum est tamen , præcipuè circa
initium tentationis ; quia tunc facilius
hostis vincitur , si ostium mentis nullatenus
intrare sinitur , sed extra limen , statim
ut pulsaverit , illi obviatur.

Unde quidam dixit :

Principiis obsta , serò medicina paratur,
Cum mala per longas invaluere moras.

Nam primò occurrit menti simplex
cogitatio , deinde fortis imaginatio , postea
delectatio , et motus pravus , et assentio.

Sicque paulatim ingreditur hostis malignus
ex toto , dum illi non resistitur in principio.

Et quantò diutius ad resistendum quis
torpuerit , tantò in se quotidie debilior
fit , et hostis contra eum potentior.

6. Quidam in principio conversionis
suae graviores tentationes patiuntur ; quidam
autem in fine.

Quidam verò, quasi per totam vitam suam, malè habent.

Nonnulli satis leniter tentantur, secundùm divinæ ordinationis sapientiam et æquitatem; quæ statum et merita hominum pensat, et cuncta ad electorum suorum salutem præordinat.

7. Ideo non debemus desperare, cùm tentamur; sed eò ferventiùs Deum exorare, quatenus nos in omni tribulatione dignetur adjuvare: qui utique, secundùm dictum Pauli, talem faciet cum tentatione proventum, ut possimus sustinere.

Humiliemus ergò animas nostras sub manu Dei, in omni tentatione et tribulatione; quia humiles spiritu salvabit, et exaltabit.

8. In tentationibus et tribulationibus probatur homo, quantum profecit; et ibi majus meritum existit, et virtus meliùs patescit.

Nec magnum est, si homo devotus sit

et fervidus, cùm gravitatem non sentit :
sed si tempore adversitatis patienter se
sustinet, spes magni profectûs erit.

Quidam a magnis tentationibus custo-
diuntur, et in parvis quotidianis sæpè
vincuntur; ut humiliati, nunquam de se
ipsis in magnis confidant, qui in tam
modicis infirmantur.

CAPUT XIV.

De temerario judicio vitando.

1. **A**D te ipsum oculos reflecte, et alio-
rum facta caveas judicare. In judicando
alios, homo frustra laborat, sæpius errat,
et leviter peccat; se ipsum verò judi-
cando et discutiendo semper fructuosè
laborat.

Sicut nobis res cordi est, sic de ea fre-
quenter judicamus: nam verum judicium,
propter privatum amorem, faciliter per-
dimus.

Si Deus semper esset pura intentio nostri desiderii, non tam faciliter turbaremur pro resistentia sensûs nostri.

2. Sed sæpè aliquid ab intrâ latet, vel etiam ab extrâ concurrit, quod nos etiam pariter trahit.

Multi occultè se ipsos quærunt in rebus quas agunt, et nesciunt.

Videntur etiam in bona pace stare, quando res pro eorum velle fiunt, et sentire: si autem aliter fit quàm cupiunt, citò moventur et tristes fiunt.

Propter diversitatem sensuum et opinionum, satis frequenter oriuntur dissensiones inter amicos et cives, inter religiosos et devotos.

3. Antiqua consuetudo difficulter relinquitur: et ultra proprium videre nemo libenter ducitur.

Si rationi tuæ magis inniteris vel industriæ, quàm virtuti subjectivæ Jesu Christi, rarò et tardè eris homo illuminatus; quia

Deus vult nos sibi perfectè subjici, et omnem rationem per inflammatum amorem transcendere.

CAPUT XV.

De operibus ex charitate factis.

1. **P**RO nulla re mundi, et pro nullius hominis dilectione, aliquod malum est faciendum; sed pro utilitate tamen indigentis, opus bonum libere aliquando intermittendum est, aut etiam pro meliori mutandum.

Hoc enim facto, opus bonum non destruitur, sed in melius commutatur.

Sine charitate opus externum nihil prodest: quidquid autem ex charitate agitur, quantumcumque etiam parvum sit et despectum, totum efficitur fructuosum.

Magis siquidem Deus pensat ex quanto quis agit, quàm opus quod facit.

2. Multùm facit, qui multùm diligit.

Multum facit, qui rem bene facit.

Bene facit, qui communitati magis, quam suæ voluntati servit.

Sæpè videtur esse charitas, et est magis carnalitas; quia naturalis inclinatio, propria voluntas, spes retributionis, affectus commoditatis, rarò abesse volunt.

3. Qui veram et perfectam charitatem habet, in nulla re se ipsum quærit; sed Dei solummodo gloriam in omnibus fieri desiderat.

Nulli etiam invidet; quia nullum privatum gaudium amat: nec in se ipso vult gaudere: sed in Deo, super omnia bona, optat beatificari.

Nemini aliquid boni attribuit, sed totaliter ad Deum refert, a quo fontaliter omnia procedunt, in quo finaliter omnes Sancti fruibiliter requiescunt.

O qui scintillam haberet veræ charitatis, profectò omnia terrena sentiret plena fore vanitatis!

CAPUT XVI.

De sufferentia defectuum aliorum.

1. QUÆ homo in se vel in aliis emendare non valet, debet patienter sustinere, donec Deus aliter ordinet.

Cogita, quia sic fortè meliùs est pro tua probatione et patientia, sine qua non sunt multùm ponderanda merita nostra.

Debes tamen pro talibus impedimentis supplicare, ut Deus tibi dignetur subvenire, et possis benignè portare.

2. Si quis semel aut bis admonitus non acquiescit, noli cum eo contendere; sed totum Deo committe, ut fiat voluntas ejus, et honor, in omnibus servis suis, qui scit bene mala in bonum convertere.

Stude patiens esse in tolerando aliorum defectus, et qualescumque infirmitates; quia et tu multa habes, quæ ab aliis oportet tolerari.

Si

Si non potes te talem facere, qualem vis; quomodo poteris alium ad tuum habere beneplacitum?

Libenter habemus alios perfectos, et tamen proprios non emendamus defectus.

3. Volumus quòd alii strictè corrigantur, et ipsi corrigi nolumus.

Displicet larga aliorum licentia, et tamen nobis nolumus negari quod petimus.

Alios restringi per statuta volumus, et ipsi nullatenus patimur ampliùs cohiberi.

Sic ergò patet, quàm rarò proximum sicut nos ipsos pensamus.

Si essent omnes perfecti, quid tunc haberemus ab aliis pro Deo pati?

4. Nunc autem Deus sic ordinavit, ut discamus alter alterius onera portare; quia nemo sine defectu, nemo sine onere, nemo sibi sufficiens, nemo sibi satis sapiens: sed oportet nos invicem portare, invicem consolari, pariter adjuvare, instruere et admonere.

Quantæ autem virtutis quisque fuerit ,
meliùs patet occasione adversitatis.

Occasiones namque hominem fragilem
non faciunt ; sed qualis sit ostendunt.

CAPUT XVII.

De monastica vita.

1. **O**PORTET quòd discas te ipsum in
multis frangere , si vis pacem et concor-
diam cum aliis tenere.

Non est parvum in monasteriis vel in
congregatione habitare , et inibi sine que-
rela conversari , et usque ad mortem fide-
lis perseverare.

Beatus qui ibidem bene vixerit , et
feliciter consummaverit.

Si vis debità stare et proficere , teneas te
tanquam exulem peregrinum super terram.

Oportet te stultum fieri propter Chris-
tum , si vis religiosam ducere vitam.

2. Habitus et tonsura modicum confert ;

sed mutatio morum, et integra mortificatio passionum, verum faciunt religiosum.

Qui aliud quærit quàm purè Deum, et animæ suæ salutem, non inveniet nisi tribulationem et dolorem.

Non potest etiam diù stare pacificus, qui non nititur esse minimus, et omnibus subjectus.

3. Ad serviendum venisti, non ad regendum: ad patiendum et laborandum scias te vocatum, non ad otiaudum vel fabulandum.

Hic ergò probantur homines, sicut aurum in fornace.

Hic nemo potest stare, nisi ex toto corde se voluerit propter Deum humiliare.

CAPUT XVIII.

De exemplis sanctorum Patrum.

1. **I**NTUERE sanctorum Patrum vivida exempla, in quibus vera perfectio reful-

sit et religio, et videbis quàm modicum sit, et penè nihil, quod nos agimus.

Heu! quid est vita nostra, si illis fuerit comparata!

Sancti et amici Christi Domino servierunt in fame et siti, in frigore et nuditate, in labore et fatigatione, in vigiliis et jejuniis, in orationibus et meditationibus sanctis, in persecutionibus et opprobriis multis.

2. O quàm multas et graves tribulationes passi sunt Apostoli, Martyres, Confessores, Virgines, et reliqui omnes, qui Christi vestigia voluerunt sequi!

Nam animas suas in hoc mundo oderunt, ut in æternam vitam eas possiderent.

O quàm strictam et abdicatam vitam sancti Patres in eremo duxerunt! quàm longas et graves tentationes pertulerunt! quàm frequenter ab inimico vexati sunt! quàm crebras et fervidas orationes Deo obtulerunt! quàm rigidas abstinentias

peregerunt! quàm magnum zelum et fervorem ad spiritualem profectum habuerunt! quàm forte bellum adversus edomationem vitiorum gesserunt! quàm puram et rectam intentionem ad Deum tenuerunt!

Per diem laborabant, et noctibus orationi diutinæ vacabant: quanquam laborando ab oratione mentali minimè cessarent.

3. Omne tempus utiliter expendebant: omnis hora ad vacandum Deo brevis videbatur; et præ magna dulcedine contemplationis, etiam oblivioni tradebatur necessitas corporalis réfectionis.

Omnibus divitiis, dignitatibus, honoribus, amicis et cognatis renuntiabant: nil de mundo habere cupiebant: vix necessaria vitæ sumebant: corpori servire, etiam in necessitate, dolebant.

Pauperes igitur erant rebus terrenis, sed divites valde in gratia et virtutibus.

Foris egebant, sed intus gratiâ et consolatione divinâ reficiebantur.

4. Mundo erant alieni, sed Deo proximi ac familiares amici.

Sibi ipsis videbantur tanquam nihili, et huic mundo despecti; sed erant in oculis Dei pretiosi et dilecti.

In vera humilitate stabant, in simplici obedientia vivebant, in charitate et patientia ambulabant: et ideo quotidie in spiritu proficiebant, et magnam apud Deum gratiam obtinebant.

Dati sunt in exemplum omnibus Religiosis: et plus provocare nos debent ad bene proficiendum, quàm tepidorum numerus ad relaxandum.

5. O quantus fervor omnium Religiosorum in principio suæ sanctæ institutionis fuit!

O quanta devotio orationis! quanta æmulatio virtutis! quàm magna disciplina viguit! quanta reverentia et obedientia,

sub regula magistri, in omnibus effloruit!

Testantur adhuc vestigia derelicta,
quòd verè viri sancti et perfecti fuerunt:
qui tam strenuè militantes, mundum sup-
peditaverunt.

Jam magnus putatur, si quis trans-
gressor non fuerit; si quis, quod accepit,
cum patientia tolerare potuerit.

6. Ah! tepor et negligentia statùs nos-
tri, quòd tam citò declinamus a pristino
fervore; et jam tædet vivere, præ lassi-
tudine et tepore!

Utinam in te penitùs non dormitet
profectus virtutum, qui multa sæpius
exempla vidisti devotorum!

CAPUT XIX.

De exercitiis boni Religiosi.

1. **V**ITA boni Religiosi omnibus virtuti-
bus pollere debet; ut sit talis interiùs,
qualis videtur hominibus exteriùs.

Et meritò, multò plus debet esse intus, quàm quod cernitur foris ; quia inspector noster est Deus, quem summopere revereri debemus, ubicumque fuerimus, et tanquam Angeli in conspectu ejus mundi incedere.

Omni die renovare debemus propositum nostrum, et adfervorem nos excitare, quasi hodie primùm ad conversionem venissemus, atque dicere :

Adjuva me, Domine Deus, in bono proposito, et sancto servitio tuo : et da mihi nunc hodie perfectè incipere, quia nihil est quod hactenus feci.

2. Secundùm propositum nostrum, cursus profectûs nostri : et multâ diligentia opus est bene proficere volenti.

Quòd si fortiter proponens sæpè deficit ; quid ille, qui rarò aut minùs fixè aliquid proponit ?

Variis tamen modis contingit desertio propositi nostri : et levis omissio exerci-

tiorum vix sine aliquo dispendio transit.

Iustorum propositum in gratia Dei potius, quàm in propria sapientia pendet : in quo et semper confidunt, quidquid arripiunt.

Nam homo proponit, sed Deus disponit, nec est in homine via ejus.

3. Si pietatis causâ, aut fraternæ utilitatis, proposito quandoque consuetum omittitur exercitium, facîle postea poterit recuperari.

Si autem tædio animi aut negligentia facîliter relinquitur, satis culpabile est, et nocivum sentietur. Conemur quantum possumus ; adhuc leviter deficiemus in multis.

Semper tamen aliquid certi proponendum est, et contra illa præcipuè, quæ ampliùs nos impediunt.

Exteriora nostra et interiora pariter nobis scrutanda sunt et ordinanda : quia utraque expediunt ad profectum.

4. Si non continuè te vales colligere ,
saltem interdum : et ad minùs semel in
die , manè videlicet , aut vesperè.

Manè propone , vesperè discute mores
tuos , qualis hodie fuisti in verbo , opere ,
et cogitatione ; quia in his sæpius forsitan
offendisti Deum et proximum.

Accinge te , sicut vir , contra diabolicas
nequitias : frena gulam , et omnem carnis
inclinationem faciliùs frenabis.

Nunquam sis ex toto otiosus ; sed aut
legens , aut scribens , aut orans , aut
meditans , aut aliquid utilitatis pro com-
muni laborans.

Corporalia tamen exercitia discretè
sunt agenda , nec omnibus æqualiter assu-
menda.

5. Quæ communia non sunt , non sunt
foris ostendenda ; nam in secreto tutiùs
exercentur privata.

Cavendum tamen , ne piger sis ad com-
munia , et ad singularia promptior ; sed

expletis integre et fideliter debitis et injunctis, si jam ultrà vacat, redde te tibi, prout devotio tua desiderat.

Non possunt omnes habere unum exercitium; sed aliud isti, aliud illi magis deservit.

Etiam pro temporis congruentia, diversa placent exercitia; quia alia in festis, alia in feriatis magis sapiunt diebus.

Aliis indigemus tempore tentationis, et aliis tempore pacis et quietis.

Alia, cùm tristamur, libet cogitare; et alia, cùm læti in Domino fuerimus.

6. Circa principalia festa, renovanda sunt bona exercitia; et Sanctorum suffragia ferventiùs imploranda.

De festo in festum proponere debemus, quasi tunc de hoc seculo migraturi, et ad æternum festum perventuri.

Ideoque sollicitè nos præparare debemus in devotis temporibus, et devotiùs conversari, atque omnem observantiam

strictiùs custodire, tanquam in brevi præmium laboris nostri à Deo percepturi.

7. Et si dilatum fuerit, credamus nos minùs bene præparatos atque indignos tantæ adhuc gloriæ, quæ revelabitur in nobis tempore præfinito: et studeamus nos meliùs ad exitum præparare.

Beatus servus (ait Evangelista Lucas) quem, cùm venerit Dominus, invenerit vigilantem. Amen dico vobis, super omnia bona sua constituet eum.

CAPUT XX.

De amore solitudinis et silentii.

1. **Q**UÆRE aptum tempus vacandi tibi, et de beneficiis Dei frequenter cogita.

Relinque curiosa.

Tales perlege materias, quæ compunctionem magis præstant, quàm occupationem.

Si te subtraxeris a superfluis locutionibus et otiosis circuitionibus, necnon a novitatibus et rumoribus audiendis; invenies tempus sufficiens et aptum, pro bonis meditationibus insistendis.

Maximi Sanctorum humana consortia, ubi poterant, vitabant, et Deo in secreto servire eligebant.

2. Dixit quidam: Quoties inter homines fui, minor homo redii. Hoc sæpius experimur, quando diù confabulamur.

Facilius est omnino tacere, quàm verbo non excedere.

Facilius est domi latere, quàm foris se posse sufficienter custodire.

Qui igitur intendit ad interiora et spiritualia pervenire, oportet eum cum Jesu a turba declinare.

Nemo securè apparet, nisi qui libenter latet.

Nemo securè loquitur, nisi qui libenter tacet.

Nemo securè præest, nisi qui libenter subest.

Nemo securè præcipit, nisi qui bene obedire didicit.

3. Nemo securè gaudet, nisi bonæ conscientiæ in se testimonium habeat.

Semper tamen Sanctorum securitas, plena timoris Dei extitit.

Nec eo minùs solliciti et humiles in se fuerunt, quia magnis virtutibus et gratiâ emicuerunt.

Pravorum autem securitas ex superbia et præsumptione oritur, et in fine in deceptionem sui ipsius vertitur.

Nunquam promittas tibi securitatem in hac vita, quamvis bonus videaris cœnobita, aut devotus eremita.

4. Sæpè meliores in æstimatione hominum, graviùs periclitati sunt propter suam nimiam confidentiam.

Unde multis utilius est, ut non penitus tentationibus careant, sed sæpius

impugnentur ; ne nimiùm securi sint , ne fortè in superbiam eleventur , ne etiam ad exteriores consolationes licentiùs declinent.

O qui nunquam transitoriam lætitiàm quæreret , qui nunquam cum mundo se occuparet , quàm bonam conscientiam servaret !

O qui omnem vanam sollicitudinem amputaret , et dumtaxat salutaria ac divina cogitaret , et totam spem suam in Deo constitueret , quàm magnam pacem et quietem possideret !

5. Nemo dignus est cœlesti consolatione , nisi diligenter se exercuerit in sancta compunctione.

Si vis corde tenùs compungi , intra cubile tuum , et exclude tumultus mundi , sicut scriptum est : In cubilibus vestris compungimini. In cella invenies quod de foris sæpius amittes.

Cella continuata dulcescit , et malè

custodita tædium generat. Si in principio conversionis tuæ bene eam incolueris et custodieris, erit tibi postea dilecta amica, et gratissimum solatium.

6. In silentio et quiete proficit anima devota, et discit abscondita Scripturarum.

Ibi invenit fluente lacrymarum, quibus singulis noctibus se lavet et mundet; ut conditori suo tantò familiarior fiat, quantò longiùs ab omni seculari tumultu degit.

Qui ergò se abstrahit à notis et amicis, approximabit illi Deus cum Angelis sanctis.

Melius est latere, et suâ curam agere, quàm, se neglecto, signa facere.

Laudabile est homini religioso, rarò foras ire, fugere videri, nolle etiam homines videre.

7. Quid vis videre, quod non licet habere? Transit mundus, et concupiscentia ejus.

Trahunt desideria sensualitatis ad spatiandum ; sed cùm hora transierit , quid nisi gravitatem conscientiae , et cordis dispersionem reportas ?

Lætus exitus tristem sæpè reditum parit : et læta vigilia serotina triste mane facit.

Sic omne carnale gaudium blandè intrat ; sed in fine mordet et perimit.

Quid potes alibi videre , quod hìc non vides ? Ecce cœlum , et terra , et omnia elementa ; nàm ex istis omnia sunt facta.

8. Quid potes alicubi videre , quod diù potest sub sole permanere ?

Credis te forsitan satiari , sed non poteris pertingere.

Si cuncta videres præsentia , quid esset nisi visio vana ?

Leva oculos tuos ad Deum in excelsis , et ora pro peccatis tuis et negligentis.

Dimitte vana vanis : tu autem intende illis , quæ tibi præcepit Deus.

Claude super te ostium tuum, et voca ad te Jesum, dilectum tuum.

Mane cum eo in cella, quia non invenies alibi tantam pacem.

Si non exisses, nec quidquam de rumoribus audisses, melius in bona pace permansisses. Ex quo nova delectat aliquando audire, oportet te exindeurbationem cordis tolerare.

CAPUT XXI.

De compunctione cordis.

1. **SI** vis aliquid proficere, conserva te in timore Dei, et noli esse nimis liber; sed sub disciplina cohibe omnes sensus tuos, nec ineptæ te tradas lætitiæ.

Da te ad cordis compunctionem, et invenies devotionem.

Compunctio multa bona aperit, quæ dissolutio citò perdere consuevit.

Mirum est, quòd homo potest unquam

perfectè in hac vita lætari ; qui suum exilium , et tam multa pericula animæ suæ considerat et pensat.

2. Propter levitatem cordis , et negligentiam defectuum nostrorum, non sentimus animæ nostræ dolores ; sed sæpè vanè ridemus, quando meritò flere deberemus.

Non est verà libertas, nec bona lætitia, nisi in timore Dei cum bona conscientia.

Felix qui abjicere potest omne impedimentum distractionis, et ad unionem se recolligere sanctæ compunctionis.

Felix qui a se abdicat quidquid conscientiam suam maculare potest, vel gravare.

Certa viriliter, consuetudo consuetudine vincitur.

Si tu scis homines dimittere, ipsi bene te dimittent tua facta facere.

3. Non attrahas tibi res aliorum, nec te implices causis majorum.

Habeas semper oculum super te primum, et admoneas te ipsum specialiter, præ omnibus tibi dilectis.

Si non habes favorem hominum, noli ex hoc tristari; sed hoc sit tibi grave, quia non habes te satis bene et circumspectè, sicut deceret Dei servum, et devotum religiosum conversari.

Utilius est sæpè et securius, quòd homo non habeat multas consolationes in hac vita, secundum carnem præcipuè.

Tamen quòd divinas non habemus, aut rariùs sentimus, nos in culpa sumus: quia compunctionem cordis non quærimus, nec vanas et externas omnino abjicimus.

4. Cognosce te indignum divinâ consolatione, sed magis dignum multâ tribulatione.

Quando homo est perfectè compunctus, tunc gravis et amarus est ei totus mundus.

Bonus homo sufficientem invenit materiam dolendi et flendi.

Sive enim se considerat , sive de proximo pensat , scit quia nemo sine tribulatione hìc vivit.

Et quantò strictiùs sese considerat , tantò ampliùs dolet.

Materiæ justi doloris et internæ compunctionis , sunt peccata et vitia nostra ; quibus ita involuti jacemus , ut rarò cœlestia contemplari valeamus.

5. Si frequentiùs de morte tua , quàm de longitudine vitæ cogitares , non dubium quin ferventiùs te emendares.

Si etiam futuras inferni sive purgatorii pœnas cordialiter perpenderes , credo quòd libenter laborem et dolorem sustineres , et nihil rigoris formidares.

Sed quia ad cor ista non transeunt , et blandimenta adhuc amamus , ideo frigidi et valde pigri remanemus.

6. Sæpè est inopia spiritûs , unde tam leviter conqueritur miserum corpus.

Ora igitur humiliter ad Dominum , ut det tibi compunctionis spiritum , et dic

cum Propheta : Ciba me , Domine , pane lacrymarum , et potum da mihi in lacrymis , in mensura.

CAPUT XXII.

De consideratione humanæ miseriae.

1. **M**ISER es, ubicumque fueris , et quocumque te verteris , nisi ad Deum te convertas.

Quid turbaris , quia non succedit tibi , sicut vis et desideras ? Quis est qui habet omnia secundum suam voluntatem ? Nec ego , nec tu , nec aliquis hominum super terram.

Nemo est in mundo sine aliqua tribulatione vel angustia , quamvis Rex sit , vel Papa.

Quis est , qui melius habet ? utique qui pro Deo aliquid pati valet.

2. Dicunt multi imbecilles et infirmi : Ecce , quàm bonam vitam ille homo habet , quàm dives , quàm magnus , quàm potens et excelsus !

Sed attende ad cœlestia bona, et videbis quòd omnia ista temporalia, nulla sunt; sed valde incerta et magis gravantia, quia nunquam sine sollicitudine et timore possidentur.

Non est hominis felicitas, habere temporalia ad abundantiam; sed sufficit ei mediocritas.

Verè miseria est vivere super terram.

Quantò homo voluerit esse spiritualior, tantò præsens vita fit ei amarior; quia sentit meliùs, et videt clariùs, humanæ corruptionis defectus.

Nam comedere, bibere, vigilare, dormire, quiescere, laborare, et cæteris necessitatibus naturæ subjacere, verè magna miseria est, et afflictio homini devoto, qui libenter esset absolutus, et liber ab omni peccato.

3. Valde enim gravatur interior homo necessitatibus corporalibus in hoc mundo.

Unde Propheta devotè rogat, quatenus

liber ab istis esse valeat, dicens : De necessitatibus meis erue me, Domine.

Sed vae non cognoscentibus suam miseriam ! et ampliùs vae illis , qui diligunt hanc miseram et corruptibilem vitam.

Nam in tantum quidam hanc amplectuntur (licet etiam vix necessaria laborando aut mendicando habeant) ut , si possent hìc semper vivere , de regno Dei nihil curarent.

4. O insani et infideles corde , qui tam profundè in terrenis jacent , ut nihil nisi carnalia sapiant !

Sed miseri adhuc in fine graviter sentient , quàm vile et nihilum erat quod amaverunt.

Sancti autem Dei , et omnes devoti amici Christi , non attenderunt , quæ carni placuerunt , nec quæ in hoc tempore floruerunt ; sed tota spes eorum et intentio ad æterna bona anhelabat.

Ferebatur totum desiderium eorum
sursum

sursum ad mansura et invisibilia, ne amore visibilium traherentur ad infirma.

Noli, frater, amittere confidentiam proficiendi ad spiritualia: adhuc habes tempus et horam.

5. Quare vis procrastinare propositum tuum? Surge et in instanti incipe, et dic: Nunc tempus est faciendi, nunc tempus est pugnandi, nunc aptum tempus est emendandi.

Quando malè habes, et tribularis, tunc tempus est promerendi.

Oportet te transire per ignem et aquam, antequam venias in refrigerium.

Nisi tibi vim feceris, vitium non superabis.

Quamdiu istud fragile corpus gerimus, sine peccato esse non possumus, nec sine tædio et dolore vivere.

Libenter haberemus ab omni miseria quietem; sed quia per peccatum perdidimus innocentiam, amisimus etiam veram beatitudinem.

D

Ideo oportet nos tenere patientiam ,
et Dei expectare misericordiam , donec
transeat iniquitas hæc , et mortalitas ab-
sorbeatur a vita.

6. O quanta fragilitas humana , quæ
semper prona est ad vitia !

Hodie confiteris peccata tua , et cras
iterum perpetras confessa.

Nunc proponis cavere , et post horam
agis , quasi nihil proposuisses.

Meritò ergò nos ipsos humiliare possu-
mus , nec unquam aliquid magni de nobis
sentire ; quia tam fragiles et instabiles
sumus.

Citò etiam potest perdi per negligen-
tiam , quod multo labore vix tandem ac-
quisitum est per gratiam.

7. Quid fiet de nobis adhuc in fine ,
qui tepescimus tam manè ?

Væ nobis , si sic volumus declinare
ad quietem , quasi jam pax sit et secu-
ritas , cùm necdum appareat vestigium

veræ sanctitatis in conversatione nostra.

Bene opus esset, quòd adhuc iterum instrueremur, tanquam boni novitii, ad mores optimos : si fortè spes esset de aliqua futura emendatione, et majori spiritali profectu.

CAPUT XXIII.

De meditatione mortis.

1. **V**ALDE citò erit tecum hìc factum*, vide aliter quomodo te habeas : hodie homo est, et cras non comparet.

Cùm autem sublatus fuerit ab oculis, citò etiam transit a mente.

O hebetudo et duritia cordis humani, quòd solùm præsentia meditatur, et futura non magis prævidet !

Sic te in omni facto et cogitatu deberes tenere, quasi hodie esses moriturus.

Si bonam conscientiam haberes, non multùm mortem timeres.

Melius esset peccata cavere, quàm mortem fugere.

Si hodie non es paratus, quomodo cras eris?

Cras est dies incerta: et quid scis si crastinum habebis?

2. Quid prodest diù vivere, quando tam parum emendamur?

Ah! longa vita non semper emendat, sed sæpè culpam magis auget.

Utinam per unam diem bene essemus conversati in hoc mundo?

Multi annos computant conversionis, sed sæpè parvus est fructus emendationis.

Si formidolosum est mori, forsitan periculosius erit diutius vivere.

Beatus, qui horam mortis suæ semper ante oculos habet, et ad moriendum quotidie se disponit.

Si vidisti aliquando hominem mori, cogita quia et tu per eandem viam transibis.

3. Cùm mane fuerit, puta te ad vesperum non perventurum.

Vespere autem facto, mane non audeas tibi polliceri.

Semper ergò paratus esto, et taliter vive, ut nunquam te imparatum mors inveniat.

Multi subitò et improvisè moriuntur. Nam hora quâ non putatur, Filius hominis venturus est:

Quando illa extrema hora venerit, multùm aliter sentire incipies de tota vita tua præterita; et valde dolebis, quia tam negligens et remissus fuisti.

4. Quàm felix et prudens, qui talis nunc nititur esse in vita, qualis optat inveniri in morte!

Dabit namque magnam fiduciam feliciter moriendi, perfectus contemptus mundi, fervens desiderium in virtutibus proficiendi, amor disciplinæ, labor pœnitentiæ, promptitudo obedientiæ, abnegatio suû, et supportatio cujuslibet adversitatis pro amore Christi.

D 3

Multa bona potes operari, dum sanus es; sed infirmatus, nescio quid poteris.

Pauci ex infirmitate meliorantur: sic et qui multum peregrinantur, rarò sanctificantur.

5. Noli confidere super amicos et proximos, nec in futurum tuam differas salutem; quia citiùs obliviscentur tuî homines, quàm æstimas.

Melius est nunc tempestivè providere, et aliquid boni præmittere, quàm super aliorum auxilio sperare.

Si non es pro te ipso sollicitus modò, quis erit sollicitus pro te in futuro?

Nunc tempus est valde pretiosum. Nunc sunt dies salutis. Nunc tempus acceptabile.

Sed proh dolor, quòd hoc utilius non expendis, in quo promereri vales, unde æternaliter vivas!

Veniet, quando unum diem seu horam pro emendatione desiderabis; et nescio an impetrabis.

6. Eia, carissime, de quanto periculo te poteris liberare, de quàm magno timore eripere, si modò semper timoratus fueris, et suspectus de morte?

Stude nunc taliter vivere, ut in hora mortis valeas potius gaudere, quàm timere.

Disce nunc mori mundo, ut tunc incipias vivere cum Christo.

Disce nunc omnia contemnere, ut tunc possis libere ad Christum pergere.

Castiga nunc corpus tuum per pœnitentiam, ut tunc certam valeas habere confidentiam.

7. Ah stulte! quid cogitas te diù victurum, cùm nullum diem habeas securum?

Quàm multi decepti sunt, et insperate de corpore extracti?

Quoties audisti a dicentibus, quia ille gladio cecidit, ille submersus est, ille ab alto ruens cervicem fregit, ille manducando obriguit, ille ludendo finem fecit?

Alius igne, alius ferro, alius peste, alius latrocinio interiit: et sic omnium finis mors est, et vita hominum tanquam umbra subitò pertransit.

8. Quis memorabitur tuû post mortem?
et quis orabit pro te?

Age, age nunc, carissime, quidquid agere potes; quia nescis quando morieris; nescis etiam quid tibi post mortem sequetur.

Dum tempus habes, congrega tibi divitias immortales.

Præter salutem tuam nihil cogites, solùm quæ Dei sunt cures.

Fac nunc tibi amicos, venerando Dei sanctos, et eorum actus imitando, ut, cùm defeceris in hac vita, illi te recipiant in æterna tabernacula.

9. Serva te tanquam peregrinum et hospitem super terram, ad quem nihil spectat de mundi negotiis.

Serva cor liberum, et ad Deum sursum

erectum, quia non habes hic manentem civitatem.

Illuc preces et gemitus quotidianos cum lacrymis dirige; ut spiritus tuus mereatur ad Dominum post mortem feliciter transire. Amen.

CAPUT XXIV.

De iudicio et pœnis peccatorum.

1. **I**N omnibus rebus respice finem, et qualiter ante districtum stabis Iudicem, cui nihil est occultum; qui muneribus non placatur, nec excusationes recipit; sed quod justum est iudicabit.

O miserrime et insipiens peccator! quid respondebis Deo omnia mala tua scienti, qui interdum formidas vultum hominis irati?

Ut quid non prævides tibi in die iudicii, quando nemo poterit per alium excusari, vel defendi; sed unusquisque sufficiens onus erit sibi ipsi?

Nunc labor tuus est fructuosus, fletus acceptabilis, gemitus exaudibilis, dolor satisfactorius, et purgativus.

2. Habet magnum et salubre purgatorium, patiens homo, qui suscipiens injurias, plus dolet de alterius malitia, quàm de sua injuria, qui pro contrariantibus sibi libenter orat, et ex corde culpas indulget; qui veniam ab aliis petere non retardat; qui faciliùs miseretur, quàm irascitur; qui sibi ipsi violentiam frequenter facit, et carnem omnino spiritui subjugare conatur.

Melius est modò purgare peccata, et vitia resecare, quàm in futuro purganda reservare.

Verè nos ipsos decipimus per inordinatum amorem, quem ad carnem habemus.

3. Quid aliud ignis ille devorabit, nisi peccata tua?

Quantò ampliùs tibi ipsi nunc parcis,

et carnem sequeris ; tantò duriùs postea lues , et majorem materiam comburendi reservas.

In quibus homo peccavit, in illis graviùs punietur. Ibi acediosi ardentibus stimulis perurgebuntur ; et gulosi ingenti siti ac fame cruciabuntur.

Ibi luxuriosi, et voluptatum amatores, ardenti pice et foetido sulphure perfundentur, et sicut furiosi canes, præ dolore invidiosi, ululabunt.

4. Nullum vitium erit, quod suum proprium cruciatum non habebit.

Ibi superbi omni confusione replebuntur ; et avari miserrimà egestate ardebuntur.

Ibi erit una hora gravior in poena, quàm hìc centum anni in gravissima poenitentia.

Ibi nulla requies est, nulla consolatio damnatis : hìc tamen interdum cessatur a laboribus, atque amicorum fruitur solatiis.

Esto modò sollicitus et dolens pro peccatis tuis, ut in die judicii securus sis cum beatis.

Tunc enim justi stabunt in magna constantia adversus eos, qui se angustiaverunt, et depresserunt.

Tunc stabit ad judicandum, qui modò se subjicit humiliter judiciis hominum.

Tunc magnam fiduciam habebit pauper et humilis, et pavebit undique superbus.

5. Tunc videbitur sapiens in hoc mundo fuisse, qui pro Christo didicit stultus et despectus esse.

Tunc placebit omnis tribulatio patienter perpressa, et omnis iniquitas oppilabit os suum.

Tunc gaudebit omnis devotus, et moerebit omnis irreligiosus.

Tunc plus exultabit caro afflicta, quàm si in deliciis fuisset semper nutrita.

Tunc

Tunc splendeat habitus vilis, et obtenebrescat vestis subtilis.

Tunc plus laudabitur pauperculum domicilium, quàm deauratum palatium.

Tunc juvabit plus constans patientia, quàm omnis mundi potentia.

Tunc ampliùs exaltabitur simplex obedientia, quàm omnis secularis astutia.

6. Tunc plus lætificabit pura et bona conscientia, quàm docta philosophia.

Tunc plus ponderabit contemptus divitiarum, quàm totus thesaurus terrigenarum.

Tunc magis consolaberis super devota oratione, quàm super delicata comestione.

Tunc potiùs gaudebis de servato silentio, quàm de longa fabulatione.

Tunc plus valebunt sancta opera, quàm multa pulchra verba.

Tunc plus placebit stricta vita et ardua poenitentia, quàm omnis delectatio terrena.

Disce te nunc in modico pati, ut tunc a gravioribus valeas liberari.

Hic primò proba, quid possis postea.

Si nunc tam parum vales sustinere, quomodo æterna tormenta poteris sufferre?

Si modò modica passio tam impatientem efficit, quid gehenna tunc faciet?

Ecce verè non potes duo gaudia habere, delectari hic in mundo, et postea regnare cum Christo.

7. Si usque in hodiernam diem semper in honoribus et voluptatibus vixisses, quid totum tibi profuisset, si jam mori in instanti contingeret?

Omnia ergò vanitas, præter amare Deum, et illi soli servire.

Qui enim Deum ex toto corde amat, nec mortem, nec supplicium, nec iudicium, nec infernum metuit; quia perfectus amor securum ad Deum accessum facit.

Quem autem adhuc peccare delectat, non mirum, si mortem et iudicium timeat.

Bonum tamen est, ut, si necdum amor a malo te revocat, saltem timor gehennalis coërceat.

Qui verò timorem Dei postponit, diù stare in bono non valebit, sed diaboli laqueos citius incurret.

CAPUT XXV.

*De ferventi emendatione totius vitæ
nostræ.*

1. **E**STO vigilans et diligens in Dei servitio; et cogita. frequenter ad quid venisti, et cur seculum reliquisti. Nonne ut Deo viveres, et spiritualis homo fieres?

Igitur ad profectum ferveas, quia mercedem laborum tuorum in brevi recipies; nec erit tunc amplius timor, aut dolor, in finibus tuis.

Modicū nunc laborabis, et magnam requiem inò perpetuam lætitiā invenies.

Si tu permanseris fidelis et fervidus in

agendo, Deus procul dubio erit fidelis et locuples in retribuendo.

Spem bonam retinere debes, quòd ad palmam pervenies; sed securitatem capere non oportet, ne torpeas, aut elatus fias.

2. Cùm quidam anxius inter metum et spem frequenter fluctuaret, et quâdam vice mœrore confectus, in ecclesia ante quoddam altare se in oratione prostravisset, hæc intrà se revolvit dicens: O si scirem quòd adhuc perseveraturus essem! statimque audivit divinum intus responsum: Quòd si hoc scires, quid facere velles? Fac nunc quod tunc facere velles, et bene securus eris.

Moxque consolatus, et confortatus, divinæ se commisit voluntati, et cessavit anxia fluctuatio.

Noluitque curiosè investigare, ut sciret quæ sibi essent futura; sed magis studuit inquirere quæ esset voluntas Dei beneplacens et perfecta, ad omne opus bonum inchoandum et perficiendum.

3. Spera in Domino, et fac bonitatem (ait Propheta), et inhabita terram, et pascaris in divitiis ejus.

Unum est, quod multos a profectu et ferventi emendatione retrahit, horror difficultatis seu labor certaminis.

Enimvero illi maximè præ cæteris in virtutibus proficiunt, qui ea, quæ sibi magis gravia et contraria sunt, virilius vincere nituntur.

Nam ibi homo plus proficit, et gratiam meretur ampliorem, ubi magis se ipsum vincit, et in spiritu mortificat.

4. Sed non omnes habent æquè multum, ad vincendum et moriendum.

Diligens tamen æmulator, valentior erit ad proficiendum, etiamsi plures habeat passiones, quàm alius bene morigeratus, minùs tamen fervens ad virtutes.

Duo specialiter ad magnam emendationem juvant; videlicet, subtrahere se violenter ad quod natura vitiosè inclinatur;

et ferventer instare pro bono, quo amplius quis indiget.

Illam etiam studeas magis cavere et vincere, quæ tibi frequentius in aliis displicent.

5. Ubique profectum tuum capias, ut, si bona exempla videas vel audias, ad imitandum accendaris.

Si quid autem reprehensibile consideraveris, cave ne idem facias; aut si aliquando fecisti, citius emendare te studeas.

Sicut oculus tuus alios considerat, sic iterum ab aliis notaris.

Quàm jucundum et dulce est videre fervidos et devotos fratres bene morigeratos et disciplinatos!

Quàm triste est et grave videre inordinatè ambulantes, qui ea, ad quæ vocati sunt, non exercent!

Quàm nocivum est negligere vocationis suæ propositum, et ad non commissam sensum inclinare!

6. Memor esto arrepti propositi, et imaginem tibi propone Crucifixi.

Bene verecundari potes, inspectâ vitâ Jesu Christi; quia necdum magis illi te conformare studuisti, licet diù in via Dei fuisti.

Religiosus, qui se intentè et devotè in sanctissima vita et passione Domini exercet, omnia utilia et necessaria sibi abundanter ibi inveniet; nec opus est ut extra Jesum aliquid melius quærat.

O si Jesus crucifixus in cor nostrum veniret; quàm citò et sufficienter docti essemus!

7. Religiosus fervidus omnia bene portat et capit, quæ illi jubentur.

Religiosus negligens et tepidus habet tribulationem super tribulationem, et ex omni parte patitur angustiam: quia interiori consolatione caret, et exteriorem quærere prohibetur.

Religiosus extra disciplinam vivens, gravi patet ruïnæ.

E 4

Qui laxiora quærit et remissiora, semper in angustiis erit; quia unum aut reliquum sibi displicebit.

8. Quomodò faciunt tam multi alii religiosi, qui satis arctati sunt sub disciplina claustrali?

Rarò exeunt, abstractè vivunt, pauperimè comedunt, grossè vestiuntur, multum laborant, parum loquuntur, diù vigiliant, maturè surgunt, orationes prolongant, frequenter legunt, et se in omni disciplina custodiunt.

Attende Carthusienses, Cistercienses, et diversæ religionis monachos ac moniales; qualiter omni nocte ad psallendum Domino assurgunt.

Et ideo turpe esset, ut tu deberes in tam sancto opere pigritare, ubi tanta multitudo religiosorum incipit Deo jubilaré.

9. O si nihil aliud faciendum incumberet, nisi Dominum Deum nostrum toto corde et ore laudare!

O si numquam indigeres comedere, nec bibere, nec dormire; sed semper posses Deum laudare, et solummodo spiritualibus studiis vacare! tunc multò felicior esses quàm modò, cùm carni ex qualicumque necessitate servis.

Utinam non essent istæ necessitates, sed solum spirituales animæ refectiones, quas (heu) satis rarò degustamus!

10. Quando homo ad hoc pervenit, quòd de nulla creatura consolationem suam quærit, tunc ei Deus primò perfectè sapere incipit: tunc etiam bene contentus de omni eventu rerum erit.

Tunc nec pro magno lætabitur, nec pro modico contristabitur; sed ponit se integrè et fiducialiter in Deo, qui est ei omnia in omnibus, cui nihil utique perit nec moritur, sed omnia ei vivunt, et ad nutum incunctanter desserviunt.

11. Memento semper finis, et quia perditum non redit tempus. Sine sollicitu-

dine et diligentia, nunquam acquires virtutes.

◊ Si incipis tepescere, incipies malè habere.

Si autem dederis te ad fervorem, invenies magnam pacem, et senties levio-rem laborem, propter Dei gratiam, et virtutis amorem.

Homo fervidus et diligens, ad omnia est paratus.

Major labor est resistere vitiis et passionibus, quàm corporalibus insudare laboribus.

Qui parvos non vitat defectus, paulatim labitur ad majores.

Gaudebis semper vespère, si diem expendas fructuosè.

Vigila super te ipsum, excita te ipsum, admone te ipsum; et, quidquid de aliis sit, non negligas te ipsum.

Tantum proficies, quantum tibi ipsi vim intuleris. Amen.

consolationem suam, si dignam illi ab intus paraveris mansionem.

Omnis gloria ejus, et decor, ab intra est, et ibi complacet sibi.

Frequens illi visitatio cum homine interno, dulcis sermocinatio, grata consolatio, multa pax, familiaritas stupenda nimis.

2. Eia, anima fidelis, præpara huic sponso cor tuum, quatenus ad te venire, et in te habitare dignetur.

Sic enim dicit: Si quis diligit me, sermonem meum servabit, et ad eum veniemus, et mansionem apud eum faciemus.

Da ergò Christo locum, et cæteris omnibus nega introitum.

Cùm Christum habueris, dives es, et sufficit tibi. Ipse erit provisor tuus, et fidelis procurator in omnibus; ut non sit opus in hominibus sperare.

Homines enim citò mutantur, et deficiunt velociter. Christus autem manet in

æternum, et adstat usque in finem firmiter.

3. Non est magna fiducia ponenda in homine fragili et mortali, etiam si utilis sit et dilectus; neque tristitia multa ex hoc capienda, si interdum adversetur et contradicat.

Qui hodie tecum sunt, cras contrariari possunt; et e converso, sæpè ut aura vertuntur.

Pone totam fiduciam in Deo, et sit ipse timor tuus, et amor tuus. Ipse pro te respondebit, et faciet bene, sicut melius fuerit.

Non habes hîc manentem civitatem; et ubicumque fueris, extraneus es et peregrinus; nec requiem aliquando habebis, nisi Christo intimè fueris unitus.

4. Quid hîc circumspicis, cùm iste non sit locus tuæ requietionis?

In cœlestibus debet esse habitatio tua; et sicut in transitu, cuncta terrena sunt aspicienda.

Transeunt omnia, et tu cum eis pariter.

Vide, ut non inhæreas; ne capiaris, et pereas.

Apud Altissimum sit cogitatio tua, et deprecatio tua ad Christum sine intermissione dirigatur.

Si nescis speculari alta et cœlestia, requiesce in passione Christi, et in sacris vulneribus ejus libenter habita.

Si enim ad vulnera, et pretiosa stigmata Jesu devotè confugis, magnam in tribulatione confortationem sentis; nec multùm curabis hominum despectiones, faciliterque verba detrahentia perferes.

5. Christus fuit etiam in mundo ab hominibus despectus, et in maxima necessitate, a notis et amicis, inter opprobria derelictus.

Christus pati voluit et despici; et tu audes de aliquo conqueri?

Christus habuit adversarios et oblocutores; et tu vis omnes habere amicos et benefactores?

Unde coronabitur patientia tua, si nihil adversitatis occurrerit?

Si nihil contrarium vis pati, quomodo eris amicus Christi?

Sustine te cum Christo, et pro Christo, si vis regnare cum Christo.

6. Si semel perfectè introisses in interiora Jesu, et modicum de ardenti amore ejus sapuisses; tunc de proprio commodo vel incommodo nihil curares, sed magis de opprobrio illato gauderes; quia amor Jesu facit hominem se ipsum contemnere.

Amator Jesu et veritatis, et verus internus et liber ab affectionibus inordinatis, potest se ad Deum libere convertere, et elevare supra se ipsum in spiritu, ac fruitive quiescere.

7. Cui sapiunt omnia, prout sunt, non ut dicuntur, aut æstimantur, hic verè sapiens est, et doctus magis a Deo, quàm ab hominibus.

Qui ab intrà scit ambulare, et modicum

ab extrâ res ponderare, non requirit loca,
nec expectat tempora, ad habenda devota
exercitia.

Homo internus citò se recolligit; quia
nunquam se totum ad exteriora effundit.

Non illi obest labor exterior, aut occu-
patione ad tempus necessaria; sed, sicut
res eveniunt, sic se illis accommodat.

Qui intus bene dispositus est et ordi-
natus, non curat mirabiles et perversos
hominum gestus.

Tantum homo impeditur et distrahi-
tur, quantum sibi res attrahit.

8. Si rectè tibi esset, et bene purgatus
esses, omnia tibi in bonum cederent, et
profectum.

Ideo multa tibi displicent, et sæpè
conturbant; quia adhuc non es perfectè
tibi ipsi mortuus, nec segregatus ab om-
nibus terrenis.

Nil sic maculat et implicat cor hominis,
sicut impurus amor in creaturis.

Si renuis consolari exterius, poteris speculari cœlestia, et frequenter jubilarè interius.

CAPUT II.

De humili submissione.

1. **N**ON magni pendas, quis pro te, vel contra te sit; sed hoc age et cura, ut Deus tecum sit in omni re, quam facis.

Habeas conscientiam bonam, et Deus bene te defensabit.

Quem enim Deus adjuvare voluerit, nullius perversitas nocere poterit.

Si tu scis tacere et pati, videbis procul dubio auxilium Domini.

Ipse novit tempus et modum liberandi te, et ideo te debes illi resignare.

Dei est adjuvare, et ab omni confusione liberare.

Sæpè valde prodest, ad majorem humilitatem servandam, quod defec-

tus nostros alii sciunt, et redarguunt.

2. Quando homo pro defectibus suis se humiliat, tunc facilius alios placat, et leviter satisfacit sibi irascentibus.

Humilem Deus protegit, et liberat; humilem diligit, et consolatur; humili homini se inclinat; humili largitur gratiam magnam, et post suam depressionem, levat ad gloriam.

Humili sua secreta revelat, et ad se dulciter trahit et invitat.

Humilis, acceptâ confusione, satis bene est in pace; quia stat in Deo, et non in mundo.

Non reputes te aliquid profecisse, nisi omnibus inferiorem te esse sentias.

CAPUT III.

De bono pacifico homine.

1. **T**ENE te primò in pace, et tunc poteris alios pacificare.

Homo pacificus magis prodest, quàm bene doctus.

Homo passionatus etiam bonum in malum trahit, et faciliter malum credit.

Bonus pacificus homo omnia ad bonum convertit.

Qui bene in pace est, de nullo suspicatur; qui autem malè contentus est et commotus, variis suspicionibus agitur, nec ipse quiescit, nec alios quiescere permittit.

Dicit sæpè, quod dicere non deberet; et omittit, quod sibi magis facere expediret.

Considerat, quid alii facere tenentur; et negligit, quod ipse teneatur.

Habe ergò primò zelum super te ipsum, et tunc justè zelare poteris etiam proximum tuum.

2. Tu bene scis facta tua excusare et colorare, et aliorum excusationes non vis recipere.

Justius esset, ut te accusares, et fratrem tuum excusares.

Si portari vis, portā et alium.

Vide, quā longē es adhuc a vera charitate et humilitate, quæ nulli novit irasci, vel indignari, nisi tantū sibi.

Non est magnum, cum bonis et mansuetis conversari (hoc enim omnibus naturaliter placet, et unusquisque libenter pacem habet, et secum sentientes magis diligit); sed cum duris et perversis, aut indisciplinatis, aut nobis contrariantibus, pacificē posse vivere, magna gratia est, et laudabile nimis virileque factum.

3. Sunt, qui se ipsos in pace tenent, et cum aliis etiam pacem habent.

Et sunt, qui nec pacem habent, nec alios in pace dimittunt: alii sunt graves, sed sibi semper graviores.

Et sunt, qui se ipsos in pace retinent, et ad pacem alios reducere student.

Est tamen tota pax nostra, in hac mi-

sera vita, potius in humili sufferentia ponenda, quàm in non sentiendo contraria.

Qui melius scit pati, maiorem tenebit pacem. Iste est victor suû, et dominus mundi, amicus Christi, et hæres cœli.

CAPUT IV.

De pura mente, et simplici intentione.

1. **D**U ABUS alis homo sublevatur à terrenis, simplicitate scilicet, et puritate.

Simplicitas debet esse in intentione, puritas in affectione. SimPLICITAS intendit Deum, puritas apprehendit, et gustat.

Nulla bona actio te impediet, si liber intus ab inordinato affectu fueris.

Si nihil aliud, quàm Dei beneplacitum, et proximi utilitatem intendis et quæris, internâ libertate perfrueris.

Si rectum cor tuum esset, tunc omnis creatura speculum vitæ, et liber sanctæ doctrinæ esset.

Non est creatura tam parva et vilis ,
quæ Dei bonitatem non repræsentet.

2. Si tu esses intus bonus et purus ,
tunc omnia sine impedimento videres ,
et bene caperes.

Cor purum penetrat cœlum et infernum.

Qualis unusquisque intus est , taliter
judicat exterius.

Si est gaudium in mundo , hoc utique
possidet puri cordis homo.

Et si est alicubi tribulatio et angustia ,
hoc melius novit mala conscientia.

Sicut ferrum missum in ignem amittit
rubiginem , et totum candens efficitur ;
sic homo integre ad Deum se convertens ,
a torpore exuitur , et in novum hominem
transmutatur.

3. Quando homo incipit tepescere ,
tunc parvum metuit laborem , et libenter
externam accipit consolationem.

Sed quando perfectè incipit se vincere ,
et viriliter in via Dei ambulare , tunc

minùs ea reputat, quæ sibi priùs gravia
esse sentiebat.

CAPUT V.

De propria consideratione.

1. **N**ON possumus nobis ipsis nimis credere, quia sæpè gratia nobis deest, et sensus.

Modicum lumen est in nobis, et hoc citò per negligentiam amittimus.

Sæpè etiam non advertimus, quòd tam cæci intus sumus.

Sæpè malè agimus, et pejùs excusamus.

Passione interdum movemur, et zelum putamus.

Parva in aliis reprehendimus, et nostra majora pertransimus.

Satis citò sentimus et ponderamus, quid ab aliis sustinemus; sed quantùm alii de nobis sustinent, non advertimus.

Qui bene et rectè sua ponderaret, non

esset, quòd de alio graviter judicaret.

2. Internus homo suû ipsius curam omnibus curis anteponit; et qui sibi ipsi diligenter intendit, faciliter de aliis tacet.

Numquam eris internus et devotus, nisi de alienis silueris, et ad te ipsum specialiter respexeris.

Si tibi et Deo totaliter intendis, modicum te movebit, quod foris percipis.

Ubi es, quando tibi ipsi præsens non es? Et quando omnia percurristi, quid, te neglecto, profecisti?

Si debes habere pacem, et unionem veram, oportet, quòd totum adhuc postponas, et te solum præ oculis habeas.

3. Multum proinde proficies, si te feriatum ab omni temporali cura conserves.

Valde deficies, si aliquid temporale reputaveris.

Nil magnum, nil altum, nil gratum, nil acceptum tibi sit, nisi purè Deus, aut de Deo sit.

Totum

Totum vanum existima, quidquid consolationis occurrit de aliqua creatura.

Amans Deum anima, sub Deo despicit universa.

Solus Deus æternus et immensus, implens omnia, solatium animæ, et vera cordis lætitia.

CAPUT VI.

De lætitia bonæ conscientie.

I. **G**LORIA boni hominis, testimonium bonæ conscientie.

Habe bonam conscientiam, et habebis semper lætitiam.

Bona conscientia valde multa potest portare, et valde læta est inter adversa.

Mala conscientia semper timida est et inquieta.

Suaviter requiesces, si cor tuum te non reprehenderit.

Noli lætari, nisi cum benefeceris.

F

Mali numquam habent veram lætitiā,
nec internam sentiunt pacem; quia non
est pax impiis, dicit Dominus.

Et si dixerint: In pace sumus, non ve-
nient super nos mala: et quis nobis nocere
audebit? ne credas eis; quoniam repente
exurget ira Dei, et in nihilum redigentur
actus eorum, et cogitationes eorum peri-
bunt.

2. Gloriari in tribulatione, non est
grave amanti; sic enim gloriari, est glo-
riari in cruce Domini.

Brevis gloria, quæ ab hominibus datur,
et accipitur.

Mundi gloriam semper comitatur tris-
titia.

Bonorum gloria, in conscientiiis eorum,
et non in ore hominum.

Justorum lætitia, de Deo, et in Deo
est; et gaudium eorum, de veritate.

Qui veram et æternam gloriam deside-
rat, temporalem non curat.

Et qui temporalem requirit gloriam ,
aut non ex animo contemnit , minùs amare
convincitur cœlestem.

Magnam habet cordis tranquillitatem ,
qui nec laudes curat , nec vituperia.

3. Facile erit contentus et pacatus ,
cujus conscientia munda est.

Non es sanctior , si laudaris ; nec vilior ,
si vituperaris.

Quod es , hoc es ; nec major dici vales ,
quàm Deo teste sis.

Si attendis , quid apud te sis intus , non
curabis , quid de te loquantur homines.

Homo videt in facie , Deus autem in
corde. Homo considerat actus , Deus verò
pensat intentiones.

Bene semper agere , et modicùm de se
tenere , humilis animæ indicium est.

Nolle consolari ab aliqua creatura ,
magnæ puritatis , et internæ fiducia sig-
num est.

4. Qui nullum extrinsecus pro se testi-

monium quærit, liquet quòd totaliter se Deo commisit.

Non enim, qui se ipsum commendat, ille probatus est (ait beatus Paulus); sed quem Deus commendat.

Ambulare cum Deo intus, nec aliquâ affectione teneri foris, status est interni hominis.

CAPUT VII.

De amore JESU super omnia.

1. **B**EATUS, qui intelligit, quid sit amare Jesum, et contemnere se ipsum, propter Jesum.

Oportet dilectum pro dilecto relinquere; quia Jesus vult solus super omnia amari.

Dilectio creaturæ fallax et instabilis; dilectio Jesu fidelis et perseverabilis.

Qui adhæret creaturæ, cadet cum labili: qui amplectitur Jesum, firmabitur in ævum.

Illum dilige, et amicum tibi retine :
qui, omnibus recedentibus, te non relin-
quet, nec patietur in fine perire.

Ab omnibus oportet te aliquando sepa-
rari, sive velis, sive nolis.

2. Teneas te apud Jesum, vivens ac
moriens : et illius fidelitati te committe,
qui, omnibus deficientibus, solus te po-
test juvare.

Dilectus tuus, talis est naturæ, ut alie-
num non velit admittere ; sed solus vult
cor tuum habere, et tanquam rex in pro-
prio throno sedere.

Si scires te bene ab omni creatura
evacuare, Jesus deberet libenter tecum
habitare.

Pene totum perditum invenies, quid-
quid extra Jesum in hominibus posueris.

Non confidas nec innitaris super cala-
mum ventosum ? quia omnis caro fœnum,
et omnis gloria ejus, ut flos fœni cadet.

3. Citò decipieris, si ad externam

hominum apparentiam tantum aspexeris.

Si enim tuum in aliis quæris solatium et lucrum, senties sæpius detrimentum.

Si quæris in omnibus Jesum, invenies utique Jesum: si autem quæris te ipsum, invenies etiam te ipsum, sed ad tuam perniciem.

Plus enim homo nocivior sibi, si Jesum non quærit, quàm totus mundus, et omnes sui adversarii.

CAPUT VIII.

De familiari amicitia JESU.

1. **Q**UANDO Jesus adest, totum bonum est, nec quidquam difficile videtur: quando verò Jesus non adest, totum durum est.

Quando Jesus intus non loquitur, consolatio vilis est: si autem Jesus unum tantum verbum loquitur, magna consolatio sentitur.

Nonne Maria Magdalena statim surrexit de loco, in quo flevit, quando Martha illi dixit, Magister adest, et vocat te?

Felix hora, quando Jesus vocat de lacrymis ad gaudium spiritûs!

Quàm aridus et durus es sine Jesu! Quàm insipiens et vanus, si cupis aliquid extra Jesum! Nonne hoc est majus damnum, quàm si totum perderes mundum?

2. Quid potest tibi mundus conferre sine Jesu?

Esse sine Jesu, gravis est infernus; et esse cum Jesu, dulcis paradisu.

Si fuerit tecum Jesus, nullus poterit nocere inimicus.

Qui invenit Jesum, invenit thesaurum bonum, imò bonum super omne bonum; et qui perdit Jesum, perdit nimis multum, et plus quàm totum mundum.

Pauperrimus est, qui vivit sine Jesu; et ditissimus, qui bene est cum Jesu.

3. Magna ars est, scire cum Jesu conversari; et scire Jesum tenere, magna prudentia.

Esto humilis et pacificus, et erit tecum Jesus.

Sis devotus et quietus, et manebit tecum Jesus.

Potes citò fugare Jesum, et gratiam ejus perdere, si volueris ad exteriora declinare.

Et si illum effugaveris et perdidideris, ad quem fugies, et quem tunc quæres amicum?

Sine amico non potes bene vivere: et si Jesus non fuerit tibi præ omnibus amicus, eris nimis tristis et desolatus.

Fatuè igitur agis, si in aliquo altero confidis, aut lætaris.

Eligendum est magis, totum mundum habere contrarium, quàm Jesum offensum.

Ex omnibus ergò caris, sit Jesus solus dilectus specialis.

4. Diligantur omnes propter Jesum ,
Jesus autem propter se ipsum.

Solus Jesus Christus singulariter est
amandus , qui solus bonus et fidelis præ
omnibus invenitur amicis.

Propter ipsum , et in ipso , tam amici ,
quàm inimici , tibi sint cari : et pro om-
nibus his exorandus est , ut omnes ipsum
cognoscant et diligant.

Numquam cupias singulariter laudari
vel amari ; quia hoc solius Dei est , qui
similem sibi non habet.

Nec velis , quòd aliquis tecum in corde
suo occupetur , neque tu cum alicujus
occuperis amore , sed sit Jesus in te , et
in omni bono homine.

5. Esto purus et liber ab intus , sine
alicujus creaturæ implicamento.

Oportet te esse nudum , et purum cor
ad Deum gerere , si vis vacare et videre
quàm suavis sit Dominus.

Et reverà ad hoc non pervenies , nisi

gratiâ ejus fueris præventus et intractus; ut, omnibus evacuatis et licentiatis, solus cum solo uniaris.

Quando enim gratia Dei venit ad hominem, tunc potens fit ad omnia: et quando recedit, tunc pauper et infirmus erit, et quasi tantum ad flagella relictus.

In his non debet dejici, nec desperare; sed ad voluntatem Dei æquanimiter stare, et cuncta supervenientia sibi ad laudem Jesu Christi perpeti; quia post hyemem sequitur æstas; post noctem redit dies; et post tempestatem magna serenitas.

CAPUT IX.

De carentia omnis solatii.

1. **N**ON est grave, humanum contemnere solatium, cum adest divinum.

Magnum est, et valde magnum, tam humano quam divino posse carere sola-

tio, et, pro honore Dei, libenter exilium cordis velle sustinere; et in nullo se ipsum quærere, nec ad proprium meritum respicere.

Quid magni est, si hilaris sis et devotus adveniente gratiâ? optabilis cunctis hæc hora.

Satis suaviter equitat, quem gratia Dei portat.

Et quid mirum, si onus non sentit, qui portatur ab omnipotente, et ducitur a summo ductore?

2. Libenter habemus aliquid pro solatio, et difficulter homo exuitur a se ipso.

Vicit sanctus martyr Laurentius seculum cum suo sacerdote; quia omne, quod in mundo delectabile videbatur, desepxit, et summum Dei sacerdotem Sixtum, quem maximè diligebat, pro amore Christi, etiam a se tolli, clementer ferebat.

Amore igitur Creatoris, amorem hominis superavit: et, pro humano solatio, divinum beneplacitum magis elegit.

Ita et tu aliquem necessarium et dilectum amicum, pro amore Dei disce relinquere.

Nec graviter feras, cum ab amico derelictus fueris, sciens quoniam oportet, nos omnes tandem ab invicem separari.

3. Multum et diu oportet hominem in se ipso certare, antequam discat se ipsum plenè superare, et totum affectum suum in Deum trahere.

Quando homo stat super se ipsum, facilè labitur ad consolationes humanas.

Sed verus amator Christi, et studiosus sectator virtutum, non cadit super consolationes, nec quærit tales sensibiles dulcedines; sed magis fortes exercitationes, et pro Christo duros sustinere labores.

4. Cum igitur spiritualis a Deo consolatio datur, cum gratiarum actione accipe eam; sed Dei munus intellige esse, non tuum meritum.

Noli

Noli extolli, noli nimium gaudere, nec inaniter præsumere: sed esto magis humilior ex dono, cautior quoque et timoratio in cunctis actibus tuis; quoniam transibit hora illa, et sequetur tentatio.

Cùm ablata fuerit consolatio, non statim desperes, sed cum humilitate, et patientia, expecta cœlestem visitationem; quoniam potens est Deus ampliorem tibi redonare consolationem.

Istud non est novum, nec alienum, viam Dei expertis; quia in magnis Sanctis, et in antiquis Prophetis, fuit sæpè talis alternationis modus.

5. Unde quidam, præsentē jam gratiâ, dicebat: Ego dixi in abundantia mea, non movebor in æternum.

Absente vero gratiâ, quid in se fuerit expertus, adjungit, dicens: Avertisti faciem tuam à me, et factus sum conturbatus.

Inter hæc tamen nequaquam desperat, sed instantius Dominum rogat, et dicit:

G

Ad te, Domine, clamabo, et ad Deum meum deprecabor.

Denique orationis suæ fructum reportat, et se exauditum testatur, dicens: *Audivit Dominus, et misertus est mei: Dominus factus est adjutor meus.*

Sed in quo? Convertisti, inquit, plancum meum in gaudium mihi, et circumdediti me lætitiâ.

Si sic actum est cum magnis Sanctis, non est desperandum nobis infirmis et pauperibus, si interdum in fervore, et interdum in frigiditate sumus; quoniam spiritus venit et recedit, secundum suæ beneplacitum voluntatis. Unde beatus Job ait: *Visitas eum diluculò, et subito probas illum.*

6. Super quid igitur sperare possum, aut in quo confidere debeo, nisi in sola magna misericordia Dei, et in sola spe gratiæ coelestis?

Sive adsint homines boni; sive devoti fratres, vel amici fideles; sive libri sancti,

vel tractatus pulchri ; sive dulcis cantus et hymni : omnia hæc modicum juvant , modicum sapiunt , quando desertus sum a gratia , et in propria paupertate relictus.

Tunc non est melius remedium , quàm patientia , et abnegatio meî in voluntate Dei.

7. Nunquam inveni aliquem tam religiosum et devotum , qui non habuerit interdum gratiæ subtractionem , aut non senserit fervoris diminutionem.

Nullus sanctus fuit tam altè raptus et illuminatus , qui prius , vel postea , non fuit tentatus.

Non enim dignus est altâ Dei contemplatione , qui pro Deo non est exercitatus aliquâ tribulatione.

Solet enim sequentis consolationis tentatio præcedens esse signum.

Nam tentationibus probatis cœlestis promittitur consolatio. Qui vicerit , inquit , dabo ei edere de ligno vitæ.

8. Datur autem consolatio divina, ut homo fortior sit ad sustinendum adversa.

Sequitur etiam tentatio, ne se elevet de bono.

Non dormit diabolus, nec caro adhuc mortua est: ideo non cesses te præparare ad certamen; quia a dextris et a sinistris hostes sunt, qui nunquam quiescunt.

CAPUT X.

De gratitudine pro gratia Dei.

1. **C**UR quæris quietem, cum natus sis ad laborem?

Pone te ad patientiam magis, quam ad consolationes; et ad crucem portantam magis, quam ad lætitiā.

Quis enim secularium non libenter consolationem et lætitiā spiritualem acciperet, si semper obtinere posset?

Excedunt enim spirituales consolationes, omnes mundi delicias, et carnis voluptates.

Nam omnes deliciae mundanae, aut vanae sunt, aut turpes. Spirituales verò deliciae, solae jucundae et honestae, ex virtutibus progenitae, et a Deo puris mentibus infusae.

Sed istis divinis consolationibus nemo semper pro suo affectu frui valet; quia tempus tentationis non diù cessat.

2. Multum autem contrariatur supernae visitationi falsa libertas animi, et magna confidentia sui.

Deus bene facit, consolationis gratiam dando, sed homo malè agit, non totum Deo, cum gratiarum actione, retribuendo.

Et ideo non possunt in nobis dona gratiae fluere; quia ingrati sumus auctori, nec totum refundimus fontali origini.

Semper enim debetur gratia, dignè gratias referenti: et auferetur ab elato, quod dari solet humili.

3. Nolo consolationem, quae mihi auferit compunctionem: nec affecto contem-
plationem, quae ducit in elationem.

Non enim omne altum, sanctum; nec omne dulce, bonum; nec omne desiderium, purum; nec omne carum, Deo gratum.

Libenter accepto gratiam, unde semper humilior et timoratiores inveniar, atque ad relinquendum me paratior fiam.

Doctus dono gratiæ, et eruditus subtractionis verberare, non sibi audebit quidquam boni attribuere; sed potius se pauperem et nudum confitebitur.

Da Deo, quod Dei est; et tibi adscribe, quod tuum est; hoc est, Deo gratias pro gratia tribue; tibi autem soli culpam, et dignam pœnam pro culpa, deberi sentias.

4. Pone te semper ad infimum, et dabitur tibi summum; nam summum non stat sine infimo.

Summi sancti apud Deum, minimi sunt apud se: et quanto gloriosiores, tantò in se humiliores.

Pleni veritate et gloriâ cœlesti, non sunt vanæ gloriæ cupidi.

In Deo fundati et confirmati, nullo modo possunt esse elati.

Et qui totum Deo adscribunt, quidquid boni acceperunt, gloriam ab invicem non quærunt; sed gloriam, quæ a solo Deo est, volunt; et Deum in se et in omnibus Sanctis laudari super omnia cupiunt, et semper in id ipsum tendunt.

5. Esto igitur gratus pro minimo, et eris dignus majora accipere.

Sit tibi minimum, etiam pro maximo; et magis contemptibile, pro speciali dono.

Si dignitas datoris inspicitur, nullum datum parvum, aut nimis vile videbitur. Non enim parvum est, quod a summo Deo donatur.

Etiam si pœnas et verbera dederit, gratum esse debet; quia semper pro salute nostra facit, quidquid nobis advenire permittit.

Qui gratiam Dei retinere desiderat, sit gratus pro gratia data, patiens pro su-

blata. Oret ut redeat : cautus sit et humilis , ne amittat.

CAPUT XI.

De paucitate amatorum crucis JESU.

HABET Jesus nunc multos amatores regni sui cœlestis , sed paucos bajulatores suæ crucis.

Multos habet desideratores consolationis , sed paucos tribulationis ; plures invenit socios mensæ , sed paucos abstinentiæ.

Omnes cupiunt cum eo gaudere , pauci volunt pro eo aliquid sustinere.

Multi Jesum sequuntur usque ad fractionem panis ; sed pauci usque ad bibendum calicem passionis.

Multi miracula ejus venerantur , pauci ignominiam crucis sequuntur.

Multi Jesum diligunt , quamdiu adversa non contingunt.

Multi illum laudant et benedicunt ,

quamdiu consolationes aliquas ab ipso percipiunt.

Si autem Jesus se absconderit, et modicum eos reliquerit; aut in querimoniam, vel in dejectionem nimiam cadunt.

2. Qui autem Jesum propter Jesum, et non propter suam propriam aliquam consolationem diligunt, ipsum in omni tribulatione et angustia cordis, sicut in summa consolatione, benedicunt.

Et si nunquam eis consolationem dare vellet, ipsum tamen semper laudarent, et semper gratias agere vellent.

3. O quantum potest amor Jesu purus, nullo proprio commodo vel amore permixtus!

Nonne omnes mercenarii sunt dicendi, qui consolationes semper quæerunt?

Nonne amatores sui magis, quam Christi probantur, qui sua commoda et lucra semper meditantur?

Ubi invenietur talis, qui velit Deo servire gratis?

G 5

4. Rarò invenitur tam spiritualis aliquis, qui omnibus sit nudatus.

Nam verum pauperem spiritu, et ab omni creatura nudum, quis inveniet?

Procul et de ultimis finibus pretium ejus.

Si dederit homo omnem substantiam suam, adhuc nihil est.

Et si fecerit poenitentiam magnam, adhuc exiguum est.

Et si apprehenderit omnem scientiam, adhuc longè est.

Et si habuerit virtutem magnam, et devotionem nimis ardentem, adhuc multum sibi deest; scilicet unum, quod summè sibi necessarium est.

Quid illud? Ut omnibus relictis se relinquat, et a se totaliter exeat, nihilque de privato amore retineat.

Cùmque omnia fecerit quæ facienda noverit, nil se fecisse sentiat.

5. Non grande ponderet, quod grande

æstimari possit; sed in veritate servum inutilem se pronuntiet, sicut Veritas ait: Cùm feceritis omnia, quæ præcepta sunt vobis, dicite: Servi inutiles sumus.

Tunc verè pauper, et nudus spiritu esse poterit, et cum Propheta dicere: Quia unicus et pauper sum ego.

Nemo tamen isto ditior, nemo potentior, nemo liberior, qui se et omnia relinquere scit, et ad infimum se ponere.

CAPUT XII.

De regia via sanctæ Crucis.

1. **D**URUS multis videtur hic sermo: Abnega temet ipsum; tolle crucem tuam, et sequere Jesum.

Sed multò durius erit, audire illud extremum verbum: Discedite a me, maledicti, in ignem æternum.

Qui enim modò libenter audiunt, et sequuntur verbum crucis, tunc non time-

bunt ab auditione æternæ damnationis.

Hoc signum crucis erit in cœlo, cùm Dominus ad judicandum venerit.

Tunc omnes servi crucis, qui se Crucifixo conformaverunt in vita, accedent ad Christum judicem cum magna fiducia.

2. Quid igitur times tollere crucem, per quam itur ad regnum?

In cruce salus, in cruce vita, in cruce protectio ab hostibus:

In cruce infusio supernæ suavitatis, in cruce robur mentis, in cruce gaudium spiritûs:

In cruce summa virtutis, in cruce perfectio sanctitatis.

Non est salus animæ, nec spes æternæ vitæ, nisi in cruce.

Tolle ergò crucem tuam, et sequere Jesum, et ibis in vitam æternam.

Præcessit ille, bajulans sibi crucem, et mortuus est pro te in cruce; ut et tu tuam portes crucem, et mori affectes in cruce.

Quia, si commortuus fueris, etiam cum illo pariter vives. Et si socius fueris poenæ, eris et gloriæ.

3. Ecce in cruce totum constat, et in moriendo totum jacet: et non est alia via ad vitam, et ad veram internam pacem, nisi via sanctæ crucis, et quotidianæ mortificationis.

Ambula ubi vis, quære quodcumque volueris; et non invenies altiorem viam suprâ, nec securiorem viam infrâ, nisi viam sanctæ crucis.

Dispone et ordina omnia secundum tuum velle et videre; et non invenies, nisi semper aliquid pati debere, aut sponte, aut invitè; et ita crucem semper invenies.

Aut enim in corpore dolorem senties; aut in anima spiritûs tribulationem sustinebis.

4. Interdum a Deo relinqueris, interdum a proximo exercitaberis, et quod

amplius est, sæpè tibi met ipsi gravis eris; nec tamen aliquò remedio vel solatio liberari seu alleviari poteris: sed donec Deus voluerit, oportet ut sustineas.

Vult enim Deus, ut tribulationem sine consolatione pati discas, et ut illi totaliter te subicias, et humilior ex tribulatione fias.

Nemo ita cordialiter sentit passionem Christi, sicut is, cui contigerit similia pati.

Crux ergò semper parata est, et ubique te expectat.

Non potes effugere, ubicumque cucurris; quia ubicumque veneris, te ipsum tecum portas, et semper te ipsum invenies.

Converte te suprà, converte te infrà; converte te extrà, converte te intrà; et in his omnibus invenies crucem.

Et necesse est te ubique tenere patientiam, si internam vis habere pacem, et perpetuam promereri coronam.

5. Si libenter crucem portas, portabit te, et ducet ad desideratum finem, ubi scilicet finis patiendi erit, quamvis hîc non erit.

Si invitè portas, onus tibi facis, et te ipsum magis gravas; et tamen oportet ut sustineas.

Si abjicis unam crucem, aliam procul dubio invenies, et forsitan graviolem.

6. Credis tu evadere, quod nullus mortalium potuit præterire? Quis Sanctorum in mundo sine cruce et tribulatione fuit?

Nec enim Jesus Christus, Dominus noster, unâ horâ sine dolore passionis fuit, quamdiu vixit. Oportebat (ait) Christum pati, et resurgere a mortuis et ita intrare in gloriam suam.

Et quomodo tu aliam viam quæris, quàm hanc regiam viam, quæ est via sanctæ crucis?

7. Tota vita Christi, crux fuit et mar-

tyrium: et tu tibi quæris requiem et gaudium?

Erras, erras, si aliud quæris quàm pati tribulationes; quia tota ista vita mortalis plena est miseriis, et circumsignata crucibus.

Et quantò altiùs quis in spiritu profecerit, tantò graviores sæpè cruces invenit; quia exilii sui pœna magis ex amore crescit.

8. Sed tamen iste sic multipliciter afflictus, non est sine levamine consolationis; quia fructum maximum sibi sentit accrescere ex sufferentia suæ crucis.

Nam dum sponte se illi subicit, omne onus tribulationis in fiduciam divinæ consolationis convertitur.

Et quantò caro magis per afflictionem atteritur, tantò spiritus ampliùs per internam gratiam roboratur.

Et nonnumquam in tantum confortatur ex affectu tribulationis et adversitatis, ob

amorem conformitatis crucis Christi, ut se sine dolore et tribulatione esse non vellet; quoniam tantò se acceptiorem Deo credit, quantò plura et graviora pro eo perferre potuerit.

Non est istud hominis virtus, sed gratia Christi, quæ tanta potest et agit in carne fragili, ut quod naturaliter semper abhorret et fugit, hoc fervore spiritus aggrediatur et diligat.

9. Non est secundum hominem crucem portare, crucem amare, corpus castigare et servituti subicere; honores fugere, contumelias libenter sustinere, se ipsum despiciere et despici optare; adversa quæque cum damnis perpeti, et nihil prosperitatis in hoc mundo desiderare.

Si ad te ipsum respicis, nihil hujusmodi ex te poteris.

Sed si in Domino confidis, dabitur tibi fortitudo de cœlo, et subicientur tui conditioni tuæ mundus et caro.

Sed nec inimicum diabolum timebis ,
si fueris fide armatus , et cruce Christi
signatus.

10. Pone te ergò , sicut bonus et fidelis
servus Christi , ad portandum viriliter
crucem Domini tui , pro te ex amore
crucifixi.

Præpara te ad toleranda multa adversa
et varia incommoda , in hac misera vita ;
quia sic tecum erit , ubicumque fueris ;
et sic reverà invenies , ubicumque la-
tueris.

Oportet ita esse : et non est remedium
evadendi a tribulatione malorum et do-
lore , quàm ut te patiaris.

Calicem Domini affectanter bibe , si
amicus ejus esse , et partem cum eo ha-
bere desideras.

Consolationes Deo committe : faciat ipse
cum talibus , sicut sibi magis placuerit.

Tu verò pone te ad sustinendum tri-
bulationes , et reputa eas maximas con-

solationes ; quia non sunt condignæ passionibus hujus temporis, ad futuram gloriam promerendam, etiam si solus omnes posses sustinere.

11. Quando ad hoc veneris, quòd tribulatio tibi dulcis est, et sapit pro Christo, tunc bene tecum esse æstima ; quia inventisti paradisum in terra.

Quamdiu pati grave tibi est, et fugere quæris ; tamdiu malè habebis, et sequetur te ubique fuga tribulationis.

12. Si ponis te, ad quod esse debes, videlicet ad patiendum et moriendum, fiet citò melius, et pacem invenies.

Etiam si raptus fueris usque ad tertium cœlum cum Paulo, non es propterea securatus de nullo contrario patiendo. Ego (inquit Jesus) ostendam illi, quanta oporteat eum pro nomine meo pati.

Pati ergò tibi remanet, si Jesum diligere, et perpetuò illi servire placet.

13. Utinam dignus esses aliquid pro

nomine Jesu pati ! quàm magna gloria remaneret tibi , quanta exultatio omnibus Sanctis Dei , quanta quoque ædificatio esset proximi !

Nam patientiam omnes recommendant , quamvis pauci tamen pati velint .

Meritò deberes libenter modicùm pati pro Christo , cùm multi graviora patiuntur pro mundo .

14. Scias pro certo , quia morientem te oportet ducere vitam . Et quantò quisque plus sibi moritur , tantò magis Deo vivere incipit .

Nemo aptus est ad comprehendendum cœlestia , nisi se submiserit ad portandum pro Christo adversa .

Nihil Deo acceptius , nihil tibi salubrius in mundo isto , quàm libenter pati pro Christo .

Et si eligendum tibi esset , magis optare deberes , pro Christo adversa pati , quàm multis consolationibus recreari ;

quia Christo similior esses , et omnibus Sanctis magis conformior.

Non enim stat meritum nostrum , et profectus statûs nostri , in multis suavitatibus et consolationibus ; sed potius in magnis gravitatibus et tribulationibus perferendis.

15. Si quidem aliquid melius et utilius saluti hominum , quàm pati , fuisset ; Christus utique verbo et exemplo ostendisset.

Nam et sequentes se discipulos , omnesque eum sequi cupientes , manifestè ad crucem portandam hortatur , et dicit : Si quis vult venire post me , abneget semet ipsum , et tollat crucem suam , et sequatur me.

Omnibus ergò perlectis et scrutatis , sit hæc conclusio finalis : Quoniam per multas tribulationes oportet nos intrare in regnum Dei.

DE IMITATIONE
CHRISTI.

LIBER TERTIUS.
De interna Consolatione.

CAPUT PRIMUM.

*De interna Christi locutione ad animam
fidelem.*

1. **A**UDIAM, quid loquatur in me Dominus
Deus.

Beata anima, quæ Dominum in se lo-
quentem audit, et de ore ejus consola-
tionis verbum accipit.

Beatæ aures, quæ venas divini susurri
suscipiunt, et de mundi hujus susurra-
tionibus nihil advertunt.

Beatæ planè aures, quæ non vocem foris sonantem, sed intus auscultant veritatem docentem.

Beati oculi, qui exterioribus clausi, interioribus autem sunt intenti.

Beati, qui interna penetrant, et ad capienda arcana cœlestia magis ac magis per quotidiana exercitia se student præparare.

Beati, qui Deo vacare gestiunt, et ab omni impedimento seculi se excutunt.

Animadvertete hæc, anima mea, et claude sensualitatis tuæ ostia; ut possis audire, quid in te loquatur Dominus Deus tuus.

2. Hæc dicit dilectus tuus: Salus tua ego sum, pax tua, et vita tua.

Serva te apud me, et pacem invenies.

Dimitte omnia transitoria, quære æterna.

Quid sunt omnia temporalia, nisi seductoria? Et quid juvant omnes creaturæ, si fueris a creatore deserta?

Omnibus ergo abdicatis, creatori tuo

te redde placitam ac fidelem; ut veram
valeas apprehendere beatitudinem.

CAPUT II.

*Quod veritas intus loquitur sine strepitu
verborum.*

1. **L**OQUERE, Domine, quia audit servus
tuus. Servus tuus sum ego: da mihi intel-
lectum, ut sciam testimonia tuā.

Inclina cor meum in verba oris tui;
fluat ut ros eloquium tuum.

Dicebant olim filii Israël ad Moysen:
Loquere tu nobis, et audiemus: non lo-
quatur nobis Dominus, ne fortè moriamur.

Non sic, Domine, non sic oro; sed
magis cum Samuele Propheta humiliter ac
desideranter obsecro: Loquere, Domine,
quia audit servus tuus.

Non loquatur mihi Moyses, aut aliquis
ex Prophetis, sed tu potiùs loquere, Do-
mine Deus, inspirator et illuminator om-
nium

nium Prophetarum; quia tu solus sine
eis potes me perfectè imbuere; illi autem
sine te nihil proficient.

2. Possunt quidem verba sonare; sed
spiritum non conferunt.

Pulchrè dicunt; sed, te tacente,
cor non accendunt.

Litteras tradunt; sed tu sensum aperis.
Mysteria proferunt; sed tu reseras intel-
lectum signatorum.

Mandata edicunt, sed tu iuvās ad per-
ficiendum:

Viam ostendunt; sed tu confortas ad
ambulandum.

Illi foris tantum agunt; sed tu corda ins-
truis et illuminas.

Illi exteriùs rigant; sed tu fecundita-
tem donas.

Illi clamant verbis; sed tu auditui in-
telligentiam tribuis.

3. Non ergò loquatur mihi Moyses;
sed tu, Domine Deus meus, æterna veri-

H

tas, ne fortè moriar, et sine fructu efficiar, si fuero tantùm foris admonitus, et intus non accensus:

Ne sit mihi ad iudicium, verbum auditum, et non factum; cognitum, nec amatum; creditum, et non servatum.

Loquere igitur, Domine, quia audit servus tuus; verba enim vitæ æternæ habes.

Loquere mihi, ad qualemcumque animæ meæ consolationem, et ad totius vitæ meæ emendationem; tibi autem ad laudem et gloriam, et perpetuum honorem.

CAPUT III.

Quòd verba Dei cum humilitate sunt audienda; et quòd multi ea non ponderant.

1. **AUDI**, fili, verba mea, verba suavissima, omnem Philosophorum et Sapientium hujus mundi scientiam excedentia.

Verba mea spiritus et vita sunt, nec humano sensu pensanda. Non sunt ad vanam complacentiam trahenda; sed in silentio audienda, et cum omni humilitate atque magno affectu suscipienda.

2. Et dixi: Beatus, quem tu erudieris, Domine, et de lege tua docueris eum; ut mitiges ei a diebus malis, et non desoleatur in terra.

3. Ego, inquit Dominus, docui Prophetas ab initio, et usque nunc non cesso omnibus loqui; sed multi ad vocem meam surdi sunt, et duri.

Plures mundum libentiùs audiunt, quàm Deum; faciliùs sequuntur carnis suæ appetitum, quàm Dei beneplacitum.

Promittit mundus temporalia et parva, et servitur ei aviditate magnâ: ego promitto summa et æterna, et torpescunt mortalium corda.

Quis tantâ curâ mihi in omnibus servit et obedit, sicut mundo et dominis ejus

servitur? Erubescere, Sidon, ait mare. Et, si causam quæris, audi quare.

Pro modica præbenda, longa via curritur; pro æterna vita, a multis vix pes semel a terra levatur.

Vile pretium quæritur: pro uno numismate interdum turpiter litigatur: pro vana re et parva promissione, die noctuque fatigari non timetur.

4. Sed, proh pudor! pro bono incommutabili, pro præmio inæstimabili, pro summo honore et gloria interminabili, vel ad modicum fatigari pigritatur.

Erubescere ergò, serve piger et querulose, quòd illi paratiores inveniuntur ad perditionem, quàm tu ad vitam.

Gaudent illi ampliùs ad vanitatem, quàm tu ad veritatem. Equidem a spe sua nonnunquam frustrantur; sed promissio mea neminem fallit, nec confidentem mihi dimittit inanem.

Quod promisi, dabo: quod dixi, im-

plebo; si tamen usque in finem fidelis in dilectione mea quis permanserit.

Ego remunerator sum omnium bonorum, et fortis probator omnium devotorum.

5. Scribe verba mea in corde tuo, et pertracta diligenter; erunt enim in tempore tentationis valde necessaria.

Quod non intelligis cum legis, cognosces in die visitationis.

Dupliciter soleo electos meos visitare, tentatione scilicet et consolatione.

Et duas lectiones eis quotidie lego; unam, increpando eorum vitia; alteram, exhortando ad virtutum incrementa.

Qui habet verba mea, et spernit ea, habet qui iudicet eum in novissimo die.

ORATIO

Ad implorandam devotionis gratiam.

6. DOMINE Deus, omnia bona mea tu es.

H 3

Et quis ego sum, ut audeam ad te loqui?

Ego sum pauperrimus servulus tuus, et abjectus vermiculus; multò pauperior et contemptibilior, quàm scio, et dicere audeo.

Memento tamen, Domine, quia nihil sum, nihil habeo, nihilque valeo.

Tu solus bonus, justus et sanctus: tu omnia potes, omnia præstas, omnia imple, solum peccatorem inanem relinquens.

Reminiscere miserationum tuarum, et imple cor meum gratiâ tuâ, qui non vis esse vacua opera tua.

7. Quomodo possum me tolerare in hac misera vita, nisi me confortaverit misericordia et gratia tua?

Noli avertere faciem tuam a me: noli visitationem tuam prolongare: noli consolationem tuam abstrahere, ne fiat anima mea, sicut terra sine aqua, tibi.

Domine, doce me facere voluntatem tuam: doce me coram te dignè et humiliter conversari; quia sapientia mea tu es, qui in veritate me cognoscis, et cognovisti, antequam fieret mundus, et antequam natus essem in mundo.

CAPUT IV.

Quod in veritate et humilitate coram Deo conversandum est.

1. **F**ILI, ambula coram me in veritate, et in simplicitate cordis tui quære me semper.

Qui ambulat coram me in veritate, tutabitur ab incursibus malis, et veritas liberabit eum à seductoribus, et detractionibus iniquorum.

Si veritas te liberaverit, verè libereris, et non curabis de vanis hominum verbis.

2. Domine, verum est. Sicut dicis,

ita, quæso, mecum fiat. Veritas tua me doceat, ipsa me custodiat, et usque ad salutarem finem conservet.

Ipsa me liberet ab omni affectione mala, et inordinata dilectione: et ambulabo tecum in magna cordis libertate.

3. Ego te docebo (ait Veritas) quæ recta sunt, et placita coram me.

Cogita peccata tua cum displicentia magna et mœrore: et numquam reputes, te aliquid esse propter opera bona.

Reverà peccator es, et multis passionibus obnoxius et implicatus.

Ex te semper ad nihil tendis; citò laberis, citò vinceris; citò turbaris, citò dissolveris.

Non habes quidquam unde possis gloriari, sed multa unde te debeas vilificare; quia multò infirmior es, quàm vales comprehendere.

4. Nil ergò magnum tibi videatur ex omnibus quæ agis.

Nil grande, nil pretiosum et admirabile, nil reputatione appareat dignum, nil altum, nihil verè laudabile et desiderabile, nisi quod æternum est.

Placeat tibi super omnia æterna Veritas, displiceat tibi semper tua maxima vilitas.

Nil sic timeas, sic vituperes et fugias, sicut vitia et peccata tua, quæ magis displicere debent, quàm quælibet rerum damna.

Quidam non sincerè coram me ambulant; sed quâdam curiositate et arrogantia ducti, volunt secreta mea scire, et alta Dei intelligere, se et suam salutem negligentes.

Hi sæpè in magnas tentationes et peccata, propter suam superbiam et curiositatem, me eis adversante, labuntur.

5. Time judicia Dei, expavesce iram Omnipotentis. Noli autem discutere opera Altissimi, sed tuas iniquitates perscruta-

tare, in quantis deliquisti, et quàm multa bona neglexisti.

Quidam solùm portant suam devotionem in libris, quidam in imaginibus, quidam autem in signis exterioribus et figuris.

Quidam habent me in ore; sed modicum est in corde.

Sunt alii, qui intellectu illuminati et affectu purgati, ad æterna semper anhelant, de terrenis graviter audiunt, necessitatibus naturæ dolenter inserviunt: et hi sentiunt, quid spiritus veritatis loquitur in eis.

Quia docet eos terrena despicere, et amare cœlestia; mundum negligere, et cœlum totâ die ac nocte desiderare.

CAPUT V.

De mirabili effectu divini amoris.

1. **B**ENEDICO te, Pater cœlestis, Pater Domini mei Jesu Christi; quia meî pauperis dignatus es recordari.

O Pater misericordiarum, et Deus totius consolationis, gratias tibi, qui me indignum omni consolatione, quandoque tuâ recreas consolatione.

Benedico te semper et glorifico, cum unigenito Filio tuo et Spiritu Sancto Paracleto, in secula seculorum.

Eia, Domine Deus, amator sancte meus, cum tu veneris in cor meum, exultabunt omnia interiora mea.

Tu es gloria mea, et exultatio cordis mei.

Tu spes mea et refugium meum, in die tribulationis meæ.

2. Sed quia adhuc debilis sum in amore, et imperfectus in virtute; ideo necesse habeo a te confortari et consolari: propterea visita me sæpius, et instrue disciplinis sanctis.

Libera me a passionibus malis, et sana cor meum ab omnibus affectionibus inordinatis; ut intus sanatus et bene purga-

tus, aptus efficiar ad amandum, fortis ad patiendum, stabilis ad perseverandum.

3. Magna res est amor, magnum omnino bonum; quod solum, leve facit omne onerosum, et fert æqualiter omne inæquale. Nam onus sine onere portat; et omne amarum, dulce ac sapidum efficit.

Amor Jesu nobilis, ad magna operanda impellit, et ad desideranda semper perfectiora excitat.

Amor vult esse sursum, nec ullis infimis rebus retineri.

Amor vult esse liber, et ab omni mundana affectione alienus; ne internus ejus impediatur aspectus; ne per aliquod commodum temporale implicationes sustineat, aut per incommodum succumbat.

Nihil dulcius est amore, nihil fortius, nihil altius, nihil latius, nihil jucundius, nihil plenius nec melius in cœlo et in terra; quia amor ex Deo natus est, nec potest,

potest, nisi in Deo, super omnia creata quiescere.

4. Amans volat, currit, et lætatur: liber est, et non tenetur.

Dat omnia pro omnibus, et habet omnia in omnibus; quia in uno summo super omnia quiescit, ex quo omne bonum fluit et procedit.

Non respicit ad dona, sed ad donantem se convertit super omnia bona.

Amor modum sæpè nescit; sed super omnem modum fervescit.

Amor onus non sentit, labores non reputat; plus affectat, quàm valet; de impossibilitate non causatur, quia cuncta sibi posse et licere arbitratur.

Valet igitur ad omnia, et multa implet, et effectui mancipat, ubi non amans deficit et jacet.

5. Amor vigilat, et dormiens non dormitat.

Fatigatus non lassatur, arctatus non

coarctatur, territus non conturbatur; sed sicut vivax flamma et ardens facula, sursum erumpit, securèque pertransit.

Si quis amat, novit quid hæc vox clamet.

Magnus clamor in auribus Dei est ipse ardens affectus animæ, quæ dicit: Deus meus, amor meus: tu totus meus, et ego totus tuus.

6. Dilata me in amore, ut discam interiori cordis ore degustare, quàm suave sit amare, et in amore liquefieri et natare.

Tenear amore, vadens supra me, præ nimio fervore et stupore.

Cantem amoris canticum, sequar te dilectum meum in altum, deficiat in laude tua anima mea, jubilans ex amore.

Amem te plus quàm me, nec me nisi propter te; et omnes in te, qui verè amant te, sicut jubet lex amoris lucens ex te.

7. Est amor velox, sincerus, pius, jucundus, et amœnus, fortis, patiens, fidelis, prudens, longanimis, virilis, et se ipsum nunquam quærens.

Ubi enim se ipsum aliquis quærit, ibi ab amore cadit.

Est amor circumspectus, humilis, et rectus; non mollis, non levis, nec vanis intendens rebus; sobrius, castus, stabilis, quietus, et in cunctis sensibus custoditus.

Est amor subjectus et obediens Prælitas, sibi vilis et despectus, Deo devotus et gratificus, fidens et sperans semper in eo, etiam cum sibi non sapit Deus; quia sine dolore non vivitur in amore.

8. Qui non est paratus omnia pati, et ad voluntatem stare dilecti, non est dignus amator appellari.

Oportet amantem, omnia dura et amara, propter dilectum, libenter am-

plecti, nec ob contraria accidentia ab eo deflecti.

CAPUT VI.

De probatione veri amatoris.

1. **F**ILI, non es adhuc fortis et prudens amator.

2. Quare, Domine?

3. Quia propter modicam contrarietatem deficis a cœptis, et nimis avidè consolationem quæris.

Fortis amator stat in tentationibus, nec callidis credit persuasionibus inimici. Sicut ei in prosperis placeo, ita nec in adversis displiceo.

4. Prudens amator non tam donum amantis considerat, quàm dantis amorem.

Affectum potiùs attendit, quàm censum; et infra dilectum omnia data ponit.

Nobilis amator non quiescit in dono, sed in me super omne donum.

Non est ideo totum perditum, si quandoque minùs bene de me, vel de Sanctis meis, sentis, quàm velles.

Affectus ille bonus et dulcis, quem interdum percipis, effectus gratiæ præsentis est, et quidam prægustus patriæ cœlestis; super quo non nimium innitendum, quia vadit, et venit.

Certare autem adversùs incidentes malos motus animi, suggestionemque spernere diaboli, insigne est virtutis, et magni meriti.

5. Non ergò te conturbent alienæ phantasæ, de quacumque materia ingestæ.

Forte serva propositum, et intentionem rectam ad Deum.

Nec est illusio, quòd aliquando in excessum subito raperis, et statim ad solitas ineptias cordis reverteris.

Illas enim invitè magis pateris, quàm agis: et quamdiu displicent et reniteris, meritum est et non perditio.

6. Scito, quòd antiquus inimicus omninò nititur impedire desiderium tuum in bono, et ab omni devoto exercitio evacuare, a Sanctorum scilicet cultu, a pia passionis meæ memoria, a peccatorum utili recordatione, a proprii cordis custodia, et a firmo proposito proficiendi in virtute.

Multas malas cogitationes ingerit; ut tædium tibi faciat et horrorem; ut ab oratione revocet, et sacra lectione.

Displicet sibi humilis confessio, et (si posset) a communione cessare faceret.

Non credas ei, neque cures illum, licèt sæpius tibi deceptionis tetenderit laqueos.

Tibi imputat, cùm mala inserit et immunda. Dicit illi:

Vade, immunde spiritus; erubescere, miser; valde immundus es tu, qui talia infers aûribus meis.

Discede a me, seductor pessime; non habebis in me partem ullam; sed Jesus

mecum erit tanquam bellator fortis, et tu stabis confusus.

Malo mori, et omnem pœnam subire, quàm tibi consentire.

Tace et obmutesce, non audiam te ampliùs, licèt plures mihi moliris molestias: Dominus illuminatio mea et salus mea: quem timebo?

Si consistent adversùm me castra, non timebit cor meum. Dominus adjutor meus, et redemptor meus.

7. Certa tanquam miles bonus; et, si interdum ex fragilitate corruis, resume vires fortiores prioribus, confidens de ampliori gratia mea, et multùm præcave a vana complacentia et superbia.

Propter hoc multi in errorem ducuntur, et in cæcitatem pene incurabilem quandoque labuntur.

Sit tibi in cautelam et perpetuam humilitatem, ruina hæc superborum de se stultè præsumendum.

CAPUT VII.

De occultanda gratia sub humilitatis custodia.

1. **F**ILI, utilius est tibi et securius, devotionis gratiam abscondere, nec in altum te efferre, nec multum inde loqui, neque multum ponderare; sed magis temet ipsum despicere, et tanquam indigno datam timere.

Non est huic affectioni tenacius inhærendum, quæ citius potest mutari in contrarium.

Cogita in gratia, quàm miser et inops esse soles sine gratia.

Nec est in eo tantum spiritualis vitæ profectus, cum consolationis habueris gratiam: sed cum humiliter, et abnegatè, patienterque, tuleris ejus subtractionem: ita, quòd tunc ab orationis studio non torpeas, nec reliqua opera tua,

ex usu facienda, omnino dilabi permittas.

Sed sicut melius potueris et intellexeris, libenter quod in te est, facias; nec propter ariditatem, seu anxietatem mentis quam sentis, te totaliter negligas.

2. Multi enim sunt, qui, cum non bene eis successerit, statim impatientes fiunt aut desides.

Non enim semper est in potestate hominis via ejus; sed Dei est dare, et consolari, quando vult, et quantum vult, et cui vult, sicut sibi placuerit, et non amplius.

Quidam incauti, propter devotionis gratiam, se ipsos destruxerunt; quia plus agere voluerunt quam potuerunt, non pensantes suæ parvitatæ mensuram, sed magis cordis affectum sequentes, quam rationis judicium.

Et quia majora præsumpserunt, quam Deo placitum fuit, idcirco gratiam citò perdiderunt.

Facti sunt inopes , et viles relictī , qui in cœlum posuerunt nidum sibi ; ut humiliati , et depauperati , discant non in alis suis volare , sed sub pennis meis sperare.

Qui adhuc novi sunt et imperiti in via Domini , nisi consilio discretorum se regant , faciliter decipi possunt et elidi.

3. Quòd si suum sentire magis sequi , quàm aliis exercitatis credere volunt , erit eis periculosus exitus , si tamen retrahi a proprio conceptu noluerint.

Rarò sibi ipsis sapientes , ab aliis regi humiliter patiuntur.

Melius est , sapere modicùm cum humilitate , et parvâ intelligentiâ , quàm magni scientiarum thesauri cum vana complacentia.

Melius est tibi , minùs habere , quàm multùm unde posses superbire.

Non satis discretè agit , qui se totum lætitiæ tradit , obliviscens pristinae inc-

piæ suæ, et casti timoris Domini, qui timet gratiam oblatam amittere.

Nec etiam satis virtuosè sapit, qui tempore adversitatis et cujusque gravitatis, nimis desperatè se gerit, et minùs fidenter de me, quàm oportet, recogitat ac sentit.

4. Qui tempore pacis nimis securus esse voluerit, sæpè tempore belli nimis dejectus et formidolosus reperiatur.

Si scires semper humilis et modicus in te permanere, nec non spiritum tuum bene moderare et regere, non incideres tam citò in periculum et offensam.

Consilium bonum est, ut, fervoris spiritu concepto, mediteris quid futurum sit abscedente lumine.

Quòd dum contigerit, recogita et denuo lucem posse reverti, quam, ad cautelam tibi, mihi autem ad gloriam, ad tempus subtraxi.

5. Utilior est sæpè talis probatio, quàm

si semper prospera pro tua haberes voluntate.

Nam merita non sunt ex hoc existimanda, si quis plures visiones aut consolationes habeat; vel si peritus sit in Scripturis, aut in altiori ponatur gradu.

Sed si verâ fuerit humilitate fundatus, et divinâ caritate repletus, si Dei honorem purè et integrè semper quærat: si se ipsum nihil reputet, et in veritate despiciat, atque ab aliis etiam despici et humiliari magis gaudeat, quàm honorari.

CAPUT VIII.

De vilî æstimatione sũ ipsius, in oculis Dei.

1. **L**OQUAR ad Dominum meum, cùm sim pulvis et cinis? Si me ampliùs reputavero, ecce tu stas contra me, et dicunt testimonium verum iniquitates meæ, nec possum contradicere.

Si autem me vilificavero , et ad nihilum redegero , et ab omni propria reputatione defecero , atque (sicut sum) pulverizavero , erit mihi propitia gratia tua , et vicina cordi meo lux tua ; et omnis æstimatio , quantulacumque minima , in valle nihilitatis meæ submergetur , et peribit in æternum.

Ibi ostendis me mihi , quid sum , quid fui , et quò deveni ; quia nihil sum , et nescivi.

Si mihi ipsi relinquer , ecce nihil , et tota infirmitas : si autem subito me respexeris , statim fortis efficior , et novo repleor gaudio.

Et mirum valde , quòd sic repente sublevor , et tam benignè a te complector , qui proprio pondere semper ad ima feror.

2. Facit hoc amor tuus , gratis præveniens me , et in tam multis subveniens necessitatibus , a gravibus quoque custodiens me periculis , et ab innumeris (ut verè dicam) eripiens malis.

Me si quidem malè amando, me perdi-
di; et te solùm quærendo, et purè aman-
do, me et te pariter inveni, atque ex
amore profundius ad nihilum me redegi.

Quia tu, o dulcissime, facis mecum
supra meritum omne, et supra id quàm
audeo sperare vel rogare.

3. Benedictus sis, Deus meus; quia,
licèt ego omnibus bonis sim indignus, tua
tamen nobilitas et infinita bonitas nun-
quam cessat benefacere etiam ingratis,
et longè a te aversis.

Converte nos ad te, ut simus grati,
humiles, et devoti; quia salus nostra tu
es, virtus, et fortitudo nostra.

CAPUT IX.

*Quòd omnia ad Deum, sicut ad finem
ultimum, sunt referenda.*

1. **F**ILI, ego debeo esse finis tuus supre-
mus et ultimatus, si verè desideras esse
beatus.

Ex hac intentione purificabitur affectus tuus , sæpius ad se ipsum et ad creaturas malè incurvatus.

Nam si te ipsum in aliquo quæris , statim in te deficis et arescis.

Omnia ergò ad me principaliter referas ; quia ego sum qui omnia dedi.

Sic singula considera , sicut ex summo bono manantia : et ideo ad me , tanquam ad suam originem , cuncta sunt reducenda.

2. Ex me pusillus et magnus , pauper et dives , tanquam ex fonte vivo , aquam vivam hauriunt :

Et qui mihi sponte et libere deserviunt , gratiam pro gratia accipient.

Qui autem extra me voluerit gloriari , vel in aliquo privato bono delectari , non stabilietur in vero gaudio , neque in corde suo dilatabitur ; sed multipliciter impedietur et angustiabitur.

Nihil ergò tibi de bono adscribere debes , nec alicui homini virtutem attri-

buas ; sed totum da Deo , sine quo nihil habet homo.

Ego totum dedi , ego totum te habere volo ; et cum magna districtione gratiarum actiones requiro.

3. Hæc est veritas , quâ fugatur gloriæ vanitas.

Et si intraverit cœlestis gratia , et vera caritas , non erit aliqua invidia , nec contractio cordis , neque privatus amor occupabit.

Vincit enim omnia divina caritas , et dilatat omnes animæ vires.

Si rectè sapis , in me solo gaudebis , in me solo sperabis ; quia nemo bonus , nisi solus Deus , qui est super omnia laudandus , et in omnibus benedicendus.

CAPUT X.

*Quòd, spreto mundo, dulce est servire
Deo.*

1. **N**UNC iterum loquar, Domine, et non silebo : dicam in auribus Dei mei, Domini mei, et Regis mei, qui est in excelso :

O quàm magna multitudo dulcedinis tuæ, Domine, quam abscondisti timen-
tibus te ! Sed quid est amantibus ? quid
toto corde tibi servientibus ?

Verè ineffabilis dulcedo contempla-
tionis tuæ, quàm largiris amantibus te.

In hoc maximè ostendisti mihi dulce-
dinem caritatis tuæ ? quia, cùm non
essem, fecisti me : et, cùm errarem longè
a te, reduxisti me, ut servirem tibi, et
præcepisti ut diligam te.

2. O fons amoris perpetui, quid dicam
de te !

Quomodo potero tuî oblivisci, qui meî dignatus es recordari, etiam postquam contabui et perii!

Fecisti, ultra omnem spem, misericordiam cum servo tuo; et ultra omne meritum, gratiam et amicitiam exhibuisti.

Quid retribuam tibi pro gratia ista? Non enim omnibus datum est, ut, omnibus abdicatis, seculo renuntient, et monasticam vitam assumant.

Numquid magnum est, ut tibi serviam, cui omnis creatura servire tenetur?

Non magnum mihi videri debet, servire tibi; sed hoc potius magnum mihi et mirandum apparet, quòd tam pauperem et indignum dignaris in servum recipere, et dilectis servis tuis adunare.

3. Ecce omnia tua sunt, quæ habeo, et unde tibi servio.

Verumtamen, vice versâ, tu magis mihi servis, quàm ego tibi.

Ecce, cœlum et terra, quæ in minis-

terium hominis creasti, præstò sunt, et faciunt quotidie quæcumque mandasti.

Et hoc parum est : quin etiam Angelos in ministerium hominis ordinasti.

Transcendit autem hæc omnia, quia tu ipse homini servire dignatus es, et te ipsum daturum ei promisisti.

4. Quid dabo tibi pro omnibus istis millibus bonis ! Utinam possem tibi servire cunctis diebus vitæ meæ !

Utinam vel uno die dignum servitium exhibere sufficerem !

Verè tu es dignus omni servitio, omni honore, et laude æternâ.

Verè Dominus meus es, et ego pauper servus tuus, qui totis viribus teneor tibi servire, nec unquam in laudibus tuis debeo fastidire.

Sic volo, sic desidero ; et quidquid mihi deest, tu digneris supplere.

5. Magnus honor, magna gloria, tibi servire, et omnia propter te contemnere.

Habebunt enim gratiam magnam, qui sponte se subjecerint tuæ sanctissimæ servituti.

Invenient suavissimam Spiritûs sancti consolationem, qui pro amore tuo omnem carnalem abjecerint delectationem.

Consequentur magnam mentis libertatem, qui arctam pro nomine tuo ingrediuntur viam, et omnem mundanam neglexerint curam.

6. O grata et jucunda Dei servitus, quâ homo veraciter efficitur liber et sanctus!

O sacer statûs religiosi famulatus, qui hominem Angelis reddit æqualem, Deo placabilem, dæmonibus terribilem, et cunctis fidelibus commendabilem!

O amplectendum, et semper optandum servitium, quo summum promeretur bonum, et gaudium acquiritur sine fine mansurum!

CAPUT XI.

*Quòd desideria cordis examinanda sunt
et moderanda.*

1. **F**ILI, oportet te adhuc multa addiscere, quæ necdum bene didicisti.

2. Quæ sunt hæc, Domine?

3. Ut desiderium tuum ponas totaliter secundum beneplacitum meum; et tuî ipsius amator non sis, sed meæ voluntatis cupidus æmulator.

Desideria te sæpè accendunt, et vehementer impellunt; sed considera, an propter honorem meum, an propter tuum commodum magis movearis.

Si ego sum in causa, bene contentus eris, quomodocumque ordinavero: si autem de proprio quæsitu aliquid latet, ecce hoc est, quod te impedit et gravat.

4. Cave ergò, ne nimium innitaris super desiderio præconcepto, me non con-

sulto ; ne fortè postea pœniteat , aut displiceat , quod primò placuit , et quasi pro meliore zelasti.

Non enim omnis affectio , quæ videtur bona , statim est sequenda ; sed neque omnis contraria affectio ad primum fugienda.

Expedi interdum refrenatione uti , etiam in bonis studiis et desideriis , ne per importunitatem , mentis distractionem incurras ; ne aliis per indisciplinationem , scandalum generes ; vel etiam per resistantiam aliorum , subito turberis et corruas.

5. Interdum verò oportet violentiâ uti , et viriliter appetitui sensitivo contraire , nec advertere quid velit caro , et quid non velit ; sed hoc magis satagere , ut subjecta sit etiam nolens spiritui.

Et tamdiu castigari debet , et cogi servituti subesse , donec parata sit ad omnia , paucisque contentari discat , et simplicibus

delectari, nec contra aliquod inconueniens
mussitare.

CAPUT XII.

*De informatione patientiæ et luctamine
adversus concupiscentias.*

1. **D**OMINE Deus, ut video, patientia
est mihi valde necessaria; multa enim
in hac vita accidunt contraria.

Nam qualitercumque ordinavero de
pace mea, non potest esse sine bello et
dolore vita mea.

2. Ita est, fili. Sed volo te non talem
quærere pacem, quæ tentationibus careat,
aut contraria non sentiat;

Sed tunc etiam æstimare te pacem in-
venisse, cùm fueris variis tribulationibus
exercitatus, et in multis contrarietatibus
probatas.

Si dixeris, te non posse multa pati, quo-
modo tunc sustinebis ignem purgatorii?

De duobus malis, minus est semper eligendum: ut ergò æterna futura supplicia possis evadere, mala præsentia studeas pro Deo æquanimiter tolerare.

An putas, quòd homines seculi hujus nihil vel parum patiantur? Nec hoc invenies, etiamsi delicatissimos quæsieris.

3. Sed habent, inquis, multas delectationes, et proprias sequuntur voluntates; ideoque parum ponderant suas tribulationes.

4. Esto, ita sit, ut habeant quidquid voluerint: sed quandiu, putas, durabit?

Ecce, quemadmodum fumus, deficient abundantes in seculo, et nulla erit recordatio præteritorum gaudiorum.

Sed et, cùm adhuc vivunt, non sine amaritudine, et tædio ac timore, in eis quiescunt.

Ex eadem namque re, unde sibi delectationem concipiunt, inde doloris poenam frequenter recipiunt.

Justè

Justè illis fit ; ut , quia inordinatè delectationes quærunt et sequuntur , non sine confusione et amaritudine eas expleant.

O quàm breves , quàm falsæ , quàm inordinatæ et turpes omnes sunt !

Veruntamen , præ ebrietate et cæcitate non intelligunt ; sed velut muta animalia , propter modicum corruptibilis vitæ delectamentum , mortem animæ incurrunt.

Tu ergò , fili , post concupiscentias tuas non eas , et a voluntate tua avertere.

Delectare in Domino , et dabit tibi petitiones cordis tui.

5. Etenim , si veraciter vis delectari , et abundantius a me consolari , ecce in contemptu omnium mundanorum , et in abscissione omnium infimarum delectationum , erit benedictio tua , et copiosa tibi reddetur consolatio.

Et quantò te plus ab omni creaturarum solatio subtraxeris , tantò in me suaviores

K

et potentiores consolationes invenies.

Sed primò non sine quadam tristitia et labore certaminis, ad has pertinges.

Obsistet inolita consuetudo; sed meliori consuetudine devincetur.

Remurmurabit caro; sed fervore spiritûs frenabitur.

Instigabit et exacerbat te serpens antiquus, sed oratione fugabitur: insuper et labore utili aditus ei magnus obstruetur.

CAPUT XIII.

De obedientia humilis subditi, ad exemplum JESU CHRISTI.

1. **F**ILI, qui se subtrahere nititur ab obedientia, ipse se subtrahit a gratia: et qui quærit habere privata, amittit communia.

Qui non libenter et sponte suo superiori se subdit, signum est quòd caro sua necdum perfectè sibi obedit, sed sæpè recalcitrat et remurmurat.

Disce ergò celeriter superiori tuo te submittere , si carnem propriam optas subjugare.

Citiùs namque exterior vincitur inimicus , si interior homo non fuerit devastatus.

Non est molestior et pejor animæ hostis , quàm tu ipse tibi , non bene concordans spiritui.

Oportet omnino verum te assumere tuû ipsius contemptum , si vis prævalere adversus carnem et sanguinem.

Quia adhuc nimis inordinatè te diligis , ideo plenè te resignare aliorum voluntati trepidas.

2. Sed quid magnum , si tu , qui pulvis es et nihil , propter Deum te homini subdis , quando ego omnipotens et altissimus , qui cuncta creavi ex nihilo , me homini propter te humiliter subjeci ?

Factus sum omnium humillimus et infimus , ut tuam superbiam meâ humilitate vinceret.

K 2

Disce obtemperare , pulvis. Disce te humiliare , terra et limus , et sub omnium pedibus incurvare.

Disce voluntatés tuas frangere , et ad omnem subjectionem te dare.

3. Exardesce contra te , nec patiaris tumorem in te vivere : sed ita subjectum et parvulum te exhibe , ut omnes super te ambulare possint , et sicut lutum platearum conculcare.

Quid habes , homo inanis , conqueri ?

Quid , sordide peccator , potes contradicere exprobrantibus tibi , qui toties Deum offendisti , et infernum multoties meruisti ?

Sed pepercit tibi oculus meus , quia pretiosa fuit anima tua in conspectu meo ; ut cognosceres dilectionem meam , et gratus semper beneficiis meis existeres ; et ut ad veram subjectionem et humilitatem te jugiter dares , patienterque proprium contemptum ferres.

CAPUT XIV.

*De occultis Dei judiciis considerandis ,
ne extollamur in bonis.*

1. **I**NTONAS super me judicia tua, Domine, et timore ac tremore concutis omnia ossa mea, et expavescit anima mea valde.

Sto attonitus, et considero; quia cœli non sunt mundi in conspectu tuo.

Si in angelis reperisti pravitatem, nec tamen pepercisti, quid fiet de me?

Ceciderunt stellæ de cœlo, et ego pulvis quid præsumo?

Quorum opera videbantur laudabilia, ceciderunt ad infima; et qui comedebant panem angelorum, vidi siliquis delectari porcorum.

2. Nulla est ergò sanctitas, si manum tuam, Domine, subtrahas.

Nulla prodest sapientia, si gubernare desistas.

K 3

Nulla juvat fortitudo, si conservare desinas.

Nulla secura castitas, si eam non protegas.

Nulla propria prodest custodia, si non adsit tua sacra vigilantia.

Nam relictis, mergimur et perimus; visitati verò, erigimur et vivimus.

Instabiles quippe sumus, sed per te confirmamur: tepescimus, sed a te accendimur.

3. O quàm humiliter et abjectè mihi de me ipso sentiendum est! quàm nihili pendendum, si quid boni videar habere!

O quàm profundè submittere me debeo sub abyssalibus judiciis tuis, Domine; ubi nihil aliud me esse invenio, quàm nihil et nihil!

O pondus immensum! ô pelagus intransnatabile; ubi nihil de me reperio, quàm in toto nihil!

Ubi est ergò latebra gloriæ? ubi confidentia de virtute concepta?

Absorpta est omnis gloriatio vana, in profunditate iudiciorum tuorum super me.

4. Quid est omnis caro in conspectu tuo?

Numquid gloriabitur lutum contra formantem se?

Quomodo potest erigi vaniloquio; cujus cor in veritate subjectum est Deo?

Non eum totus mundus eriget, quem veritas sibi subjecit; nec omnium laudantium ore movebitur, qui totam spem suam in Deo firmavit.

Nam et ipsi, qui loquuntur, ecce omnes nihil; deficient enim cum sonitu verborum: veritas autem Domini manet in æternum.

CAPUT XV.

Qualiter standum sit ac dicendum, in omni re desiderabili.

1. **F**ILI, sic dicas in omni re: Domine, si tibi placitum fuerit, fiat hoc ita.

Domine, si fuerit honor tuus, fiat hoc in nomine tuo.

Domine, si mihi videris expedire, et utile esse probaveris, tunc dona mihi hoc uti ad honorem tuum.

Sed si mihi nocivum fore cognoveris, nec animæ meæ saluti prodesse, aufer a me tale desiderium.

Non enim omne desiderium est a Spiritu sancto, etiam si homini videatur rectum et bonum.

Difficile est pro vero judicare, utrùm spiritus bonus, an alienus te impellat, ad desiderandum hoc vel illud; an etiam ex proprio movearis spiritu.

Multi in fine sunt decepti, qui primò bono spiritu videbantur inducti.

2. Igitur semper cum timore Dei, et cordis humilitate desiderandum est et petendum, quidquid desiderabile menti occurrit; maximèque cum propria resignatione, mihi totum committendum est, atque dicendum :

Domine, tu scis qualiter melius est :
fiat hoc vel illud, sicut volueris.

Da quod vis, et quantum vis, et quando
vis.

Fac mecum, sicut scis, et sicut tibi ma-
gis placuerit, et major honor tuus fuerit.

Pone me ubi vis, et liberè age mecum
in omnibus.

In manu tua sum, gyra et reversa me
per circuitum.

En servus tuus ego, paratus ad omnia ;
quoniam non desidero mihi vivere, sed
tibi ; utinam dignè et perfectè !

ORATIO

Pro beneplacito Dei perficiendo.

3. CONCEDE mihi, benignissime Jesu,
gratiam tuam, ut mecum sit, et mecum
laboret, mecumque usque in finem per-
severet.

Da mihi hoc semper desiderare et velle,
quod tibi magis acceptum est, et carius
placet.

Tua voluntas , mea sit ; et mea voluntas , tuam semper sequatur , et optimè ei concordet.

Sit mihi unum velle et nolle tecum ; nec aliud posse velle aut nolle , nisi quod tu vis et nolis.

4. Da mihi omnibus mori , quæ in mundo sunt ; et propter te amare contemni , et nesciri in hoc seculo.

Da mihi super omnia desiderata , in te requiescere , et cor meum in te pacificare.

Tu vera pax cordis , tu sola requies : extra te dura sunt omnia et inquieta. In hac pace in idipsum , hoc est , in te uno summo æterno bono , dormiam et requiescam. Amen.

CAPUT XVI.

*Quòd verum solatium in solo Deo est
quærendum.*

1. **Q**UID QUID desiderare possum , vel cogitare ad solatium meum , non hic expecto sed in posterum.

Quòd si omnia solatia mundi solus haberem, et omnibus deliciis frui possem, certum est, quòd diù durare non possent.

Unde non poteris anima mea, plenè consolari, nec perfectè recreari, nisi in Deo, consolatore pauperum, ac susceptore humilium.

Expecta modicùm, anima mea, expecta divinum promissum, et habebis abundantiam omnium bonorum in cœlo.

Si nimis inordinatè ista appetis præsentia, perdes æterna, et cœlestia.

Sint temporalia in usu, æterna in desiderio.

Non potes aliquo bono temporali satiari; quia ad hæc fruenda non es creata.

2. Etiam si omnia creata bona haberes, non posses esse felix et beata; sed in Deo, qui cuncta creavit, tota beatitudo tua et felicitas consistit; non qualis videtur et laudatur a stultis mundi amatoribus; sed qualem expectant boni Christi

fideles, et prægustant interdum spirituales ac mundicordes, quorum conversatio est in cœlis.

Vanum est, et breve, omne humanum solatium.

Beatum et verum solatium, quod intus a veritate percipitur.

Devotus homo ubique secum fert consolatorem suum Jesum, et dicit ad eum: Adesto mihi, Domine Jesu, in omni loco et tempore.

Hæc mihi sit consolatio libenter vacare omni humano solatio.

Et si tua defuerit consolatio, sit mihi tua voluntas et justa probatio pro summo solatio.

Non enim in perpetuum irasceris, neque in æternum comminaberis.

CAPUT

CAPUT XVII.

Quòd omnis sollicitudo in Deo statuenda sit.

1. **F**ILI, sine me tecum agere quod volo : ego scio , quid expedit tibi.

Tu cogitas sicut homo : tu sentis in multis , sicut humanus suadet affectus.

2. Domine , verum est quod dicis. *Ma-*
ius est sollicitudo tua pro me , quàm om-
nis cura quam ego gerere possum pro me.

Nimis enim casualiter stat , qui non projicit omnem sollicitudinem suam in te.

Domine , dummodo voluntas mea recta et firma ad te permaneat , fac de me , quidquid tibi placuerit.

Non enim potest esse nisi bonum , quidquid de me feceris.

Si me vis esse in tenebris , sis benedictus ; et si me vis esse in luce , sis iterum benedictus. Si me dignaris consolari ,

L

sis benedictus ; et si me vis tribulari ,
sis æquè semper benedictus.

3. Fili , sic oportet te stare , si mecum
desideras ambulare.

Ita promptus esse debes ad patiendum ,
sicut ad gaudendum.

Ita libenter debes esse inops et pau-
per , sicut plenus et dives.

4. Domine , libenter patiar pro te , quid-
quid volueris venire super me.

Indifferenter volo de manu tua bonum
et malum , dulce et amarum , lætum et
triste , suscipere ; et pro omnibus mihi
contingentibus gratias agere.

Custodi me ab omni peccato , et non
timebo mortem nec infernum.

Dummodo in æternum me non proji-
cias , nec deleas de libro vitæ ; non mihi
nocebit , quidquid venerit tribulationis
super me.

CAPUT XVIII.

*Quòd temporales miseriæ, exemplo
Christi, æquanimiter sunt ferendæ.*

1. **F**ILI, ego descendi de cœlo pro tua salute : suscepi tuas misérias, non necessitate, sed caritate trahente ; ut patientiam disceres, et temporales misérias non indignanter ferres.

Nam ab hora ortûs mei, usque ad exitum in cruce, non defuit mihi tolerantia doloris.

Defectum rerum temporalium magnum habui : multas quærimonias de me frequenter audiui : confusiones et opprobria benignè sustinui : pro beneficiis ingratitude recepi, pro miraculis blasphemias, pro doctrina reprehensiones.

2. Domine, quia tu patiens fuisti in vita tua, in hoc maximè implendo præceptum Patris tui ; dignum est, ut ego misel-

lus peccator, secundum voluntatem tuam
patienter me sustineam; et, donec ipse
volueris, onus corruptibilis vitæ pro sa-
lute mea portem.

Nam etsi onerosa sentitur præsens vita,
facta est tamen jam per gratiam tuam
valde meritoria; atque exemplo tuo, et
Sanctorum tuorum vestigiis, infirmis to-
lerabilior.

Sed et multò magis consolatoria quàm
olim in Lege veteri fuerat, cùm porta
cœli clausa persisteret: et obscurior etiam
via ad cœlum videbatur, quando tam
pauci regnum cœlorum quærere curabant.

Sed neque qui tunc justî erant et sal-
vandi, ante passionem tuam, et sacræ
mortis debitum, cœleste regnum pote-
rant introire.

3. O quantas tibi gratias teneor referre,
quòd viam rectam et bonam dignatus es
mihi, et cunctis fidelibus, ad æternum
regnum tuum ostendere!

Nam vita tua, via nostra; et per sanctam patientiam ambulamus ad te, qui es corona nostra.

Nisi tu nos præcessisses et docuisses, quis sequi curaret?

Heu, quanti longè retroque manerent, nisi tua præclara exempla inspicerent!

Ecce, adhuc tepescimus, auditis tot signis tuis et doctrinis; quid fieret, si tantum lumen ad sequendum te non haberemus?

CAPUT XIX.

*De tolerantia injuriarum, et quis verus
patiens probetur.*

1. **Q**UID est quod loqueris, fili? Cessa conqueri, consideratâ meâ et aliorum Sanctorum passione.

Nondum usque ad sanguinem restitisti.

Parum est quod tu pateris, in comparisonem eorum qui tam multa passi sunt,

tam fortiter tentati, tam graviter tribulati,
tam multipliciter probati et exercitati.

Oportet te igitur aliorum graviora ad
mentem reducere ; ut leviùs feras tua
minima.

Et , si tibi minima non videntur , vide
ne et hoc tua faciat impatientia.

Sive tamen parva , sive magna sint ,
stude cuncta patienter sufferre.

2. Quantò meliùs ad patiendum te dis-
ponis , tantò sapientiùs agis , et ampliùs
promereris : feres quoque leviùs animo
et usu ad hoc non segniter paratis.

Nec dicas : Non valeo hæc ab homine
tali pati , nec hujusmodi mihi patienda
sunt ; grave enim intulit damnum , et im-
properat mihi , quæ numquam cogitave-
ram ; sed ab alio libenter patiar , et sicut
patienda videro.

Inspiciens est talis cogitatio , quæ vir-
tutem patientiæ non considerat , nec a
quo coronanda erit , sed magis perso-

nas et offensas sibi illatas perpendit.

3. Non est verus patiens, qui pati non vult, nisi quantum sibi visum fuerit, et a quo sibi placuerit.

Verus autem patiens non attendit a quo homine, utrum a Prælato suo, an ab aliquo æquali, aut inferiori; utrum a bono et sancto viro, vel a perverso et indigno exerceatur.

Sed indifferenter ab omni creatura, quantumcumque et quotiescumque ei aliquid adversi acciderit, totum hoc de manu Dei gratanter accipit, et ingens lucrum reputat;

Quia nil apud Deum, quantumlibet parvum, pro Deo tamen passum, poterit sine merito transire.

4. Esto itaque expeditus ad pugnam, si vis habere victoriam.

Sine certamine non potes venire ad patientiæ coronam.

Si pati non vis, recusas coronari.

Si autem coronari desideras , certa viriliter , sustine patienter.

Sine labore non tenditur ad requiem ; nec sine pugna pervenitur ad victoriam.

5. Fiat , Domine , mihi possibile per gratiam , quod mihi impossibile videtur per naturam.

Tu scis , quòd modicùm possum pati , et quòd citò dejicior , levi exurgente adversitate.

Efficiatur mihi quælibet exercitatio tribulationis pro nomine tuo amabilis , et optabilis ; nam pati et vexari pro te , valde salubre est animæ meæ.

CAPUT XX.

De confessione propriæ infirmitatis , et hujus vitæ miseriis.

1. **C**ONFITEBOR adversum me injustitiam meam : confitebor tibi , Domine , infirmitatem meam.

Sæpè parva res est , quæ me dejicit et contristat.

Propono me fortiter acturum ; sed , cùm modica tentatio venerit , magna mihi angustia fit.

Valde vilis quandoque res est , unde gravis tentatio provenit.

Et , dum puto me aliquantulum tutum , cùm non sentio , invenio me nonnunquam pene devictum ex levi flatu.

2. Vide ergò , Domine , humilitatem meam , et fragilitatem tibi undique notam.

Miserere , et eripe me de luto ; ut non infigar , ne permaneam dejectus usquequaque.

Hoc est , quod me frequenter reverberat et coram te confundit ; quòd tam labilis sum , et infirmus ad resistendum passionibus.

Etsi non omnino ad consensionem , tamen mihi etiam molesta et gravis est earum

insectatio, et tædet valde sic quotidie vivere in lite.

Ex hinc nota mihi fit infirmitas mea; quia multò faciliùs irruunt abominandæ semper phantasie, quàm discedunt.

3. Utinam, fortissime Deus Israël, zelator animarum fidelium, respicias servi tui laborem et dolorem, assistasque illi in omnibus, ad quæcunque perrexerit.

Robora me cœlesti fortitudine; ne vetus homo, misera caro spiritui necdum plenè subacta, prævaleat dominari; adversus quam certare oportebit, quamdiù spiratur in hac vita miserrima.

Heu, qualis est hæc vita, ubi non desunt tribulationes et miseriæ; ubi plena laqueis et hostibus sunt omnia!

Nam unâ tribulatione seu tentatione recedente, alia accedit; sed et, priore adhuc durante conflictu, alii plures superveniunt, et insperatè.

4. Et quomodo potest amari vita, tantas

habens amaritudines, tot subjecta calamitatibus et miseriis?

Quomodo etiam dicitur vita, tot generans mortes et pestes?

Et tamen amatur, et delectari in ea a multis quæritur.

Reprehenditur frequenter mundus, quòd fallax sit et vanus; nec tamen facile relinquitur, quia concupiscentiæ carnis nimis dominantur.

Sed alia trahunt ad amandum, alia ad contemnendum.

Trahunt ad amorem mundi, desiderium carnis, desiderium oculorum, et superbia vitæ: sed pœnæ, ac miseriæ justè sequentes ea, odium mundi pariunt et tædium.

5. Sed vincit (proh dolor!) delectatio prava mentem mundo deditam, et esse sub sensibus delicias reputat; quia Dei suavitatem, et internam virtutis amœnitatem, nec vidit, nec gustavit.

Qui autem mundum perfectè contem-
nunt, et Deo vivere sub sancta disciplina
student, isti divinam dulcedinem, veris
abrenuntiatoribus promissam, non igno-
rant; et quàm graviter mundus errat, et
variè fallitur, clariùs vident.

CAPUT XXI.

*Quòd in Deo super omnia bona et dona
requiescendum est.*

1. **S**UPER omnia, et in omnibus, re-
quiesces, anima mea, in Domino semper;
quia ipse Sanctorum æterna requies.

Da mihi, dulcissime et amantissime
Jesu, in te super omnem creaturam re-
quiescere; super omnem salutem et pul-
chritudinem, super omnem gloriam et
honorem, super omnem potentiam et di-
gnitatem, super omnem scientiam et sub-
tilitatem, super omnes divitias et artes,
super omnem lætitiàm et exultationem,

super omnem famam et laudem, super omnem suavitatem et consolationem¹, super omnem spem et promissionem, super omne meritum et desiderium;

Super omnia dona et munera, quæ potes dare et infundere;

Super omne gaudium et jubilationem, quam potest mens capere et sentire;

Denique super Angelos et Archangelos, et super omnem exercitum cœli; super omnia visibilia et invisibilia, et super omne quod tu Deus meus non es.

2. Quia tu, Domine Deus meus, super omnia optimus es: tu solus altissimus: tu solus potentissimus: tu solus sufficientissimus et plenissimus: tu solus suavissimus et solatiosissimus: tu solus pulcherissimus et amantissimus: tu solus nobilissimus et gloriosissimus super omnia: in quo cuncta bona simul et perfectè sunt, et semper fuerunt, et erunt:

Atque ideo minus est et insufficiens,

quidquid præter te ipsum mihi donas,
aut de te ipso revelas, vel promittis, te
non viso, nec plenè adepto;

Quoniam quidem non potest cor meum
veraciter requiescere, nec totaliter con-
tentari, nisi in te requiescat, et omnia
dona omnemque creaturam transcendat.

3. O mi dilectissime sponse Jesu Christe,
amator purissime, dominator universæ
creaturæ! quis mihi det pennas veræ li-
bertatis ad volandum et pausandum in te?

O quando ad plenum dabitur mihi va-
care et videre, quàm suavis es, Domine
Deus meus?

Quando ad plenum me recolligam in
te; ut, præ amore tuo, non sentiam me;
sed te solum, suprà omnem sensum et
modum, in modo non omnibus noto?

Nunc autem frequenter gemo, et in-
felicitatem meam cum dolore porto.

Quia multa mala in hac valle miseria-
rum occurrunt, quæ me sæpius contur-

bant, contristant, et obnubilant; sæpius impediunt et distrahunt, alliciunt et implicant, ne liberum habeam accessum ad te, et ne jucundis fruar amplexibus, præsto semper beatis spiritibus.

Moveat te suspirium meum, et desolatio multiplex in terra.

4. O Jesu, splendor æternæ gloriæ, solamen peregrinantis animæ; apud te est os meum sine voce, et silentium meum loquitur tibi.

Usquequo tardat venire Dominus meus?

Veniat ad me pauperculum suum, et lætum faciat. Mittat manum suam, et miserum cripiat de omni angustia.

Veni, veni, quia sine te, nulla erit læta dies aut hora; quia tu lætitia mea, et sine te, vācua est mensa mea.

Miser sum, et quodammodo incarcerationis, et compedibus gravatus; donec luce præsentiae tuæ me reficias, ac libertati dones, vultumque amicabilem demonstres.

5. Quærant alii pro te aliud, quodcumque libuerit: mihi aliud interim nil placeat, nec placebit, nisi tu, Deus meus, spes mea, salus æterna.

Non reticebo, nec deprecari cessabo; donec gratia tua revertatur, mihi que tu intus loquaris.

6. Ecce adsum. Ecce ego ad te, quia invocasti me. Lacrymæ tuæ, et desiderium animæ tuæ, humiliatio tua, et contritio cordis, inclinaverunt me et adduxerunt ad te.

7. Et dixi: Domine, vocavi te, et desideravi frui te, paratus omnia respuere propter te.

Tu enim prior excitasti me, ut quærem te.

Sis ergò benedictus, Domine, qui fecisti hanc bonitatem cum servo tuo, secundum multitudinem misericordiæ tuæ.

Quid habet ultrà dicere servus tuus coram te, nisi ut humiliet se valde ante

te, memor semper propriæ iniquitatis et vilitatis?

Non enim est similis tuû, in cunctis mirabilibus cœli et terræ.

Sunt operatua bona valde, judicia vera; et providentiâ tuâ reguntur universa.

Laus ergò tibi et gloria, ô Patris Sapientia: te laudet et benedicat os meum, anima mea, et cuncta creata simul.

CAPUT XXII.

De recordatione multiplicium beneficiorum Dei.

1. **A**PERI, Domine, cor meum in lege tua, et in præceptis tuis doce me ambulare.

Da mihi intelligere voluntatem tuam, et, cum magna reverentia ac diligenti consideratione, beneficia tua, tam in generali quàm in speciali, memorari; ut dignè tibi exhinc valeam gratias referre.

Verum scio et confiteor, nec pro minimo puncto me posse debitas gratiarum laudes persolvere.

Minor ego sum omnibus bonis mihi præstitis; et cum tuam nobilitatem attendo, deficit præ magnitudine spiritus meus.

2. Omnia quæ in anima habemus et corpore, et quæcumque exterius vel interius, naturaliter vel supernaturaliter posidemus, tua sunt beneficia, et te beneficium, pium ac bonum commendant, a quo bona cuncta accepimus.

Etsi alius plura, alius pauciora accepit; omnia tamen tua sunt, et sine te nec minimum potest haberi.

Ille, qui majora accepit, non potest merito suo gloriari, neque super alios extolli, nec minori insultare; quia ille major et melior, qui sibi minus adscribit, et in regratiando humilior est, atque devotior.

Et qui omnibus viliores se existimat,

et indigniorem se judicat, aptior est ad percipienda majora.

3. Qui autem pauciora accepit, contristari non debet, nec indignanter ferre, neque ditiori invidere; sed te potius attendere, et tuam bonitatem maximè laudare, quòd tam affluenter, tam gratis et libenter, sine personarum acceptione, tua munera largiris.

Omnia ex te, et ideo in omnibus es laudandus.

Tu scis, quid unicuique donari expediat, et cur iste minùs, et ille ampliùs habeat: non nostrum, sed tuum est hoc discernere, apud quem singulorum definita sunt merita.

4. Unde, Domine Deus, pro magno etiam reputo beneficio, non multa habere, unde exterius et secundùm homines laus et gloria apparet: ita ut, considerata quis paupertate et vilitate personæ suæ, non modò gravitatem aut tristitiam vel

dejectionem inde concipiat, sed potius consolationem et hilaritatem magnam;

Quia tu Deus pauperes et humiles, atque huic mundo despectos, tibi elegisti in familiares et domesticos.

Testes sunt ipsi Apostoli tui, quos principes super omnem terram constituisti.

Fuerunt tamen sine querela conversati in mundo, tam humiles et simplices, sine omni malitia et dolo, ut etiam pati contumelias gauderent pro nomine tuo; et, quæ mundus abhorret, ipsi amplecterentur affectu magno.

5. Nihil ergò amatorem tuum, et cognitorem beneficiorum tuorum, ita lætificare debet, sicut voluntas tua in eo, et beneplacitum æternæ dispositionis tuæ:

De qua tantum contentari debet et consolari, ut ita libenter velit esse minimus, sicut aliquis optaret esse maximus:

Et ita pacificus et contentus in novissimo, sicut in loco primo: atque ita li-

benter despicabilis et abjectus, nullius quoque nominis et famæ, sicut cæteris honorabilior et major in mundo.

Nam voluntas tua, et amor honoris tui, omnia excedere debet; et plus eum consolari, magisque placere, quàm omnia beneficia sibi data vel danda.

CAPUT XXIII.

De quatuor magnam importantibus pacem.

1. **F**ILI, nunc docebo te viam pacis, et veræ libertatis.

2. Fac, Domine, quod dicis, quia hoc mihi gratum est audire.

3. Stude, fili, alterius potiùs facere voluntatem, quàm tuam.

Elige semper minùs, quàm plus habere.

Quære semper inferiorem locum, et omnibus subesse.

Opta semper et ora, ut voluntas Dei integre in te fiat.

Ecce talis homo ingreditur fines pacis et quietis.

4. Domine, sermo tuus iste brevis, multum in se continet perfectionis.

Parvus est dictu, sed plenus sensu, et uber in fructu.

Nam si posset a me fideliter custodiri, non deberet tam facilis in me turbatio oriri.

Nam quoties me impacatum sentio et gravatum, ab hac doctrina me recessisse invenio.

Sed tu, qui omnia potes, et animæ profectum semper diligis, adauge maiorem gratiam, ut possim tuum complere sermonem, et meam perficere salutem.

ORATIO

Contra cogitationes malas.

5. DOMINE Deus meus, ne elongeris

a me : Deus meus , in auxilium meum respice , quoniam insurrexerunt in me variæ cogitationes , et timores magni , affligentes animam meam.

Quomodo pertransibo illæsus ? quomodo perfringam eas ?

6. Ego , inquit , ante te ibo , et gloriosos terræ humiliabo. Aperiam januas carceris , et arcana secretorum revelabo tibi.

7. Fac , Domine , ut loqueris ; et fugiant a facie tua omnes iniquæ cogitationes.

Hæc spes et unica consolatio mea , ad te in omni tribulatione confugere , tibi confidere , ex intimo invocare , et patienter consolationem tuam expectare.

ORATIO

Pro illuminatione mentis.

8. CLARIFICA me , Jesu bone , claritate interni luminis ; et educ de habitaculo cordis mei tenebras universas.

Cohibe evagationes multas, et vim facientes elide tentationes.

Pugna fortiter pro me, et expugna malas bestias, concupiscentias dico illecebrosas; ut fiat pax in virtute tua, et abundantia laudis tuæ resonet in aula sancta, hoc est, in conscientia pura.

Impera ventis et tempestatibus: dic mari, Quiesce; et Aquiloni, Ne flaveris; et erit tranquillitas magna.

9. Emitte lucem tuam et veritatem, ut luceant super terram; quia terra sum inanis et vacua, donec illumines me.

Effunde gratiam desuper: perfunde cor meum rore cœlesti: ministra devotionis aquas ad irrigandam faciem terræ, ad producendum fructum bonum et optimum.

Eleva mentem pressam mole peccatorum, et ad cœlestia totum desiderium meum suspende; ut, gustatâ suavitate supernæ felicitatis, pigeat de terrenis cogitare.

10. Rape me, et eripe ab omni creaturarum indurabili consolatione; quia nulla res creata appetitum meum valet plenarie quietare et consolari.

Junge me tibi, inseparabili dilectionis vinculo; quoniam tu solus sufficis amanti, et absque te frivola sunt universa.

CAPUT XXIV.

De evitatione curiosæ inquisitionis super alterius vita.

1. **F**ILI, noli esse curiosus, nec vacuas gerere sollicitudines.

Quid hoc, vel illud, ad te? tu me sequere.

Quid enim ad te, utrùm ille sit talis vel talis; aut iste sic et sic agit vel loquitur?

Tu non indiges respondere pro aliis, sed pro te ipso rationem reddes. Quid ergò te implicas?

Ecce, ego omnes cognosco, et cuncta,

M

quæ sub sole fiunt, video: et scio, qualiter cum unoquoque sit, quid cogitet, quid velit, et ad quem finem tendat ejus intentio.

Mihi igitur omnia committenda sunt: tu verò serva te in bona pace, et dimitte agitantem agitare, quantum voluerit.

Veniet super eum, quidquid fecerit vel dixerit; quia me fallere non potest.

2. Non sit tibi curæ de magni nominis umbra, non de multorum familiaritate, nec de privata hominum dilectione.

Ista enim generant distractiones, et magnas in corde obscuritates.

Libenter loquerer tibi verbum meum, et abscondita revelarem, si adventum meum diligenter observares, et ostium cordis mihi aperires.

Esto providus, et vigila in orationibus, et humilia te in omnibus.

CAPUT XXV.

*In quibus firma pax cordis, et verus
profectus consistit.*

1. **F**ILI, ego locutus sum : Pacem relinquo vobis, pacem meam do vobis : non quomodo mundus dat, ego do vobis.

Pacem omnes desiderant; sed, quæ ad veram pacem pertinent, non omnes curant.

Pax mea cum humilibus et mansuetis corde. Pax tua erit in multa patientia.

Si me audieris, et vocem meam secutus fueris, poteris multâ pace frui.

2. Quid igitur faciam ?

3. In omni re attende tibi, quid facias, et quid dicas; et omnem intentionem tuam ad hoc dirige, ut mihi soli placeas, et extra me nihil cupias vel quæras.

Sed et de aliorum dictis vel factis nil temerè judices; nec cum rebus, tibi non

M 2

commissis, te implices; et poterit fieri, ut parum vel rarò turberis.

Nunquam autem sentire aliquamurbationem, nec aliquam pati cordis vel corporis molestiam, non est præsentis temporis, sed status æternæ quietis.

Non ergò æstimes te veram pacem invenisse, si nullam senseris gravitatem, nec tunc totum esse bonum, si neminem pateris adversarium; nec hoc esse perfectum, si cuncta fiant secundum tuum affectum.

Neque tunc aliquid magni te reputes, aut specialiter dilectum existimes, si in magna fueris devotione atque dulcedine; quia in istis non cognoscitur verus amator virtutis; nec in istis consistit profectus et perfectio hominis.

4. In quo ergò, Domine?

5. In offerendo te ex toto corde tuo voluntati divinæ, non quærendo quæ tua sunt, nec in parvo, nec in magno, nec in tempore, nec in æternitate;

Ita ut, unâ æquali facie, in gratiarum actione permaneas, inter prospera et contraria, omnia æqua lance pensando.

Si fueris tam fortis et longanimus in spe, ut, subtractâ interiori consolatione, etiam ad ampliora sustinenda cor tuum præparaveris, nec te justificaveris, quasi hæc tantaque pati non deberes; sed me in omnibus dispositionibus justificaveris, et sanctum laudaveris; tunc in vera et recta via pacis ambulas, et spes indubitata erit, quòd rursus in jubilo faciem meam sis visurus.

Quòd si ad plenum tuî ipsius contemptum perveneris, scito quòd tunc abundantia pacis perfrueris, secundum possibilitatem tui incolatus.

CAPUT XXVI.

*De eminentia liberæ mentis , quam sup-
plex oratio magis meretur , quàm lectio.*

1. **D**OMINE , hoc opus est perfecti viri , nunquam ab intentione cœlestium animum relaxare ; et inter multas curas , quasi sine cura transire , non more torpentis , sed prærogativâ quâdam liberæ mentis , nulli creaturæ inordinatâ affectione adhærendo.

2. Obsecro te , piissime Deus meus , præserva me a curis hujus vitæ , ne nimis implicer ; a multis necessitatibus corporis , ne voluptate capiar ; ab universis animæ obstaculis , ne molestiis fractus dejiciar.

Non dico ab his rebus , quas toto affectu ambit vanitas mundana ; sed ab his miseriis , quæ animam servi tui , communi maledicto mortalitatis , pœnaliter gravant

et retardant ; ne in libertatem spiritus ,
quoties libuerit , valeat introire.

3. O Deus meus , dulcedo ineffabilis ,
verte mihi in amaritudinem , omnem
consolationem carnalem , ab æternorum
amore me abstrahentem , et ad se , intuitu
cujusdam boni delectabilis præsentis ,
malè allicientem.

Non me vincat , Deus meus , non vincat
caro et sanguis : non me decipiat mundus ,
et brevis gloria ejus : non me supplantet
diabolus , et astutia illius.

Da mihi fortitudinem resistendi , pa-
tientiam tolerandi , constantiam perseve-
randi.

Da , pro omnibus mundi consolationi-
bus , suavissimam spiritûs tui unctionem ;
et , pro carnali amore , tui nominis infunde
amorem.

4. Ecce cibus , potus , vestis , ac cæ-
tera utensilia , ad corporis sustentaculum
pertinentia , ferventi spiritui sunt onerosa.

Tribue, talibus fomentis temperatè uti,
non desiderio nimio implicari.

Abjicere omnia non licet, quia natura
sustentanda est: requirere autem super-
flua, et quæ magis delectant, lex sancta
prohibet; nam aliàs caro adversus spi-
ritum insolesceret.

Inter hæc, quæso, manus tua me regat
et doceat, ne quid nimium fiat.

CAPUT XXVII.

*Quòd privatus amor a summo bono
maximè retardat.*

1. **F**ILI, oportet te dare totum pro toto,
et nihil tuî ipsius esse.

Scito, quòd amor tuî ipsius magis no-
cet tibi, quàm aliqua res mundi.

Secundùm amorem et affectum, quem
geris, quælibet res plus vel minùs ad-
hæret.

Si fuerit amor tuus purus, simplex, et

bene ordinatus, eris sine captivitate rerum.

Noli concupiscere, quod non licet habere: noli habere, quod te potest impedire, et libertate interiori privare.

Mirum, quòd non ex toto fundo cordis te ipsum mihi committis, cum omnibus quæ desiderare potes vel habere.

2. Quare vano mœrore consumeris? Cur superfluis curis fatigaris?

Sta ad beneplacitum meum, et nullum patieris detrimentum.

Si quæris hoc vel illud, et volueris esse ibi vel ibi, propter tuum commodum, et proprium beneplacitum magis habendum; nunquam eris in quietudine, nec liber a sollicitudine; quia in omni re reperietur aliquis defectus, et in omni loco erit qui adversetur.

3. Juvat igitur, non quælibet res adepta, vel multiplicata exterius; sed potius contempta, et decisa ex corde radicitus.

Quod non tantum de censu æris et divitiarum intelliges; sed de honoris etiam ambitu, ac vanæ laudationis desiderio: quæ omnia transeunt cum mundo.

Munit parum locus, si deest spiritus fervoris; nec diu stabit pax illa quæsita forinsecus, si vacat a vero fundamento status cordis, hoc est, nisi steteris in me: permutare te potes, sed non meliorare.

Nam occasione ortâ et acceptâ, invenies quod fugisti, et amplius.

O R A T I O

Pro purgatione cordis, et cœlesti sapientia.

4. CONFIRMA me, Deus, per gratiam Sancti Spiritus.

Da virtutem corroborari in interiori homine, et cor meum ab omni inutili sollicitudine et angore evacuare, nec variis desideriis trahi cujuscumque rei, vilis aut pretiosæ; sed omnia inspicere sicut

transeuntia, et me pariter cum illis transiturum;

Quia nihil permanens sub sole, ubi omnia vanitas, et afflictio spiritûs. O quàm sapiens qui ita considerat!

5. Da mihi, Domine, cœlestem sapientiam; ut discam te super omnia quærere et invenire, super omnia sapere et diligere; et cætera, secundum ordinem sapientiæ tuæ, prout sunt, intelligere.

Da prudenter declinare blandientem, et patienter ferre adversantem;

Quia hæc magna sapientia, non moveri omni vento verborum, nec aurem malè blandienti præbere Sirenæ; sic enim incepta pergitur via securè.

CAPUT XXVIII.

Contra linguas obtrectatorum.

1. **F**ILI, non ægrè feras, si quidam de te malè senserint et dixerint, quod non libenter audias.

Tu deteriora de te ipso sentire debes,
et neminem infirmiores te credere.

Si ambulas ab intra, non multum ponderabis volantia verba.

Est non parva prudentia, silere in tempore malo, et introrsus ad me converti, nec humano iudicio disturbari.

2. Non sit pax tua in ore hominum; sive enim bene, sive male interpretati fuerint, non es ideo alter homo. Ubi est vera pax, et vera gloria? Nonne in me?

Et qui non appetit hominibus placere, nec timet displicere, multam perfruetur pace.

Ex inordinato amore, et vano timore, oritur omnis inquietudo cordis, et distractio sensuum.

CAPUT

CAPUT XXIX.

Qualiter, instante tribulatione, Deus invocandus est et benedicendus.

1. **S**IT nomen tuum, Domine, benedictum in secula, qui voluisti hanc tentationem et tribulationem venire super me.

Non possum eam effugere; sed necesse habeo ad te confugere, ut me adjuves, et in bonum mihi convertas.

Domine, modò sum in tribulatione, et non est cordi meo bene; sed multum vexor a præsenti passione.

Et nunc, Pater dilecte, quid dicam? Deprehensus sum inter angustias. Salvifica me ex hora hac.

Sed propterea veni in hanc horam, ut tu clarificeris, cùm fuero validè humiliatus, et per te liberatus.

Complaceat tibi, Domine, ut eruas
N

me; nam ego pauper quid agere possum,
et quò ibo sine te?

Da patientiam, Domine, etiam hâc vice.

Adjuva me, Deus meus, et non timebo
quantumcumque gravatus fuero.

2. Et nunc inter hâc quid dicam? Do-
mine, fiat voluntas tua. Ego bene merui
tribulari, et gravari.

Oportet utique et sustineam; et utinam
patienter, donec transeat tempestas et
meliùs fiat.

Potens est autem omnipotens manus
tua, etiam hanc tentationem a me auferre,
et ejus impetum mitigare, ne penitus suc-
cumbam; quemadmodum et priùs sæpius
egisti mecum, Deus meus, misericordia
mea.

Et quantò mihi difficilior, tantò tibi
facilior est hâc mutatio dexteræ Excelsi.

CAPUT XXX.

*De divino petendo auxilio, et confidentia
recuperandæ gratiæ.*

1. **F**ILI, ego Dominus, confortans in
die tribulationis.

Venias ad me, cùm tibi non fuerit bene.

Hoc est quod maximè consolationem im-
pedit cœlestem, quia tardiùs te convertis
ad orationem.

Nam antequam me intentè roges, multa
interim solatia quæris, et recreas te in
externis.

Ideoque fit, ut parum omnia prosint,
donec advertas, quia ego sum qui eruo
sperantes in me; nec est extra me valens
auxilium, neque utile consilium, sed ne-
que durable remedium.

Sed, jam resumpto spiritu post tem-
pestatem, reconvalesce in luce miseratio-
num mearum; quia prope sum (dicit Do-

minus) ut restaurem universa non solum integre, sed et abundanter ac cumulatè.

2. Numquid mihi quidquam est difficile; aut ero similis dicenti, et non facienti?

Ubi est fides tua? Sta firmiter, et perseveranter.

Esto longanimis, et vir fortis: veniet tibi consolatio in tempore suo.

Expecta me, expecta: veniam et curabo te.

Tentatio est, quæ te vexat; et formido vana, quæ te exterret.

Quid importat sollicitudo de futuris contingentibus, nisi ut tristitiam super tristitiam habeas? Sufficit diei malitia sua.

Vanum est et inutile, de futuris conturbari vel gratulari, quæ fortè numquam evenient.

3. Sed humanum est, hujusmodi imaginationibus illudi; et parvi adhuc animi signum, tam leviter trahi ad suggestionem inimici.

Ipse enim non curat, utrùm veris an falsis illudat et decipiat; utrùm præsensium amore, aut futurorum formidine prosternat.

Non ergò turbetur cor tuum, neque formidet.

Crede in me, et in misericordia mea habeto fiduciam.

Quando tu putas te elongatum a me, sæpè sum propinquior.

Quando tu æstimas pene totum perditum, tunc sæpè majus merendi instat lucrum.

Non est totum perditum, quando res accidit in contrarium.

Non debes judicare secundùm præsens sentire; nec sic gravitati alicui, undecumque venienti, inhærere et accipere, tanquam omnis spes sit ablata emergendi.

4. Noli putare te relictum ex toto, quamvis ad tempus tibi miserim aliquam tribulationem, vel etiam optatam sub-

traxerim consolationem ; sic enim transitur ad regnum cœlorum.

Et hoc sine dubio magis expedit tibi , et cæteris servis meis , ut exercitemini adversis , quàm si cuncta ad libitum haberetis.

Ego novi cogitationes absconditas ; quia multùm expedit pro salute tua , ut interdum sine sapore relinquaris ; ne fortè eleveris in bono successu , et tibi ipsi placere velis in eo , quod non es.

Quod dedi , auferre possum ; et restituere , cùm mihi placuerit.

5. Cùm dederò , meum est ; cùm retraxerò , tuum non tuli : quia meum est omne datum bonum , et omne donum perfectum.

Si tibi admisero gravitatem , aut quamlibet contrarietatem , ne indigneris , neque concidat cor tuum ; ego citò sublevare possum , et omne onus in gaudium transmutare.

Verumtamen justus sum et recommen-

dabilis multum , cum sic facio tecum.

6. Si rectè sapis , et in veritate aspicias , nunquam debes propter adversa tam dejectè contristari , sed magis gaudere , et gratias agere :

Imò hoc unicum reputare gaudium , quòd affligens te doloribus , non parco tibi.

Sicut dilexit me Pater , et ego vos diligo , dixi dilectis discipulis meis ; quos utique non misi ad gaudia temporalia , sed ad magna certamina ; non ad honores , sed ad despectiones ; non ad otium , sed ad labores ; non ad requiem , sed ad affe-
rendum fructum multum in patientia.
Horum memento , fili mi , verborum.

CAPUT XXXI.

*De neglectu omnis creaturæ , ut creator
possit inveniri.*

1. **D**OMINE , bene indigeo adhuc majori gratiâ , si debeam illuc pervenire , ubi me

N 4

nemo poterit, nec ulla creatura impedire.

Nam, quandiu res aliqua me retinet, non possum libere ad te volare.

Cupiebat libere volare, qui dicebat :
Quis dabit mihi pennas sicut columbæ,
et volabo, et requiescam ?

Quid simplici oculo quietius ? Et quid
liberius nil desiderante in terris ?

Oportet igitur omnem supertransire
creaturam, et se ipsum perfectè deserere,
ac in excessu mentis stare, et videre, te
omnium conditorem cum creaturis nil si-
mile habere.

Et, nisi quis ab omnibus creaturis fuerit
expeditus, non poterit libere intendere
divinis.

Ideo enim pauci inveniuntur contem-
plativi ; quia pauci sciunt se a perituris
et creaturis ad plenum sequestrari.

2. Ad hoc magna requiritur gratia, quæ
animam levet, et supra semet ipsam ra-
piat.

Et nisi homo sit in spiritu elevatus, et ab omnibus creaturis liberatus, ac Deo totus unitus, quidquid scit, quidquid etiam habet, non est magni ponderis.

Diù parvus erit, et infra jacebit, qui aliquid magnum æstimat, nisi solum unum immensum, æternum bonum.

Et quidquid Deus non est, nihil est, et pro nihilo computari debet.

Est magna differentia, sapientia illuminati et devoti viri, et scientia litterati atque studiosi clerici.

Multò nobilior est illa doctrina quæ, desursum ex divina influentia manat; quam quæ laboriosè humano acquiritur ingenio.

3. Plures reperiuntur contemplationem desiderare; sed quæ ad eam requiruntur, non student exercere.

Est magnum impedimentum, quia in signis et sensibilibus rebus statur, et parum de perfecta mortificatione habetur.

Nescio quid est, quo spiritu ducimur,

et quid prætendimus, qui spirituales dici videmur; quòd tantum laborem, et ampliorem sollicitudinem, pro transitoriis et vilibus rebus agimus, et de interioribus nostris vix rarò, plenè recollectis sensibus, cogitamus.

4. Proh dolor! statim post modicam recollectionem, foràs erumpimus; nec opera nostra, distractâ examinatione, trutinamus.

Ubi jacent affectus nostri, non attendimus; et quàm impura sint omnia, non deploramus.

Omnis quippe caro corruerat viam suam, et ideo sequebatur diluvium magnum.

Cùm ergò interior affectus noster multum corruptus sit, necesse est, ut actio sequens, index carentiæ interioris vigoris, corrumpatur.

Ex puro corde procedit fructus bonæ vitæ.

5. Quantum quis fecerit, quaeritur; sed ex quanta virtute agit, non tam studiosè pensatur.

Si fuerit fortis, dives, pulcher, habilis, vel bonus scriptor, bonus cantor, bonus laborator, investigatur; quàm pauper sit spiritu, quàm patiens et mitis, quàm devotus et internus, a multis tacetur.

Natura exteriora hominis respicit, gratia ad interiora se convertit.

Illa frequenter fallitur; ista in Deo sperat, ut non decipiatur.

CAPUT XXXII.

De abnegatione suâ, et abdicatione omnis cupiditatis.

1. **F**ILI, non potes perfectam possidere libertatem, nisi totaliter abneges temet ipsum.

Compediti sunt omnes proprietarii, et suâ ipsius amatores, cupidi, curiosi,

gyrovagi, quærentes semper mollia, non quæ Jesu Christi, sed hoc sæpè fingentes et componentes, quod non stabit.

Peribit enim totum, quod non est ex Deo ortum.

Tene breve et consummatum verbum : Dimitte omnia, et invenies omnia : relinque cupidinem, et reperiies requiem.

Hoc mente pertracta; et cùm impleveris, intelliges omnia.

2. Domine, hoc non est opus unius diei, nec ludus parvulorum: imò in hoc brevi includitur omnis perfectio Religiosorum.

3. Fili, non debes averti, nec statim dejici, auditâ viâ perfectorum; sed magis ad sublimiora provocari, et ad minus ad hæc ex desiderio suspirare.

Utinam sic tecum esset, et ad hoc pervenisses, ut tuî ipsius amator non esses, sed ad nutum meum purè stares, et ejus quem tibi proposui, Patris: tunc

mihi valde placeres, et tota vita tua in gaudio et pace transiret.

Adhuc multa habes ad relinquendum : quæ nisi mihi ex integro resignaveris, non acquires quod postulas.

Suadeo tibi emere a me aurum ignitum, ut locuples fias, id est, coelestem sapientiam, omnia infima conculcantem.

Postpone terrenam sapientiam, omnem humanam et propriam complacentiam.

4. Dixi, viliora tibi emenda pro pretiosis et altis, in rebus humanis.

Nam valde vilis et parva, ac pene oblivioni tradita videtur, vera coelestis sapientia; non sapiens alta de se, nec magnificari quærens in terra; quàm multi ore tenus prædicant, sed vitâ longè dissentiunt: ipsa tamen est pretiosa margarita, a multis abscondita.

CAPUT XXXIII.

*De instabilitate cordis, et de intentione
finali ad Deum habenda.*

1. **F**ILI, noli credere affectui tuo : qui
nunc est, citò mutabitur in aliud.

Quamdiu vixeris, mutabilitati subjec-
tus es, etiam nolens ; ut modò lætus, mo-
dò tristis ; modò pacatus, modò turbatus ;
nunc devotus, nunc indevotus ; nunc
studiosus, nunc acediosus ; nunc gravis,
nunc levis inveniarius.

Sed stat super hæc mutabilia sapiens
et bene doctus in spiritu ; non attendens,
quid in se sentiat, vel quâ parte flet ven-
tus instabilitatis ; sed ut tota intentio
mentis ejus ad debitum et optatum pro-
ficiat finem.

Nam sic poterit unus et idem incon-
cussusque permanere, simplici intentio-
nis oculo, per tot varios eventus, ad me
imprætermisè directo.

2. Quantò autem purior fuerit intentionis oculus, tantò constantius inter diversas itur procellas.

Sed in multis caligat oculus puræ intentionis; respicitur enim citò in aliquod delectabile, quod occurrit.

Nam et rarò totus liber quis invenitur a nævo propriæ exquisitionis.

Sic Judæi olim venerant in Bethaniam, ad Martham et Mariam; non propter Jesum tantùm, sed et ut Lazarum viderent.

Mundandus est ergò intentionis oculus; ut sit simplex et rectus, atque ultra omnia varia media ad me dirigendus.

CAPUT XXXIV.

*Quòd amanti sapit Deus super omnia,
et in omnibus.*

1. **E**CCE Deus meus, et omnia. Quid volo ampliùs, et quid feliciùs desiderare possum?

O sapidum et dulce verbum! sed amanti
verbum, non mundum, nec ea quæ in
mundo sunt.

Deus meus, et omnia. Intelligenti satis
dictum est; et sæpè repetere, jucundum
est amanti.

Te siquidem præsentem, jucunda sunt
omnia; te autem absente, fastidiunt
cuncta.

Tu facis cor tranquillum, et pacem mag-
nam, lætitiâque festivam.

Tu facis bene sentire de omnibus, et
in omnibus te laudare; nec potest aliquid
sine te diù placere; sed, si debet gratum
esse et bene sapere, oportet gratiam tuam
adesse, et condimento tuæ sapientiæ
condiri.

2. Cui tu sapis, quid ei rectè non sapiet?

Et cui tu non sapis, quid ei ad jucun-
ditatem esse poterit?

Sed deficiunt in sapientia tua mundi
sapientes, et qui carnem sapiunt; quia

ibi plurima vanitas, et hîc mors invenitur.

Qui autem te per contemptum munda-
norum, et carnis mortificationem sequun-
tur, verè sapientes esse cognoscuntur;
quia de vanitate ad veritatem, de carne
ad spiritum transferuntur.

Istis sapit Deus; et, quidquid boni in-
venitur in creaturis, totum ad laudem re-
ferunt sui conditoris.

Dissimilis tamen, et multum dissimilis
sapor Creatoris et creaturæ, æternitatis
et temporis, lucis increatæ et lucis illu-
minatæ.

3. O lux perpetua, cuncta creata trans-
cendens lumina! fulgura coruscationem
de sublimi, penetrantem omnia cordis
mei intima.

Purifica, lætifica, clarifica, et vivifica
spiritum meum, cum suis potentiis, ad
inhærendum tibi jubilosis excessibus.

O quando veniet hæc beata et deside-

rabilis hora, ut tuâ me saties præsentia,
et sis mihi omnia in omnibus!

Quamdiu hoc datum non fuerit, nec
plenum gaudium erit.

Adhuc (proh dolor!) vivit in me vetus
homo, non est totus crucifixus, non est
perfectè mortuus.

Adhuc concupiscit fortiter contra spi-
ritum, bella movet intestina, nec reg-
num animæ patitur esse quietum.

4. Sed tu, qui dominaris potestati ma-
ris, et motum fluctuum ejus mitigas,
exurge, adjuva me.

Dissipa gentes quæ bella volunt: con-
tere eas in virtute tua.

Ostende, quæso, magnalia tua, et
glorificetur dextera tua; quia non est
spes alia, nec refugium mihi, nisi in
te, Domine Deus meus.

CAPUT XXXV.

*Quòd non est securitas à tentatione in
hac vita.*

I. **F**ILI, nunquam securus es in hac vita; sed quoad vixeris, semper arma spiritualia tibi sunt necessaria.

Inter hostes versaris, et a dextris et a sinistris impugnaris.

Si ergò non uteris undique scuto patientiæ, non eris diù sine vulnere.

Insuper, si non ponis cor tuum fixè in me, cum mera voluntate cuncta patiendi propter me, non poteris ardorem istum sustinere, nec ad palmam pertinere beatorum.

Oportet te ergò viriliter omnia pertransire, et potenti manu uti adversùs objecta.

Nam vincenti datur manna, et torpenti relinquitur multa miseria.

2. Si quæris in hac vita requiem, quomodo tunc pervenies ad æternam requiem?

Non ponas te ad multam requiem, sed ad magnam patientiam.

Quære veram pacem, non in terris, sed in cœlis; non in hominibus, nec in cæteris creaturis, sed in Deo solo.

Pro amore Dei debes omnia libenter subire, labores scilicet, et dolores, tentationes, vexationes, anxietates, necessitates, infirmitates, injurias, oblocutiones, reprehensiones, humiliationes, confusiones, correctiones et despectiones.

Hæc juvant ad virtutem, hæc probant Christi tironem, hæc fabricant cœlestem coronam.

Ego reddam mercedem æternam pro brevi labore, et infinitam gloriam pro transitoria confusione.

3. Putas tu, quòd semper habebis pro

tua voluntate consolationes spirituales?

Sancti mei non semper habuerunt tales, sed multas gravitates, et tentationes varias, magnasque desolationes.

Sed patienter sustinuerunt se in omnibus, et magis confisi sunt Deo, quàm sibi; scientes quia non sunt condignæ passionibus hujus temporis, ad futuram gloriam promerendam.

Vis tu statim habere, quod multi post multas lacrymas et magnos labores vix obtinuerunt?

Expecta Dominum, viriliter age, et confortare: noli diffidere, noli discedere; sed corpus et animam expone constanter pro gloria Dei.

Ego reddam plenissimè: ego tecum ero in omni tribulatione.

CAPUT XXXVI.

Contra vana hominum judicia.

1. **F**ILI, jacta cor tuum firmiter in Domino, et humanum ne metuas judicium, ubi te conscientia pium reddit et inson-tem.

Bonum est et beatum taliter pati, nec hoc erit grave humili cordi, et Deo magis quàm sibi ipsi confidenti.

Multi multa loquuntur, et ideo parva fides est adhibenda.

Sed et omnibus satis esse, non est possibile.

Etsi Paulus omnibus studuit in Domino placere, et omnibus omnia factus est, tamen etiam pro minimo duxit, quòd ab humano die judicatus fuit.

2. Egit satis pro aliorum ædificatione et salute, quantum in se erat et poterat; sed ne ab aliis aliquando judicaretur,

vel non despiceretur, cohibere non potuit.

Ideo totum Deo commisit, qui totum noverat; et patientiâ ac humilitate, contra ora loquentium iniqua, aut etiam vana ac mendosa cogitantium, atque pro libitu suo quæque jactantium, se defendit.

Respondit tamen interdum, ne infirmis ex sua taciturnitate generaretur scandalum.

3. Quis tu, ut timeas a mortali homine? Hodie est, et cras non comparet.

Deum time, et hominum terrores non expavesces.

Quid potest aliquis in te verbis, aut injuriis? Sibi potius nocet, quàm tibi; nec poterit judicium Dei effugere, quicumque est ille.

Tu habe Deum præ oculis, et noli contendere verbis querulosis.

Quòd si ad præsens tu videris succumbere, et confusionem pati, quam non

meruisti; ne indigneris ex hoc, neque per impatientiam minuas coronam tuam;

Sed ad me potius respice in cœlum, qui potens sum eripere ab omni confusione et injuria, et unicuique reddere secundum opera sua.

CAPUT XXXVII.

*De pura et integra resignatione suâ, ad
obtinendam cordis libertatem.*

1. **F**ILI, relinque te, et invenies me.
Sta sine electione, et omni proprietate, et lucraberis semper.

Nam et adjicietur tibi amplior gratia
statim ut te resignaveris, nec resumpse

2. Domine, quoties me resignabo
in quibus me relinquam?

3. Semper, et omni horâ; sicut in parvo, sic et in magno. Nihil excipio; sed in omnibus te nudatum inveniri volo.

Alioquin, quomodo poteris esse meus,
et

et ego tuus ; nisi fueris ab omni propria voluntate intus et foris spoliatus ?

Quantò celerius hoc agis , tantò melius habebis ; et quantò plenius et sincerius , tantò mihi plus placebis , et amplius lucraberis.

4. Quidam se resignant , sed cum aliqua exceptione ; non enim plenè Deo confidunt : ideo sibi providere satagunt.

Quidam etiam primò totum offerunt ; sed postea tentatione pulsati , ad propria redeunt : ideo minimè in virtute proficiunt.

Hi ad veram puri cordis libertatem , et jucundæ familiaritatis meæ gratiam , non pertinent , nisi integrâ resignatione , neque quotidianâ suâ immolatione prius factâ ; sine qua non stat , nec stabit unio fruitiva.

5. Dixi tibi sæpissime , et nunc iterum dico : Relinque te , resigna te , et frueris magnâ internâ pace.

Da totum pro toto : nil exquire , nil

O

repete: sta purè et inhæsitanter in me,
et habebis me.

Eris liber in corde, et tenebræ non
conculcabunt te.

Ad hoc conare, hoc ora, hoc desi-
dera; ut ab omni proprietate possis ex-
spoliari, et nudus nudum Jesum sequi;
tibi mori, et mihi æternaliter vivere.

Tunc deficient omnes vanæ phantasiæ,
conturbationes iniquæ, et curæ superfluæ.

Tunc etiam recedet immoderatus timor,
et inordinatus amor morietur.

CAPUT XXXVIII.

*De bono regimine in externis, et
recursu ad Deum in periculis.*

1. **F**ILI, ad istud diligenter tendere
debes, ut in omni loco, et actione, seu
occupatione externa, sis intimus liber et
tuû ipsius potens, et sint omnia sub te,
et tu non sub eis:

Ut sis dominus actionum tuarum et rector, non servus, nec emptitius, sed magis exemptus verusque Hæbræus, in sortem ac libertatem transiens filiorum Dei:

Qui stant super præsentia, et speculantur æterna;

Qui transitoria sinistro intuentur oculo, et dextro cœlestia;

Quos temporalia non trahunt ad inhærendum; sed trahunt ipsi magis ea ad bene serviendum; prout ordinata sunt a Deo, et instituta a summo opifice, qui nil inordinatum in sua reliquit creatura.

2. Si etiam in omni eventu stas, non in apparentia externa, nec oculo carnali lustras visa vel audita; sed mox in qualibet causa intras cum Moyse in tabernaculum, ad consulendum Dominum; audies nonnunquam divinum responsum, et redies instructus de multis præsentibus et futuris.

Semper enim Moyses recursum habuit ad tabernaculum, pro dubiis et quæstionibus solvendis; fugitque ad orationis adiutorium, pro periculis et improbitatibus hominum sublevandis.

Sic et tu confugere debes in cordis tui secretarium, divinum intentiùs implorando suffragium.

Propterea namque Josue et filii Israël a Gabaonitis leguntur decepti, quia os Domini priùs non interrogaverunt; sed nimium creduli dulcibus sermonibus, falsâ pietate delusi sunt.

CAPUT XXXIX.

*Quòd homo non sit importunus in
negotiis.*

1. **F**ILI, committe mihi semper causam tuam, ego bene disponam in tempore suo.

Exspecta ordinationem meam, et senties inde profectum.

2. Domine, satis libenter tibi omnes res committo; quia parum potest cogitatio mea proficere.

Utinam non multum adhærerem futuris eventibus; sed ad beneplacitum tuum incunctanter me offerrem.

3. Fili, sæpè homo rem aliquam vehementer agitât, quam desiderat; sed cùm ad eam pervenerit, aliter sentire incipit; quia affectiones circa idem non sunt durabiles, sed magis de uno ad aliud impellunt.

Non est ergò minimum, etiam in minimis se ipsum relinquere.

4. Verus profectus hominis, est abnegatio suû ipsius; et homo abnegatus, valde liber est et securus.

Sed antiquus hostis omnibus bonis adversans, a tentatione non cessat; sed die noctuque graves molitur insidias, si fortè in laqueum deceptionis possit præcipitare incautum.

Vigilate, et orate, dicit Dominus, ut non intretis in tentationem.

CAPUT XL.

Quòd homo nihil boni ex se habet, et de nullo gloriari potest.

1. **D**OMINE, quid est homo, quòd memor es ejus; aut filius hominis, quia visitas eum?

Quid promeruit homo, ut dares illi gratiam tuam?

Domine, quid possum conqueri, si me deseris? aut quid justè obtendere possum, si, quod peto, non feceris?

Certè hoc in veritate cogitare possum, et dicere: Domine, nihil sum, nihil possum, nihil boni ex me habeo; sed in omnibus deficio, et ad nihil semper tendo.

Et nisi a te fuero adjutus, et interiùs informatus, totus efficior tepidus et dissolutus.

2. Tu autem, Domine, semper idem ipse es, et permanes in æternum semper bonus, justus, et sanctus, bene, justè, ac sanctè agens omnia, et disponens in sapientia.

Sed ego, qui ad defectum sum magis pronus, quàm ad profectum, non sum semper in uno statu perdurans; quia septem tempora mutantur super me.

Veruntamen citò meliùs fit, cùm tibi placuerit, et manum porrexeris adjutricem; quia tu solus sine humano suffragio poteris auxiliari, et in tantum confirmare, ut vultus meus ampliùs in diversa non mutetur, sed in te uno cor meum convertatur, et quiescat.

3. Unde, si bene scirem omnem humanam consolationem abjicere, sive propter devotionem adipiscendam, sive propter necessitatem, quâ compellor, te quærere, quia non est homo qui me consoletur;

Tunc possem meritò de gratia tua sperare, et de dono novæ consolationis exultare.

4. Gratias tibi, unde totum venit, quotiescumque mihi bene succedit.

Ego autem vanitas et nihilum ante te, inconstans homo et infirmus.

Unde ergò possum gloriari, aut cur appeto reputari?

Numquid de nihilo? et hoc vanissimum est.

Verè inanis gloria, mala pestis, vanitas maxima; quia a vera trahit gloria, et cœlesti spoliât gratiâ.

Dum enim homo complacet sibi, displicet tibi; dum inhiat laudibus humanis, privatur veris virtutibus.

5. Est autem vera gloria et exultatio sancta, gloriari in te, et non in se; gaudere in nomine tuo, non in propria virtute, nec in aliqua creatura delectari, nisi propter te.

Laudetur nomen tuum , non meum :
magnificetur opus tuum , non meum :
benedicatur nomen sanctum tuum , nihil
mihi autem attribuatur de laudibus ho-
minum.

Tu gloria mea , tu exultatio cordis mei.

In te gloriabor et exultabo totâ die ; pro
me autem nihil , nisi in infirmitatibus
meis.

6. Quærant Judæi gloriam , quæ ab
invicem est : ego hanc requiram , quæ a
solo Deo est.

Omnis quidem gloria humana , omnis
honor temporalis , omnis altitudo mun-
dana , æternæ gloriæ tuæ comparata ,
vanitas est et stultitia.

O veritas mea et misericordia mea ,
Deus meus , Trinitas beata ! tibi soli
laus , honor , virtus , et gloria , per in-
finita seculorum secula.

CAPUT XLI.

De contemptu omnis temporalis honoris.

1. **F**ILI, noli tibi attrahere, si videas alios honorari et elevari, te autem despici et humiliari.

Erige cor tuum ad me in cœlum, et non contristabit te contemptus hominum in terris.

2. Domine, in cæcitate sumus, et vanitate citò seducimur.

Si rectè me inspicio, nunquam mihi facta est injuria ab aliqua creatura, unde nec justè habeo conqueri adversum te.

Quia autem frequenter et graviter peccavi tibi, meritò armatur contra me omnis creatura.

Mihi igitur justè debetur confusio et contemptus; tibi autem laus, honor, et gloria.

Et nisi me ad hoc præparavero, quòd

velim libenter ab omni creatura despici
et relinqui, atque penitus nihil videri;
non possum interiùs pacificari et stabiliri,
nec spiritualiter illuminari, neque plenè
tibi uniri.

CAPUT XLII.

Quòd pax non est ponenda in hominibus.

1. **F**ILI, si ponis pacem tuam cum aliqua persona, propter tuum sentire et convivere, instabilis eris et implicatus.

Sed si recursum habes ad semper viventem et manentem veritatem, non contristabit amicus recedens aut moriens.

In me debet amici dilectio stare; et propter me diligendus est, quisquis tibi bonus visus est, et multùm carus in hac vita.

Sine me non valet, nec durabit amicitia; nec est vera et munda dilectio, quam ego non copulo.

Ita mortuus debes esse talibus affectionibus dilectorum hominum, ut (quantum ad te pertinet) sine omni humano optares esse consortio.

Tantò homo Deo magis appropinquat, quantò ab omni solatio terreno longiùs recedit.

Tantò etiam altiùs ad Deum ascendit, quantò profundius in se descendit, et plus sibi ipsi vilescit.

2. Qui autem sibi aliquid boni attribuit, gratiam Dei in se venire impedit; quia gratia Spiritûs Sancti, cor humile semper quærit.

Si scires te perfectè annihilare, atque ab omni creato amore evacuare; tunc deberem in te cum magna gratia emanare.

Quando tu respicis ad creaturas, subtrahitur tibi adspectus Creatoris.

Disce te in omnibus propter Creatorem vincere; tunc ad divinam valebis cognitionem pertingere.

Quantumcumque modicum sit, si inordinatè

dinatè diligitur et respicitur, retardat a summo, et vitiat.

CAPUT XLIII.

Contra vanam et secularem scientiam.

1. **F**ILI, non te moveant pulchra et subtilia hominum dicta. Non enim est regnum Dei in sermone, sed in virtute.

Attende verba mea, quæ corda accendunt, et mentes illuminant; inducunt compunctionem, et variam ingerunt consolationem.

Nunquam ad hoc legas verbum, ut doctior aut sapientior possis videri.

Stude mortificationi vitiorum; quia hoc amplius tibi proderit, quàm notitia multarum difficilium quæstionum.

2. Cùm multa legeris et cognoveris, ad unum semper oportet redire principium.

Ego sum, qui doceo hominem scien-

P

tiam; et clariorem intelligentiam parvulis tribuo, quàm ab homine possit doceri.

Cui ego loquor, citò sapiens erit, et multùm in spiritu proficiet.

Væ eis quì multa curiosa ab hominibus inquirunt, et de via mihi serviendi parum curant.

Veniet tempus, quando apparebit magister magistrorum Christus, Dominus Angelorum, cunctorum auditurus lectiones, hoc est, singulorum examinaturus conscientias.

Et tunc scrutabitur Jerusalem in lucernis, et manifesta erunt abscondita tenebrarum, tacebuntque argumenta linguarum.

3. Ego sum, qui humilem in puncto elevo mentem; ut plures æternæ veritatis capiat rationes, quàm si quis decem annis studuisset in scholis.

Ego doceo sine strepitu verborum, sine confusione opinionum, sine fastu honoris, sine pugnatione argumentorum.

Ego sum qui doceo terrena despiciere, præsentia fastidire, æterna quærere, æterna sapere, honores fugere, scandala sufferre, omnem spem in me ponere, extra me nil cupere, et super omnia me ardentè amare.

4. Nam quidam, amando me intimè, didicit divina, et loquebatur mirabilia.

Plus profecit in relinquendo omnia, quàm in studendo subtilia.

Sed aliis loquor communia, aliis specialia; aliquibus in signis et figuris dulciter appareo; quibusdam verò in multo lumine revelo mysteria.

Una vox librorum, sed non omnes æquè informat; quia intus sum doctor veritatis, scrutator cordis, cogitationum intellecto, actionum promotor, distribuens singulis, sicut dignum judicavero.

CAPUT XLIV.

De non attrahendo sibi res exteriores.

1. **F**ILI, in multis oportet te esse inscium, et æstimare te tamquam mortuum super terram, et cui totus mundus crucifixus sit.

Multa etiam oportet surdâ aure pertransire, et quæ tuæ pacis sunt, magis cogitare.

Utilius est oculos a rebus displicentibus avertere, et unicuique suum sentire relinquere, quàm contentiosis sermonibus deservire.

Sibene steteris cum Deo, et ejus iudicium adspexeris, facilius te victum portabis.

2. O Domine, quousque venimus? Ecce damnum defletur temporale, pro modico quæstu laboratur et curritur, et spirituale detrimentum in oblivionem transit, et vix serò reditur.

Quod parum vel nihil prodest, attenditur; et quod summè necessarium est, negligenter præteritur; quia totus homo ad externa defluit; et, nisi citò resipiscat, libens in exterioribus jacet.

CAPUT XLV.

*Quòd omnibus non est credendum; et de
facili lapsu verborum.*

1. **D**A mihi auxilium, Domine, de tribulatione; quia vana salus hominis.

Quàm sæpè ibi non inveni fidem, ubi me habere putavi?

Quoties etiam ibi reperi, ubi minùs præsumpsi?

Vana ergò spes in hominibus, salus autem justorum in te, Deus.

Benedictus sis, Domine Deus meus, in omnibus quæ accidunt nobis.

Infirmi sumus et instabiles, citò fallimur et permutamur.

2. Quis est homo, qui ita cautè et circumspectè in omnibus se custodire valet, ut aliquando in aliquam deceptionem vel perplexitatem non veniat?

Sed qui in te, Domine, confidit, ac simplici ex corde quærit, non tam facillè labitur.

Et si inciderit in aliquam tribulationem, quocumque modo fuerit etiam implicatus, citiùs per te eruetur, aut a te consolabitur; quia tu non deseres in te sperantem usque in finem.

Rarus fidus amicus, in cunctis amici perseverans pressuris.

Tu, Domine, tu solus es fidelissimus in omnibus, et præter te non est alter talis.

3. O quàm bene sapuit sancta illa anima, quæ dixit: Mens mea solidata est, et in Christo fundata!

Si ita mecum foret, non tam facillè timor humanus me sollicitaret, nec verborum jacula moverent.

Quis omnia prævidere, quis præcavere futura mala sufficit?

Si prævisa sæpè etiam lædunt, quid improvisa nisi graviter feriunt?

Sed quare mihi misero non melius providi? Cur etiam tam facilè aliis credidi?

Sed homines sumus, nec aliud quàm fragiles homines sumus, etiamsi angelì a multis æstimamur et dicimur.

Cui credam, Domine? cui, nisi tibi? Veritas es, quæ non fallis, nec falli potes.

Et rursum: Omnis homo mendax, infirmus, instabilis, et labilis maximè in verbis; ita ut statim vix credi debeat, quod rectum in facie sonare videtur.

4. Quàm prudenter præmonuisti, cavendum ab hominibus; et quia inimici hominis, domestici ejus; nec credendum, si quis dixerit: Ecce hìc, aut ecce illic.

Doctus sum damno meo, et utinam ad cautelam majorem, et non ad insipientiam mihi.

Cautus esto (ait quidam), cautus esto, serva apud te quod dico. Et dum ego sileo, et absconditum credo; nec ille silere potest quod silendum petiit; sed statim prodit me et se, et abiit.

Ab hujusmodi fabulis, et incautis hominibus protege me, Domine; ne in manus eorum incidam, nec unquam talia committam.

Verbum verum et stabile da in os meum, et linguam callidam longè fac à me.

Quod pati nolo, omnimode cavere debeo.

5. O quàm bonum et pacificum de aliis silere, nec indifferenter omnia credere; neque de facili ulteriùs effari;

Paucis se ipsum revelare, te semper inspectorem cordis quærere;

Nec omni vento verborum circumferri; sed omnia intima et externa, secundùm placitum tuæ voluntatis optare perfici!

Quàm tutum, pro conservatione cœlestis gratiæ, humanam fugere apparentiam,

nec appetere quæ foris admirationem videntur præbere ; sed ea, totâ sedulitate sectari, quæ vitæ emendationem dant et fervorem ?

Quàm multis nocuit virtus scita, ac præproperè laudata !

Quàm sanè profuit gratia silentio servata in hac fragili vita, quæ tota tentatio fertur et militia !

CAPUT XLVI.

De confidentia in Deo habenda, quando insurgunt verborum jacula.

1. **F**ILI, sta firmiter, et spera in me. Quid enim sunt verba, nisi verba ? Per aërem volant, sed lapidem non lædunt.

Si reus es, cogita quòd libenter emendare te velis : si nihil tibi conscius es, pensa quòd velis libenter pro Deo hoc sustinere.

Parum satis est, ut vel verba interdum

sustineas, qui necdum fortia verbera tolerare vales.

Et quare tam parva tibi ad cor transeunt, nisi quia adhuc carnalis es, et homines, magis quàm oportet, attendis?

Nam, quia despici metuis, reprehendi pro excessibus non vis, et excusationum umbracula quæris.

2. Sed inspice te meliùs; et agnosces, quia vivit adhuc in te mundus, et vanus amor placendi hominibus.

Cùm enim bassari refugis, et confundi pro defectibus; constat utique, quòd nec verus humilis sis, nec verè mundo mortuus, nec mundus tibi crucifixus.

Sed audi verbum meum, et non curabis decem millia verba hominum.

Ecce, si cuncta contra te dicerentur, quæ fingi malitiosissimè possent; quid tibi nocerent, si omnino transire permitteres, nec plusquam festucam perpenderes? Numquid vel unum capillum tibi extrahere possent?

3. Sed qui cor intus non habet, nec Deum præ oculis, faciliter verbo movetur vituperationis.

Qui autem in me confidit, nec proprio judicio stare appetit, absque humano terrore erit.

Ego enim sum iudex, et cognitor omnium secretorum; ego scio, qualiter res acta est; ego injuriantem novi, et sustentem.

A me exiit verbum istud, me permitte hoc accidit; ut revelentur ex multis cordibus cogitationes.

Ego reum et innocentem judicabo; sed occulto judicio utrumque antè probare volui.

4. Testimonium hominum sæpè fallit: meum judicium verum est, stabit, et non subvertetur.

Latet plerumque, et paucis ad singula patet; nunquam tamen errat, nec errare potest, etiamsi oculis insipientium non rectum videatur.

P 6

Ad me ergò currendum est in omni
judicio, nec proprio innitendum arbitrio.

Justus enim non conturbabitur, quid-
quid a Deo ei acciderit. Etiam si injustè
aliquid contra eum prolatum fuerit, non
multùm curabit.

Sed nec vanè exultabit, si per alios
rationabiliter excusetur.

Pensat namque, quia ego sum scrutans
corda et renes, qui non judico secundùm
faciem et humanam apparentiam.

Nam sæpè in oculis meis reperitur
culpabile, quod hominum judicio cre-
datur laudabile.

5. Domine Deus, judex juste, fortis et
patiens, qui hominum nosti fragilitatem
et pravitatem; esto robur meum, et tota
fiducia mea; non enim mihi sufficit cons-
cientia mea.

Tu nosti, quod ego non novi; et ideo
in omni reprehensione humiliare me de-
bui, et mansuetè sustinere.

Ignosce quoque mihi propitius, quoties sic non egi; et dona iterum gratiam amplioris sufferentiæ.

Melior est enim mihi tua copiosa misericordia, ad consecutionem indulgentiæ, quàm mea opinata justitia, pro defensione latentis conscientiæ.

Etsi nihil mihi conscius sum, tamen in hoc justificare me non possum; quia, remotâ misericordiâ tuâ, non justificabitur in conspectu tuo omnis vivens.

CAPUT XLVII.

*Quòd omnia gravia pro æterna vita sunt
toleranda.*

1. **F**ILI, non te frangant labores quos assumpsisti propter me, nec tribulationes te dejiciant usquequaque: sed mea promissio, in omni eventu, te roboret et consoletur.

Ego sufficiens sum ad reddendum supra omnem modum et mensuram.

Non diù hìc laborabis, nec semper gravaberis doloribus.

Exspecta paulisper, et videbis celerem finem malorum.

Veniet una hora, quando cessabit omnis labor et tumultus.

Modicum est, et breve, omne quod transit cum tempore.

2. Age, quod agis: fideliter labora in vinea mea, ego ero merces tua.

Scribe, lege, canta, geme, tace, ora, sustine viriliter contraria: digna est his omnibus et majoribus praeliis vita æterna.

Veniet pax in die una, quæ nota est Domino: et erit non dies neque nox, hujus scilicet temporis; sed lux perpetua, claritas infinita, pax firma, et requies segura.

Non dices tunc: Quis me liberabit de corpore mortis hujus? Neque clamabis:

Heu mihi , quia incolatus meus prolongatus est ! quoniam præcipitabitur mors , et salus erit indefectiva ; anxietas nulla , jucunditas beata , societas dulcis et decora.

3. O si vidisses Sanctorum in cœlo coronas perpetuas , quantâ quoque nunc exultant gloriâ , qui huic mundo olim contemptibiles , et quasi vitâ ipsâ indigni putabantur , profectò te statim humiliares usque ad terram , et affectares potiùs omnibus subesse , quàm uni præesse ;

Nec hujus vitæ lætos dies concupisceres , sed magis pro Deo tribulari gauderes : et pro nihilo inter homines computari , maximum lucrum duceres.

4. O si tibi hæc saperent , et profundè ad cor transirent , quomodo auderes vel semel conqueri ?

Nonne , pro vita æterna , cuncta laboriosa sunt toleranda ?

Non est parvum quid , perdere aut lucrari regnum Dei.

Leva igitur faciem tuam in coelnm. Ecce ego, et omnes Sancti mei mecum, qui in hoc seculo magnum habuere certamen, modò gaudent, modò consolantur, modò securi sunt, modò requiescunt, et sine fine mecum in regno Patris mei permanebunt.

CAPUT XLVIII.

De die æternitatis, et hujus vitæ angustiis.

I. **O** SUPERNÆ civitatis mansio beatissima, o dies æternitatis clarissima, quam nox non obscurat, sed summa veritas semper irradiat, dies semper læta, semper segura, et nunquam statum mutans in contraria!

O utinam dies illa illuxisset, et cuncta hæc temporalia finem accepissent!

Lucet quidem Sanctis perpetuâ claritate splendida; sed non nisi a longè, et per speculum, peregrinantibus in terra,

2. Norunt cœli cives quàm gaudiosa sit illa : gemunt exules filii Hevæ , quòd amara et tædiosa sit ista.

Dies hujus temporis parvi et mali , pleni doloribus et angustiis ; ubi homo multis peccatis inquinatur , multis passionibus irretitur , multis timoribus stringitur , multis curis distenditur , multis curiositatibus distrahitur , multis vanitatibus implicatur , multis erroribus circumfunditur , multis laboribus atteritur , tentationibus gravatur , deliciis enervatur , egestate cruciatur.

3. O quando finis horum malorum ? quando liberabor a misera servitute vitiorum ?

Quando memorabor , Domine , tuû solius ? quando ad plenum lætabor in te ?

Quando ero sine omni impedimento in vera libertate , sine omni gravamine mentis et corporis ?

Quando erit pax solida , pax imperturbabilis et segura , pax intus et foris , pax ex omni parte firma ?

Jesu bone, quando stabo ad videndum te ? quando contemplabor gloriam regni tui ? quando eris mihi omnia in omnibus ?

O quando ero tecum in regno tuo, quod præparasti dilectis tuis ab æterno ?

Relictus sum pauper et exulans in terra hostili, ubi bella quotidiana, et infortunia maxima.

4. Consolare exilium meum, mitiga dolorem meum ; quia ad te suspirat omne desiderium meum. Nam onus mihi totum est, quidquid hîc mundus offert ad solatium.

Desidero te intimè frui ; sed nequeo apprehendere.

Opto inhærere cœlestibus ; sed depri-
munt res temporales, et immortificatæ
passiones.

Mente omnibus rebus superesse volo ;
carne autem invitè subesse cogor.

Sic ego homo infelix mecum pugno,
et factus sum mihimet ipsi gravis, dum

spiritus sursum et caro quærit esse deorsum.

5. O quid intus patior, dum mente cœlestia tracto, et mox carnalium turba occurrit oranti; Deus meus, ne elongeris a me, neque declines in ira a servo tuo.

Fulgura coruscationem tuam, et dissipa eas: emitte sagittas tuas, et conturbentur omnes phantasiæ inimici.

Recollige sensus meos ad te: fac me oblivisci omnium mundanorum: da citò abjicere et contemnere phantasmata vitiorum.

Succurre mihi, æterna veritas; ut nulla me moveat vanitas.

Adveni, cœlestis suavitas, et fugiat a facie tua omnis impuritas.

Ignosce quoque mihi, et misericorditer indulge, quoties præter te aliud in oratione revolvo.

Confiteor etenim verè, quia valde distractè me habere consuevi.

Nam ibi multoties non sum, ubi corporaliter sto aut sedeo; sed ibi magis sum, quò cogitationibus feror.

Ibi sum, ubi cogitatio mea est. Ibi est frequenter cogitatio mea, ubi est quod amo.

Hoc mihi citò occurrit, quod naturaliter delectat, aut ex usu placet.

6. Unde tu, Veritas, apertè dixisti: Ubi enim est thesaurus tuus, ibi est et cor tuum.

Si cœlum diligo, libenter de cœlestibus penso.

Si mundum amo, mundi felicitatibus congaudeo, et de adversitatibus ejus tristor.

Si carnem diligo, quæ carnis sunt, sæpè imaginor.

Si spiritum amo, de spiritualibus cogitare delector.

Quæcumque enim diligo, de his libenter loquor, et audio; atque talium imagines mecum ad domum reporto.

Sed beatus ille homo, qui propter te, Domine, omnibus creaturis licentiam abeundi tribuit; qui naturæ vim facit, et concupiscentias carnis fervore spiritus crucifigit; ut serenata conscientia puram tibi orationem offerat, dignusque sit angelicis interesse choris, omnibus terrenis foris et intus exclusis.

CAPUT XLIX.

De desiderio æternæ vitæ, et quanta sint certantibus bona promissa.

1. **F**ILI, cùm tibi desiderium æternæ beatitudinis desuper infundi sentis, et de tabernaculo corporis exire concupiscis, ut claritatem meam sine vicissitudinis umbra contemplari possis; dilata cor tuum, et omni desiderio hanc sanctam inspirationem suscipe.

Redde amplissimas supernæ bonitati gratias, quæ tecum sic dignanter agit,

clementer visitat, ardentè excitat, potentè subleuat, ne proprio pondere ad terrena labaris.

Neque enim hoc cogitatu tuo aut conatu accipis, sed solâ dignatione supernæ gratiæ et divini respectûs; quatenus in virtutibus et majori humilitate proficias, et ad futura certamina te præpares, mihi-que toto cordis affectu adhærere, ac feruenti voluntate studeas deservire.

2. Fili, sæpè ignis ardet; sed sine fumo flamma non ascendit.

Sic et aliquorum desideria ad cœlestia flagrant; et tamen a tentatione carnalis affectûs liberi non sunt.

Idcirco nec omnino purè pro honore Dei agunt, quod tam desideranter ab eo petunt.

Tale est et tuum sæpè desiderium, quod insinuasti fore tam importunum.

Non enim est hoc purum et perfectum, quod propriâ commoditate est infectum.

3. Pete, non quod tibi est delectabile et commodum, sed quod mihi est acceptabile atque honorificum; quia, si recte judicas, meam ordinationem tuo desiderio et omni desiderato præferre debes, ac sequi.

Novi desiderium tuum, et frequentes gemitus audivi.

Jam velles esse in libertate gloriæ filiorum Dei: jam te delectat domus æterna, et cœlestis patria gaudio plena; sed nondum venit hora ista; sed est adhuc aliud tempus, scilicet tempus belli, tempus laboris et probationis.

Optas summo repleti bono; sed non potes hoc assequi modo.

Ego sum: expecta me (dicit Dominus) donec veniat regnum Dei.

4. Probandus es adhuc in terris, et in multis exercitandus.

Consolatio tibi interdum dabitur; sed copiosa satietas non concedetur.

Confortare igitur, et esto robustus, tam in agendo, quàm in patiendi naturæ contraria.

Oportet te novum induere hominem, et in alterum virum mutari.

Oportet te sæpè agere, quod non vis; et quod vis, oportet relinquere.

Quod aliis placet, processum habebit: quod tibi placet, ultrà non proficiet.

Quod alii dicunt, audietur: quod tu dicis, pro nihilo computabitur.

Petent alii, et accipient: tu petes, nec impetrabis.

5. Erunt alii magni in ore hominum: de te autem tacebitur.

Aliis hoc vel illud committetur; tu autem ad nihil utile judicaberis.

Propter hoc natura quandoque contristabitur; et magnum, si silens portaveris.

In his et similibus multis, probari solet fidelis Domini servus, qualiter se abnegare, et in omnibus frangere quiverit.

Vix

Vix est aliquid tale, in quo tantumdem mori indiges, sicut videre et pati quæ voluntati tuæ adversa sunt; maximè autem, cum disconvenientia, et, quæ minùs utilia tibi apparent, fieri jubentur.

Et, quia non audes resistere altiori potestati, sub dominio constitutus; ideo durum tibi videtur, ad nutum alterius ambulare, et omne proprium sentire omittere.

6. Sed pensa, fili, horum fructum laborum, celerem finem, atque præmium nimis magnum; et non habebis inde gravamen, sed fortissimum patientiæ tuæ solamen.

Nam et pro modica hac voluntate, quam nunc sponte deseris, habebis semper voluntatem tuam in cœlis.

Ibi quippe invenies omne quod volueris, omne quod desiderare poteris.

Ibi aderit tibi totius facultas boni, sine timore amittendi.

Q

Ibi voluntas tua una semper mecum ,
nil cupiet extraneum vel privatum.

Ibi nullus resistet tibi, nemo de te conqueretur, nemo impediet, nihil obviabit ;
sed cuncta desiderata simul erunt præsentia, totumque affectum tuum reficient,
et adimplebunt usque ad summum.

Ibi reddam gloriam pro contumelia perpressa ; pallium laudis, pro mœrore ;
pro loco novissimo, sedem regni in secula.

Ibi apparebit fructus obedientiæ, gaudebit labor poenitentiae, et humilis subjectio coronabitur gloriosè.

7. Nunc ergò inclina te humiliter sub omnium manibus ; nec sit tibi curæ quis hoc dixerit vel jusserit.

Sed hoc magnopere curato, ut, sive prælatus, seu junior, aut æqualis, aliquid a te expoposcerit vel innuerit, pro bono totum accipias, et sincerâ voluntate studeas adimplere.

Quæret alius hoc, alius illud: glorietur ille in illo, et iste in isto, laudeturque millies mille: tu autem nec in isto, nec in illo, sed in tuî ipsius gaude contemptu, et in meî solius beneplacito ac honore.

Hoc optandum est tibi, ut, sive per vitam, sive per mortem, Deus semper in te glorificetur.

CAPUT L.

Qualiter homo desolatus se debet in manus Dei offerre.

1. **D**OMINE Deus, Sancte Pater, sis nunc et in æternum benedictus; quia sicut vis, sic factum est; et quod facis, bonum est.

Lætetur in te servus tuus, non in se, nec in aliquo alio; quia tu solus lætitia vera, tu spes mea et corona mea, tu gaudium meum et honor meus, Domine,

Q 2

Quid habet servus tuus, nisi quod a te accepit, etiam sine merito suo?

Tua sunt omnia, quæ dedisti, et quæ fecisti.

Pauper sum, et in laboribus meis a juventute mea; et contristatur anima mea nonnunquam usque ad lacrymas, quandoque etiam conturbatur ad se, propter imminentes passiones.

2. Desidero pacis gaudium, pacem filiorum tuorum flagito, qui in lumine consolationis a te pascuntur.

Si das pacem, si gaudium sanctum infundis, erit anima servi tui plena modulatione, et devota in laude tua:

Sed si te subtraxeris, sicut sæpissime soles, non poterit currere viam mandatorum tuorum; sed magis ad tundendum pectus genua ejus incurvantur; quia non est illi sicut heri et nudiustertius, quando splendebat lucerna tua super caput ejus, et sub umbra alarum tuarum protegebatur a tentationibus irruentibus.

3. Pater juste et semper laudande ,
venit hora, ut probetur servus tuus.

Pater amande , dignum est ut hâc
horâ patiatur pro te aliquid servus tuus.

Pater perpetuè venerande, venit hora,
quam ab æterno præsciebas affuturam, ut
ad modicum tempus succumbat foris ser-
vus tuus, vivat verò semper apud te intus:

Paululùm vilipendatur, humilietur, et
deficiat coram hominibus , passionibus
conteratur et languoribus; ut iterum te-
cum in aurora novæ lucis resurgat, et in
cœlestibus clarificetur.

Pater sancte, tu sic ordinasti, et sic
voluisti; et hoc factum est, quod ipse
præcepisti.

4. Hæc est enim gratia ad amicum
tuum, pati et tribulari in mundo pro
amore tuo, quotiescumque et a quocum-
que id permiseris fieri.

Sine consilio et providentia tua, et
sine causa, nihil fit in terra.

Bonum mihi, Domine, quòd humiliasti me; ut discam justificationes tuas, et omnes elationes cordis atque præsumptiones abjiciam.

Utile mihi, quòd confusio cooperuit faciem meam; ut te potiùs, quàm homines, ad consolandum requiram.

Didici etiam ex hoc, inscrutabile iudicium tuum expavescere, qui affligis justum cum impio, sed non sine æquitate et justitia.

5. Gratias tibi ago, qui non pepercisti malis meis; sed attrivisti me verberibus amaris, infligens dolores, et immittens angustias foris et intus.

Non est qui me consoletur, ex omnibus quæ sub cœlo sunt, nisi tu, Domine Deus meus, cœlestis medicus animarum, qui percutis et sanas, deducis ad inferos et reducis.

Disciplina tua super me, et virga tua ipsa me docebit.

6. Ecce, Pater dilecte, in manibus tuis sum ego, sub virga correctionis tuæ me inclino.

Percute dorsum meum, et collum meum; ut incurvem ad voluntatem tuam, tortuositatem meam.

Fac me pium et humilem discipulum, sicut bene facere consuevisti; ut ambulem ad omnem nutum tuum.

Tibi me, et omnia mea, ad corrigendum commendo: melius est, hîc corripî, quàm in futuro.

Tu scis omnia et singula, et nil te latet in humana conscientia.

Antequam fiant, nosti ventura; et non opus est tibi, ut quis te doceat, aut admoneat de his quæ geruntur in terra.

Tu scis, quid expedit ad profectum meum, et quantum deservit tribulatio ad rubiginem vitiorum purgandam.

Fac mecum desideratum beneplacitum tuum, et ne despicias peccaminosam

vitam meam, nulli melius, nec clarius,
quàm tibi soli notam.

7. Da mihi, Domine, scire, quod
sciendum est; hoc amare, quod amandum
est; hoc laudare, quod tibi summè placet;
hoc reputare, quod tibi pretiosum apparet;
hoc vituperare, quod oculis tuis sordescit.

Non me sinas secundùm visionem ocu-
lorum exteriorum judicare, neque secun-
dùm auditum aurium hominum imperi-
torum sententiare; sed in iudicio vero de
visibilibus et spiritualibus discernere,
atque super omnia voluntatem benepla-
citi tui semper inquirere.

8. Falluntur sæpè hominum sensus in
judicando: falluntur et amatores seculi,
visibilia tantummodo amando.

Quid est homo inde melior, quia repu-
tatur ad homine major?

Fallax fallacem, vanus vanum, cæcus
cæcum, infirmus infirmum decipit, dum
exaltat: et veraciter magis confundit,
dum inaniter laudat.

Nam quantum unusquisque est in oculis tuis, quantum est, et non amplius, ait humilis sanctus Franciscus.

CAPUT LI.

*Quòd humilibus insistendum est operibus,
cùm deficitur a summis.*

1. **F**ILI, non vales semper in ferventiori desiderio virtutum stare, nec in altiori gradu contemplationis consistere; sed necesse habes interdum, ob originalem corruptelam, ad inferiora descendere; et onus corruptibilis vitæ, etiam invitè, et cum tædio, portare.

Quamdiu mortale corpus geris, tædium senties, et gravamen cordis.

Oportet ergò sæpè in carne de carnis onere gemere: eo quòd non vales spiritualibus studiis et divinæ contemplationi indesinenter inhærere.

2. Tunc expedit tibi ad humilia et ex-

teriora opera confugere, et in bonis actibus te recreare; adventum meum et supernam visitationem firmâ confidentiâ expectare; exilium tuum, et ariditatem mentis patienter sufferre, donec iterum a me visiteris, et ab omnibus anxietatibus libereris.

Nam faciam te laborum oblivisci, et internâ quiete perfrui.

Expandam coram te prata scripturarum; ut, dilatato corde, currere incipias viam mandatorum meorum.

Et dices: Non sunt condignæ passionnes hujus temporis, ad futuram gloriam, quæ revelabitur in nobis.

CAPUT LII.

Quòd homo non reputet se consolatione dignum, sed magis verberibus reum.

DOMINE, non sum dignus consolatione tuâ, nec aliquâ spirituali visitatio-

ne; et ideò justè mecum agis, quando me inopem et desolatum relinquis.

Si enim ad instar maris lacrymas fundere possem, adhuc consolatione tuâ dignus non essem.

Unde nihil dignus sum, quàm flagellari et puniri; quia graviter et sæpè te offendi, et in multis valde deliqui.

Ergò, verâ pensatâ ratione, nec minimâ sum dignus consolatione.

Sed tu clemens et misericors Deus, qui non vis perire opera tua, ad ostendendum divitias bonitatis tuæ in vasa misericordiæ, etiam præter omne proprium meritum dignaris consolari servum tuum supra humanum modum.

Tuæ enim consolationes, non sunt sicut humanæ confabulationes.

2. Quid egi, Domine, ut mihi conferres aliquam cœlestem consolationem?

Ego nihil boni me egisse recolo, sed semper ad vitia pronum, et ad emendationem pigrum fuisse.

Verum est, et negare non possum. Si aliter dicerem, tu stares contra me, et non esset qui defenderet.

Quid merui pro peccatis meis, nisi infernum, et ignem æternum?

In veritate confiteor, quoniam dignus sum omni ludibrio et contemptu, nec decet me inter tuos devotos commemorari. Et licet hoc ægre audiam, tamen adversum me, pro veritate, peccata mea arguam; ut facilius misericordiam tuam merear impetrare.

3. Quid dicam reus, et omni confusione plenus?

Non habeo os loquendi, nisi hoc tantum verbum: Peccavi, Domine, peccavi: miserere mei, ignosce mihi.

Sine me paululum, ut plangam dolorem meum, antequam vadam ad terram tenebrosam, et opertam mortis caligine.

Quid tam maximè a reo et misero peccatore

catore requiris , nisi ut conteratur , et humiliet se pro delictis suis ?

In vera contritione et cordis humiliatione nascitur spes veniæ , reconciliatur perturbata conscientia , reparatur gratia perdita , tuetur homo a futura ira ; et occurrunt sibi mutuò , in osculo sancto , Deus et poenitens anima.

4. Humilis peccatorum contritio , acceptabile tibi est , Domine , sacrificium , longè suaviùs odorans in conspectu tuo , quàm thuris incensum.

Hæc est gratum etiam unguentum , quod sacris pedibus tuis infundi voluisti ; quia cor contritum et humiliatum nunquam despexisti.

Ibi est locus refugii à facie iræ inimici. Ibi emendatur et abluitur , quidquid aliunde contractum est et inquinatum.

CAPUT LIIL.

*Quòd gratia Dei non miscetur terrena
sapienlibus.*

1. **F**ILI, pretiosa est gratia mea ; non patitur se misceri extraneis rebus nec consolationibus terrenis.

Abjicere ergò oportet omnia impedimenta gratiæ , si optas ejus infusionem suscipere.

Pete secretum tibi, ama solus habitare tecum, nullius require confabulationem ; sed magis ad Deum devotam effunde precem , ut compunctam teneas mentem , et puram conscientiam.

Totum mundum nihil æstima : Dei vacationem omnibus exterioribus antepone.

Non enim poteris mihi vacare , et in transitoriis pariter delectari.

A notis et a caris oportet elongari , et ab omni temporali solatio mentem tenere privatam.

Sic obsecrat Beatus Apostolus Petrus ,
ut tanquam advenas et peregrinos in hoc
mundo se contineant Christi fideles.

2. O quanta fiducia erit morituro , quem
nullius rei affectus detinet in mundo !

Sed sic segregatum cor habere ab om-
nibus , æger necdum capit animus ; nec
animalis homo novit interni hominis li-
bertatem.

Attamen si verè velit esse spiritualis ,
oportet eum renuntiare tam remotis quàm
propinquis , et a nemine magis cavere ,
quàm a se ipso.

Si temet ipsum perfectè viceris , cæ-
tera faciliùs subjugabis.

Perfecta victoria est , de semetipso
triumphare.

Qui enim semetipsum subjectum tenet ,
ut sensualitas rationi , et ratio in cunctis
obediat mihi ; hic verè victor est suû , et
dominus mundi.

3. Si ad hunc apicem scandere gliscis ,

R 2

oportet viriliter incipere , et securim ad radicem ponere ; ut evellas et destruas occultam inordinatam inclinationem ad te ipsum , et ad omne privatum et materiale bonum.

Ex hoc vitio , quòd homo semet ipsum nimis inordinatè diligit , pene totum pendet , quidquid radicaliter vincendum est : quo devicto et subacto malo , pax magna et tranquillitas erit continuò.

Sed quia pauci sibi ipsis perfectè mori laborant , nec plenè extra se tendunt , propterea in se implicati remanent , nec supra se in spiritu elevari possunt.

Qui autem libere mecum ambulare desiderat , necesse est , ut omnes pravas et inordinatas affectiones suas mortificet , atque nulli creaturæ , privato amore , concupiscenter inhæreat.

CAPUT LIV.

De diversis motibus Naturæ et Gratiæ.

1. **F**ILI, diligenter adverte motus Naturæ et Gratiæ; quia valde contrariè et subtiliter moventur: et vix, nisi a spiritali et intimo illuminato homine, discernuntur.

Omnes quidem bonum appetunt, et aliquid boni in suis dictis vel factis prætendunt: ideo sub specie boni multi falluntur.

2. Natura callida est, et multos trahit, illaqueat, et decipit, et se semper pro fine habet;

Sed gratia simpliciter ambulat, ab omni specie mala declinat, fallacias non præterdit, et omnia purè propter Deum agit, in quo et finaliter requiescit.

3. Natura invitè vult mori, nec premi, nec superari, nec subesse, nec sponte subjugari;

R 3

Gratia verò studet mortificationi propriæ, resistit sensualitati, quærit subjici, appetit vinci, nec propriâ vult libertate fungi; sub disciplina amat teneri, nec alicui cupit dominari; sed sub Deo semper vivere, stare, et esse; atque propter Deum omni humanæ creaturæ humiliter parata est inclinari.

4. Natura pro suo commodo laborat, et quid lucri ex alio sibi proveniat, attendit;

Gratia autem, non quid sibi utile et commodosum sit, sed quod multis proficiat, magis considerat.

5. Natura libenter honorem et reverentiam accipit;

Gratia verò omnem honorem et gloriam Deo fideliter attribuit.

6. Natura confusionem timet et contemptum;

Gratia autem gaudet pro nomine Jesu pati contumeliam.

7. Natura otium amat et quietem corporalem ;

Gratia verò vacua esse non potest, sed libenter amplectitur laborem.

8. Natura quærit habere curiosa et pulchra, abhorret vilia et grossa ;

Gratia verò simplicibus delectatur et humilibus, aspera non aspernatur, nec vetustis refugit indui pannis.

9. Natura respicit temporalia, gaudet ad lucra terrena, tristatur de damno, irritatur levi injuriæ verbo ;

Sed gratia attendit æterna, non inhæret temporalibus, nec in perditione rerum turbatur, neque verbis durioribus acerbatur ; quia thesaurum suum et gaudium in cœlo, ubi nil perit, constituit.

10. Natura cupida est, et libentiùs accipit quàm donat, amat propria et privata ;

Gratia autem pia est et communis, vitat singularia, contentatur paucis, beatiùs dare judicat, quàm accipere.

11. Natura iuclinat ad creaturas, ad carnem propriam, ad vanitates et discursus;

Sed gratia trahit ad Deum et ad virtutes, renuntiat creaturis, fugit mundum, odit carnis desideria, restringit evagationes, erubescit in publico apparere.

12. Natura libenter aliquod solatium habet externum, in quo delectetur ad sensum;

Sed gratia in solo Deo quærit consolari, et in summo bono super omnia visibilia delectari.

13. Natura totum agit propter lucrum et commodum proprium, nihil gratis facere potest, sed aut æquale, aut melius, aut laudem, vel favorem, pro benefactis, consequi sperat; et multum ponderari sua gesta et dona concupiscit;

Gratia verò nil temporale quærit; nec aliud præmium, quàm Deum solum pro

mercede postulat; nec ampliùs de temporali-
bus necessariis desiderat, nisi quàn-
tùm hæc sibi ad assecutionem æternorum
valeant deservire.

14. Natura gaudet de amicis multis et
propinquis, gloriatur de nobili loco, et
ortu generis; arridet potentibus, blandi-
tur divitibus, applaudit sibi similibus;

Gratia autem et inimicos diligit, nec
de amicorum turba extollitur, nec locum,
nec ortum natalium reputat, nisi virtus
major ibi fuerit;

Favet magis pauperi quàm diviti; com-
patitur plus innocenti quàm potenti; con-
gaudet veraci, non fallaci;

Exhortatur semper bonos meliora cha-
rismata æmulari, et Filio Dei per virtutes
assimilari.

15. Natura de defectu et molestia citò
conqueritur;

Gratia constanter fert inopiam.

16. Natura omnia ad se reflectit, pro se
certat et arguit;

R 5

Gratia autem ad Deum cuncta reducit, unde originaliter emanant; nihil boni sibi adscribit, nec arroganter præsумit; non contendit, nec suam sententiam aliis præfert; sed in omni sensu et intellectu, æternæ sapientiæ ac divino examini se submittit.

Natura appetit scire secreta, et nova audire; vult exteriùs apparere, et multa per sensus experiri; desiderat agnosci, et agere unde laus et admiratio procedit;

Sed Gratia non curat nova nec curiosa percipere; quia totum hoc de vetustate corruptionis est ortum, cùm nihil novum et durabile sit super terram.

Docet itaque sensus restringere, vanam complacentiam et ostentationem devitare, laudanda et dignè miranda humiliter abscondere, et de omni re, et in omni scientia, utilitatis fructum, atque Dei laudem et honorem quærere.

Non vult se, nec sua prædicari; sed

Deum in donis suis optat benedici, qui cuncta ex mera caritate largitur.

17. Hæc Gratia supernaturale lumen, et quoddam Dei speciale donum est, et propriè electorum signaculum, et pignus salutis æternæ; quæ hominem de terrenis ad cœlestia amanda sustollit, et de carnali spiritualem efficit.

Quantò igitur Natura amplius premittitur et vincitur, tantò major Gratia infunditur; et quotidie novis visitationibus interior homo, secundùm imaginem Dei, reformatur.

CAPUT LV.

De corruptione naturæ, et efficacia gratiæ divinæ.

1. **D**OMINE Deus meus, qui me creasti ad imaginem et similitudinem tuam, concede mihi hanc gratiam, quam ostendisti tam magnam, et necessariam ad sa-

R 6

lutem; ut vincam pessimam naturam meam, trahentem ad peccata, et in perditionem.

Sentio enim in carne mea legem peccati, contradicentem legi mentis meae, et captivum me ducentem ad obediendum sensualitati in multis; nec possum resistere passionibus ejus, nisi assistat tua sanctissima gratia, cordi meo ardenter infusa.

2. Opus est gratiâ tuâ, et magnâ gratiâ, ut vincatur natura, ad malum semper prona ab adolescentia sua:

Nam per primum hominem Adam lapsâ, et vitiatâ per peccatum, in omnes homines poena hujus maculae descendit; ut ipsa natura, quæ bene et recta a te condita fuit, pro vitio jam et infirmitate corruptæ naturæ ponatur; eo quòd motus ejus sibi relictus, ad malum et inferiora trahit.

Nam modica vis, quæ remansit, est tanquam scintilla quædam latens in cinere.

Hæc est ipsa ratio naturalis, circumfusa magnâ caligine, adhuc iudicium habens boni et mali, veri falsique distantiam; licet impotens sit adimplere omne quod approbat, nec pleno jam lumine veritatis, nec sanitate affectionum suarum, potiatur.

3. Hinc est, Deus meus, quòd condelector legi tuæ secundum interiorem hominem, sciens mandatum tuum fore bonum, justum et sanctum, arguens etiam omne malum, et peccatum fugiendum.

Carne autem servio legi peccati, dum magis sensualitati obedio, quàm rationi:

Hinc est quòd velle bonum mihi adjacet, perficere autem non invenio.

Hinc sæpè multa bona propono; sed quia gratia deest ad adjuvandum infirmitatem meam, ex levi resistantia resilio et deficio.

Hinc accidit, quòd viam perfectionis agnosco, et qualiter agere debeam, clarè satis video;

Sed propriæ corruptionis pondere pressus, ad perfectiora non assurgo.

4. O quàm maximè est mihi necessaria, Domine, tua gratia, ad incohandum bonum, ad proficiendum, et ad perficiendum!

Nam sine ea nihil possum facere; omnia autem possum in te, confortante me gratiâ.

O verè cœlestis gratia, sine qua nulla sunt propria merita, nulla quoque dona naturæ ponderanda!

Nihil artes, nihil divitiæ, nihil pulchritudo vel fortitudo, nihil ingenium vel eloquentia valent apud te, Domine, sine gratia.

Nam dona naturæ bonis et malis sunt communia; electorum autem proprium donum est gratia sive dilectio; quâ insigniti, digni habentur vitâ æternâ.

Tantum eminet hæc gratia, ut nec donum prophetiæ, nec signorum operatio,

nec quantalibet alta speculatio, aliquid æstimentur sine ea.

Sed, neque fides, neque spes, neque aliæ virtutes, tibi acceptæ sunt sine caritate et gratia.

5. O beatissima gratia, quæ pauperem spiritu, virtutibus divitem facis; et divitem multis bonis, humilem corde reddis!

Veni, descende ad me, reple me manè consolatione tuâ; ne deficiat præ lassitudine et ariditate mentis anima mea.

Obsecro, Domine, ut inveniam gratiam in oculis tuis; sufficit enim mihi gratia tua, cæteris non obtentis, quæ desiderat natura.

Si fuero tentatus et vexatus tribulationibus multis, non timebo mala, dum mecum fuerit gratia tua.

Ipsa fortitudo mea, ipsa consilium confert et auxilium.

Cunctis hostibus potentior est, et sapientior universis sapientibus.

6. Magistra est veritatis, doctrix disciplinæ, lumen cordis, solamen pressuræ, fugatrix tristitiæ, ablatrix timoris, nutrix devotionis, productrix lacrymarum.

Quid sum sine ea, nisi aridum lignum, et stipes inutilis ad ejiciendum?

Tua ergò me, Domine, gratia semper et præveniat et sequatur, ac bonis operibus jugiter præstet esse intentum, per Jesum Christum Filium tuum. Amen.

CAPUT LVI.

Quòd nos ipsos abnegare, et Christum imitari debemus per crucem.

1. **F**ILI, quantum a te vales exire, tantum in me poteris transire.

Sicut nihil foris concupiscere, internam pacem facit; sic se interiùs relinquere, Deo conjungit.

Volo te addiscere perfectam abnegationem tuâ in voluntate mea, sine contradictione et querela.

Sequere me ; ego sum via , veritas , et vita . Sine via non itur ; sine veritate , non cognoscitur ; sine vita , non vivitur . Ego sum via , quam sequi debes ; veritas , cui credere debes ; vita , quam sperare debes .

Ego sum via inviolabilis , veritas infallibilis , vita interminabilis .

Ego sum via rectissima , veritas suprema , vita vera , vita beata , vita increata .

Si manseris in via mea , cognosces veritatem , et veritas liberabit te , et apprehendes vitam æternam .

2. Si vis ad vitam ingredi , serva mandata .

Si vis veritatem cognoscere , crede mihi .

Si vis perfectus esse , vende omnia .

Si vis esse discipulus meus , abnega temet ipsum .

Si vis beatam vitam possidere , præsentem vitam contemne .

Si vis exaltari in cœlo , humilia te in mundo .

Si vis regnare mecum, porta crucem mecum.

Soli enim servi crucis inveniunt viam beatitudinis, et veræ lucis.

3. Domine Jesu, quia arcta erat vita tua, et mundo despecta, dona mihi tecum mundi despectu imitari.

Non enim major est servus domino suo, nec discipulus supra magistrum.

Exerceatur servus tuus in vita tua, quia ibi est salus mea, et sanctitas vera.

Quidquid extra eam lego, vel audio, non me recreat, nec delectat plenè.

4. Fili, quia hæc scis, et legisti omnia; beatus eris, si feceris ea.

Qui habet mandata mea, et servat ea, ipse est qui diligit me; et ego diligam eum, et manifestabo ei me ipsum; et faciam eum consedere mecum in regno Patris mei.

5. Domine Jesu, sicut dixisti, et promisisti, sic utique fiat, et mihi promereri contingat.

Suscepi, suscepi de manu tua crucem ;
portabo, et portabo eam usque ad mor-
tem, sicut imposuisti mihi. Verè, vita
boni monachi, crux est, sed dux paradisi.

Inceptum est, retro abire non licet,
nec relinquere oportet.

6. Eia, fratres, pergamus simul, Jesus
erit nobiscum.

Propter Jesum suscepimus hanc cru-
cem ; propter Jesum perseveremus in
cruce.

Erit adjutor noster, qui est dux noster,
et præcessor.

En rex noster ingreditur ante nos, qui
pugnabit pro nobis.

Sequamur viriliter, nemo metuat ter-
rores ; simus parati mori fortiter in bello,
nec inferamus crimen gloriæ nostræ, ut
fugiamus a cruce.

CAPUT LVII.

*Quòd homo non sit nimis dejectus, quando
in aliquos labitur defectus.*

1. **F**ILI, magis placent mihi patientia et humilitas in adversis, quàm multa consolatio et devotio in prosperis.

Ut quid te contristat parvum factum contra te dictum?

Si ampliùs fuisset, commoveri non debuisses.

Sed nunc permitte transire; non est primum, nec novum, nec ultimum erit, si diù vixeris.

Satis virilis es, quamdiu nil obviat adversi.

Bene etiam consulis, et alios nosti roborare verbis; sed cùm ad januam tuam venit repentina tribulatio, deficis consilio et robore.

Attende magnam fragilitatem tuam,

quam sæpius experiris in modicis objectis : tamen pro salute tua ista fiunt, cum hæc et similia contingunt.

2. Pone, ut melius nosti, ex corde; et si te tetigit, non tamen dejiciat, nec diù implicet.

Ad minus sustine patienter, si non potes gaudenter.

Etiam si minus libenter audis, et indignationem sentis, reprime te, nec patiaris aliquid inordinatum ex ore tuo exire, unde parvuli scandalizentur.

Citò conquiescet commotio excitata, et dolor internus revertente dulcorabitur gratiâ.

Adhuc vivo ego (dicit Dominus) juvare te paratus, et solito ampliùs consolari, si confisus fueris mihi, et devotè invocaveris.

3. Animæquior esto, et ad majorem sustententiam accingere.

Non est totum frustratum, si te sæpius

percipis tribulatum, vel graviter tentatum.

Homo es, et non Deus; caro es, non Angelus.

Quomodo tu posses semper in eodem statu virtutis permanere, quando hoc defuit angelo in cœlo, et primo homini in paradiso?

Ego sum qui mœrentes erigo sospitare; et suam cognoscentes infirmitatem, ad meam proveho divinitatem.

4. Domine, benedictum sit verbum tuum dulce super mel et favum ori meo.

Quid facerem in tantis tribulationibus et angustiis meis, nisi me confortares tuis sanctis sermonibus;

Dummodo tandem ad portum salutis perveniam, quid curæ est, quæ et quanta passus fuero?

Da finem bonum: da felicem ex hoc mundo transitum.

Memento mei, Deus meus, et dirige me recto itinere in regnum tuum. Amen.

CAPUT LVIII.

*De altioribus rebus et occultis judiciis
Dei non scrutandis.*

1. **F**ILI, caveas disputare de altis materiis et de occultis Dei judiciis; cur iste sic relinquitur, et ille ad tantam gratiam assumitur; cur etiam iste tantum affligitur, et ille tam eximiè exaltatur.

Ista omnem humanam facultatem excedunt; nec ad investigandum iudicium divinum, ulla ratio prævalet, vel disputatio.

Quando ergo hæc tibi suggerit inimicus, vel etiam quidam curiosi inquirunt homines, responde illud Prophetæ: Justus es, Domine, et rectum iudicium tuum;

Et illud: Iudicia Domini vera, justificata in semet ipsa.

Judicia mea metuenda sunt, non discutienda; quia humano intellectui sunt incomprehensibilia.

2. Noli etiam inquirere , nec disputare de meritis Sanctorum ; quis alio sit sanctior ; aut quis major fuerit in regno cœlorum.

Talia generant sæpè lites et contentiones inutiles ; nutriunt quoque superbiam et vanam gloriam : unde oriuntur invidiæ et dissensiones , dum iste illum Sanctum , et alius alium conatur superbè præferre.

Talia autem velle scire et investigare , nullum fructum afferunt , sed magis Sanctis displicent ; quia non sum Deus dissensionis , sed pacis ; quæ pax magis in humilitate vera , quàm in propria exultatione consistit.

3. Quidam zelo dilectionis trahuntur ad hos vel ad illos ampliori affectu , sed humano potius quàm divino.

Ego sum qui cunctos condidi Sanctos ; ego donavi gratiam , ego præstiti gloriam ;

Ego novi singulorum merita ; ego præveni

veni eos in benedictionibus dulcedinis
meæ ;

Ego præscivi dilectos ante secula ; ego
eos elegi de mundo , non ipsi me præ-
legerunt.

Ego vocavi per gratiam , attraxi per
misericordiam ; ego perduxì eos per ten-
tationes varias.

Ego infudi consolationes magnificas ;
ego dedi perseverantiam ; ego coronavi
eorum patientiam.

4. Ego primum et novissimum agnosco ;
ego omnes inestimabili dilectione am-
plector.

Ego laudandus sum in omnibus Sanctis
meis ; ego super omnia benedicendus
sum , et honorandus in singulis , quos sic
gloriosè magnificavi et prædestinavi , sine
ullis præcedentibus propriis meritis.

Qui ergò unum de minimis meis con-
tempserit , nec magnum honorat ; quia
pusillum et magnum ego feci.

Et qui derogat alicui Sanctorum, derogat et mihi, et cæteris omnibus in regno cœlorum.

Omnes unum sunt per caritatis vinculum; idem sentiunt, idem volunt; et omnes in unum se diligunt.

5. Adhuc autem (quod multò altius est) plus me, quàm se et sua merita, diligunt.

Nam supra se rapti, et extra propriam dilectionem tracti, toti in amorem meî pergunt, in quo et fruitivè quiescunt.

Nihil est, quod eos avertere possit aut deprimere; quippe qui æternâ veritate pleni, igne ardescunt inextinguibilis caritatis.

Taceant igitur carnales et animales homines de Sanctorum statu disserere, qui non norunt nisi privata gaudia diligere.

Demunt et addunt, pro sua inclinatione, non prout placet æternæ veritati.

6. In multis est ignorantia; eorum maximè, qui parum illuminati, rarò ali-

quem perfectâ dilectione spirituali diligere norunt.

Multum adhuc naturali affectu, et humanâ amicitîâ, ad hos vel ad illos trahuntur; et sicut in inferioribus se habent, ita et de cœlestibus imaginantur.

Sed est distantia incomparabilis, quæ imperfecti cogitant, et quæ illuminati viri per revelationem supernam speculantur.

7. Cave ergo, fili, de istis curiosè tractare, quæ tuam scientiam excedunt; sed hoc magis satage et intende, ut vel minimus in regno Dei queas inveniri.

Et si quispiam sciret, quis alio sanctior esset, vel major haberetur in regno cœlorum; quid ei hæc notitia prodesset, nisi se ex hac cognitione coram me humiliaret, et in maiorem nominis mei laudem exurgeret?

Multò acceptius Deo facit, qui de peccatorum suorum magnitudine, et virtutum suarum parvitate cogitat, et quàm longè

a perfectione Sanctorum distat; quàm is, qui de eorum majoritate vel parvitate disputat.

Melius est, Sanctos devotis precibus et lacrymis exorare, et eorum gloriosa suffragia humili mente implorare, quàm eorum secreta vanâ inquisitione perscrutari.

8. Illi bene et optimè contentantur; si homines scirent contentari, et vaniloquia sua compescere.

Non gloriantur de propriis meritis; quippe qui sibi nihil bonitatis adscribunt, sed totum mihi, quoniam ipsis cuncta ex infinita caritate mea donavi.

Tanto amore divinitatis, et gaudio supereffluenti replentur, ut nihil eis desit gloriæ, nihilque possit deesse felicitatis.

Omnes Sancti, quantò altiores in gloria, tantò humiliores in se ipsis, et mihi viciniore et dilectione existunt.

Ideoque habes scriptum: quia mittebant coronas suas ante Deum, et cecide-

runt in facies suas coram Agno, et adoraverunt viventem in secula seculorum.

9. Multi quærent, quis major sit in regno Dei; qui ignorant, an cum minimis erunt digni computari.

Magnum est, vel minimum esse in cœlo, ubi omnes magni sunt; quia omnes filii Dei vocabuntur et erunt.

Minimus erit in mille, et peccator centum annorum morietur.

Cùm enim quærerent discipuli, quis major esset in regno cœlorum; tale audierunt responsum:

Nisi conversi fueritis, et efficiamini sicut parvuli, non intrabitis in regnum cœlorum. Quicumque ergò humiliaverit se, sicut parvulus iste, hic major est in regno cœlorum.

10. Væ eis, qui cum parvulis humiliare se sponte dedignantur; quoniam humilis janua regni cœlestis, eos non admittet intrare.

Vae etiam divitibus, qui habent hic consolationes suas; quia pauperibus intrantibus in regnum Dei, ipsi stabunt foris ejulantes.

Gaudete, humiles, et exultate, pauperes; quia vestrum est regnum Dei, si tamen in veritate ambulatis.

CAPUT LIX.

Quòd omnis spes et fiducia in solo Deo est figenda.

1. **D**OMINE, quæ est fiducia mea, quam in hac vita habeo? aut quod majus solatium meum, ex omnibus apparentibus sub cœlo?

Nonne tu, Domine Deus meus, cujus misericordiæ non est numerus?

Ubi mihi bene fuit sine te? aut quando malè esse potuit præsente te?

Malo pauper esse propter te, quàm dives sine te.

Eligo potiùs tecum in terra peregrinari,
quàm sine te cœlum possidere. Ubi tu,
ibi cœlum; atque ibi mors et infernus,
ubi tu non es.

Tu mihi in desiderio es; et ideo post
te gemere, clamare et exorare necesse est.

In nullo denique possum plenè confi-
dere, qui in necessitatibus auxilietur op-
portuniùs, nisi in te sôlo Deo meo.

Tu es spes mea, tu fiducia mea; tu con-
solator meus, et fidelissimus in omnibus.

2. Omnes, quæ sua sunt, quærunt;
tū salutem meam, et profectum meum,
solummodo prætendis, et omnia in bonum
mihi convertis.

Etiam si variis tentationibus et adver-
sitatibus exponas, hoc totum ad utilita-
tem meam ordinas, qui mille modis, di-
lectos tuos probare consuevisti.

In qua probatione non minùs diligi
debes et laudari, quàm si cœlestibus con-
solationibus me repleres.

3. In te ergò, Domine Deus, pono totam spem meam et refugium: in te omnem tribulationem et angustiam meam constituo; quia totum infirmum et instabile invenio, quidquid extra te conspicio.

Non enim proderunt multi amici, neque fortes auxiliari adjuvare poterunt, nec prudentes consilarii responsum utile dare, neque libri doctorum consolari, nec aliqua pretiosa substantia liberare, nec locus aliquis secretus et amœnus contutari, si tu ipse non assistas, juves, confortes, consoleris, instruas et custodias.

4. Omnia namque, quæ ad pacem videntur esse, et felicitatem habendam, te absente nihil sunt, nihilque felicitatis in veritate conferunt.

Finis ergò omnium honorum, et altitudo vitæ, et profunditas eloquiorum tu es; et in te super omnia sperare, fortissimum solatium servorum tuorum.

Ad te sunt oculi mei; in te confido,
Deus meus, misericordiarum Pater.

Benedic et sanctifica animam meam
benedictione cœlesti; ut fiat habitatio
sancta tua, et sedes æternæ gloriæ tuæ,
nihilque in templo tuæ dignitatis invenia-
tur, quod oculos tuæ majestatis offendat.

Secundùm magnitudinem bonitatis tuæ,
et multitudinem miserationum tuarum,
respice in me, et exaudi orationem pau-
peris servi tui, longè exulantis in regione
umbræ mortis.

Protege et conserva animam servuli
tui, inter tot discrimina vitæ corrupti-
bilis; ac comitante gratiâ tuâ, dirige per
viam pacis, ad patriam perpetuæ clari-
tatis. Amen.

Qui manducat meam carnem et bibit
meum sanguinem, in me manet, et ego
in illo.

Verba, quæ ego locutus sum vobis,
spiritus et vita sunt.

CAPUT PRIMUM.

*Cum quanta reverentia Christus sit sus-
cipiendus.*

VOX DISCIPULI.

1. **H**ÆC sunt verba tua, Christe veritas
æterna, quamvis non uno tempore pro-
lata, nec uno in loco conscripta.

Quia ergò tua sunt, et vera, gratanter
mihi et fideliter cuncta sunt accipienda.

Tua sunt, et tu ea protulisti: et mea
quoque sunt, quia pro salute mea ea edi-
disti.

Libenter suscipio ea ex ore tuo; ut arc-
tius inserantur cordi meo.

Excitant me verba tantæ pietatis, plena dulcedinis et dilectionis; sed terrent me delicta propria, et ad capienda tanta mysteria, me reverberat impura conscientia.

Provocat me dulcedo verborum tuorum; sed onerat multitudo vitiorum meorum.

2. Jubes, ut fiducialiter ad te accedam, si tecum velim habere partem; et ut immortalitatis accipiam alimoniam, si æternam cupiam obtinere vitam et gloriam.

Venite, inquis ad me, omnes qui laboratis et onerati estis, et ego reficiam vos.

O dulce et amicabile verbum in aure peccatoris, quòd tu, Domine Deus meus, egenum et pauperem invitas ad Communionem tui sanctissimi Corporis!

Sed quis ego sum, Domine, ut ad te præsumam accedere?

Ecce, cœli cœlorum te non capiunt; et tu dicis: Venite ad me omnes.

3. Quid sibi vult ista piissima dignatio, et tam amicabile invitatio?

Quomodo

Quomodo ausus ero venire, qui nihil boni mihi conscius sum, unde possim præsumere?

Quomodo te introducam in domum meam, qui sæpius offendi benignissimam faciem tuam?

Reverentur Angeli et Archangeli, metuunt sancti et iusti; et tu dicis: Venite ad me omnes.

Nisi tu, Domine, hoc diceres, quis verum esse crederet?

Et nisi tu juberes, quis accedere attentaret?

4. Ecce Noë, vir justus, in arcæ fabrica centum annis laboravit, ut cum paucis salvaretur; et ego quomodo me potero unâ horâ præparare, ut mundi fabricatorem cum reverentia sumam?

Moyse, famulus tuus magnus, et specialis amicus tuus, Arcam ex lignis imputribilibus fecit, quam et mundissimo vestivit auro, ut tabulas Legis in ea re-

T

poneret; et ego putrida creatura, audebo te conditorem legis, ac vitæ datorem, tam faciliè suscipere?

Salomon, sapientissimus Regum Israël, templum magnificum septem annis in laudem nominis tui ædificavit;

Et octo diebus festum dedicationis ejus celebravit; mille hostias pacificas obtulit; et Arcam fœderis, in clangore buccinæ, et jubilo, in locum sibi præparatum, sollempniter collocavit.

Et ego infelix et pauperrimus hominum, quomodo te in domum meam introducam, qui vix mediam expendere devotè novi horam? et utinam vel semel dignè ferè mediam!

5. O mi Deus, quantum illi, ad placendum tibi, agere studuerunt!

Heu, quàm pusillum est quod ago! quàm breve expleo tempus, cùm me ad communicandum dispono?

Rarò totus collectus, rarissimè ab omni distractione purgatus.

Et certè in tua salutari Deitatis præsentialia, nulla deberet occurrere indecens cogitatio, nulla etiam occupare creatura; quia non Angelum, sed Angelorum Dominum, suscepturus sum hospitio.

6. Est tamen valde magna distantia inter Arcam fœderis cum suis reliquiis, et mundissimum Corpus tuum cum suis inefabilibus virtutibus; inter legalia illa sacrificia, futurorum præfigurativa, et veram Corporis tui hostiam, omnium antiquorum sacrificiorum completivam.

7. Quare igitur non magis ad tuam venerabilem inardesco præsentialiam?

Cur non majori me præparo sollicitudine ad tua sancta sumenda; quando illi antiqui sancti Patriarchæ et Prophetæ, Reges quoque et Principes, cum universo populo, tantum devotionis demonstrarunt affectum erga cultum divinum?

8. Saltavit devotissimus Rex David coram Arca Dei totis viribus, recolens be-

neficia olim indulta Patribus; fecit diversi generis organa, Psalmos edidit, et cantari instituit cum lætitia, cecinit et ipse frequenter in cithara, Spiritus Sancti afflatus gratiâ; docuit populum Israël toto corde Deum laudare, et ore consono diebus singulis benedicere et prædicare.

Si tanta agebatur tunc devotio, ac divinæ laudis exstitit recordatio, coram Arca testamenti; quanta nunc mihi, et omni populo Christiano, habenda est reverentia et devotio in præsentia Sacramenti, in sumptione excellentissimi Corporis Christi!

9. Currunt multi ad diversa loca, pro visitandis reliquiis Sanctorum; et mirantur auditis gestis eorum, ampla ædificia templorum inspiciunt, et osculantur sericis et auro involuta sacra ossa ipsorum.

Et ecce, tu præsens es hîc apud me in altari, Deus meus, Sanctus Sanctorum,

Creator hominum, et Dominus Angelorum.

Sæpè in talibus videndis curiositas est hominum, et novitas invisorum, et modicus reportatur emendationis fructus, maximè ubi est tam levis, sine vera contritione, discursus.

Hic autem in Sacramento altaris totus præsens es, Deus meus, homo Christus Jesus; ubi et copiosus percipitur æternæ salutis fructus, quotiescumque fueris dignè ac devotè susceptus.

Ad istud verò non trahit levitas aliqua, nec curiositas, aut sensualitas; sed firma fides, devota spes, et sincera caritas.

10. O invisibilis conditor mundi, Deus, quàm mirabiliter agis nobiscum! quàm suaviter et gratiosè cum electis tuis disponis, quibus temet ipsum in Sacramento sumendum proponis!

Hoc namque omnem intellectum supe-

rat ; hoc specialiter devotorum corda trahit , et accendit affectum.

Ipsi enim veri fideles tui , qui totam vitam suam ad emendationem disponunt , ex hoc dignissimo Sacramento magnam devotionis gratiam , et virtutis amorem , frequenter recipiunt.

11. O admirabilis et abscondita gratia Sacramenti , quam norunt tantum Christi fideles , infideles autem , et peccatis servientes , experiri non possunt !

In hoc Sacramento confertur spiritualis gratia , et reparatur in anima virtus amissa ; et per peccatum deformata , reddit pulchritudo.

Tanta est aliquando hæc gratia , ut ex plenitudine collatæ devotionis , non tantum mens , sed et debile corpus , vires sibi præstitas sentiat ampliores.

12. Dolendum tamen valde et miserandum super tepiditate et negligentia nostra ; quod non majori affectione trahimur

ad Christum sumendum ; in quo tota spes
salvandorum consistit , et meritum.

Ipse enim est sanctificatio nostra , et
redemptio ; ipse consolatio viatorum , et
Sanctorum æterna fruitio.

Dolendum itaque valde , quòd multi
tam parum hoc salutare mysterium adver-
tunt , quod cœlum lætificat , et mundum
conservat universum.

Heu cæcitas , et duritia cordis humani ,
tam ineffabile donum non magis attendere ,
et ex quotidiano usu etiam ad inadverten-
tiam defluere !

13. Si enim hoc sanctissimum Sacra-
mentum in uno tantum celebraretur loco ,
et ab uno tantum consecraretur sacerdote
in mundo ; quanto putas desiderio ad
illum locum , et ad talem Dei sacerdotem
homines afficerentur , ut divina mysteria
celebrari viderent ?

Nunc autem multi facti sunt sacerdotes ,
et in multis locis offertur Christus ; ut

tantò major appareat gratia, et dilectio Dei ad hominem, quantò latiùs est sacra Communio diffusa per orbem.

Gratia tibi, Jesu bone, pastor æterne, qui nos pauperes et exules dignatus es pretioso Corpore et Sanguine tuo reficere, et ad hæc mysteria percipienda, etiam proprii oris tui alloquio invitare, dicendo: Venite ad me omnes qui laboratis et onerati estis, et ego reficiam vos.

CAPUT II.

Quòd magna bonitas et caritas Dei in Sacramento homini exhibetur.

VOX DISCIPULI.

1. **S**UPER bonitate tua et magna misericordia tua, Domine, confisus, accedo æger ad Salvatorem, esuriens et sitiens ad fontem vitæ, egenus ad Regem cœli, servus ad Dominum, creatura ad Creato-

rem, desolatus ad meum pium consolatore.

Sed unde hoc mihi, ut venias ad me?
Quid ego sum, ut præstes mihi te ipsum?

Quomodo audet peccator coram te apparere? et tu quomodo dignaris ad peccatorem venire?

Tu nosti servum tuum, et scis, quia nil boni in se habet, unde hoc illi præstes.

Confiteor igitur vilitatem meam, agnosco tuam bonitatem, laudo pietatem, et gratias ago propter nimiam caritatem.

Propter temet ipsum enim hoc facis, non propter mea merita; ut bonitas tua mihi magis innotescat, caritas amplior ingeratur, et humilitas perfectiùs commendetur.

Quia ergò tibi hoc placet, et tu sic fieri jussisti, placet et mihi dignatio tua; et utinam iniquitas mea non obsistat!

2. O dulcissime et benignissime Jesu, quanta tibi reverentia et gratiarum actio

cum perpetua laude, pro susceptione sacri Corporis tui debetur, cujus dignitatem nullus hominum explicare potens invenitur!

Sed quid cogitabo in hac communione, in accessu ad Dominum meum, quem debite venerari nequeo, et tamen devote suscipere desidero?

Quid cogitabo melius et salubrius, nisi me ipsum totaliter humiliando coram te, et tuam infinitam bonitatem exaltando supra me?

Laudo te, Deus meus, et exalto in æternum. Despicio me, et subjicio tibi, in profundum vilitatis meæ.

3. Ecce, tu Sanctus Sanctorum, et ego sordes peccatorum.

Ecce tu inclinas te ad me, qui non sum dignus ad te respicere.

Ecce tu venis ad me, tu vis esse mecum, tu invitas ad convivium tuum.

Tu mihi dare vis cœlestem cibum, et

panem Angelorum, ad manducandum ; non alium sanè, quàm te ipsum, panem vivum, qui de cœlo descendisti, et das vitam mundo.

4. Ecce, unde dilectio procedit, qualis dignatio illucescit! quàm magnæ gratiarum actiones et laudes tibi pro his debentur!

O quàm salutare et utile consilium tuum, cùm istud instituisti! quàm suave et jucundum convivium, cùm te ipsum in cibum donasti!

O quàm admirabilis operatio tua, Domine! quàm potens virtus tua! quàm ineffabilis veritas tua!

Dixisti enim, et facta sunt omnia; et hoc factum est, quod ipse jussisti.

5. Mira res, et fide digna, ac humanum vincens intellectum, quòd tu, Domine Deus meus, verus Deus et homo, sub modica specie panis et vini integer contineris, et sine consumptione a sumente manducaris.

Tu, Domine universorum, qui nullius habes indigentiam, voluisti per Sacramentum tuum habitare in nobis :

Conserva cor meum et corpus immaculatum ; ut lætâ et purâ conscientiâ sæpius tua valeam celebrare mysteria , et ad meam perpetuam accipere salutem ; quæ ad tuum præcipuè honorem, et memoriale perenne, sanxisti et instituisti.

6. Lætare, anima mea, et gratias age Deo, pro tam nobili munere et solatio singulari, in hac lacrymarum valle tibi relicto.

Nam quoties hoc mysterium recolis, et Christi Corpus accipis ; toties tuæ redemptionis opus agis, et particeps omnium meritorum Christi efficeris.

Caritas etenim Christi nunquam minuitur, et magnitudo popitiationis ejus nunquam exhauritur.

Ideo novâ semper mentis renovatione ad hoc disponere te debes, et magnum

salutis mysterium attentâ consideratione pensare.

Ita magnum, novum, et jucundum tibi videri debet, cùm celebras aut missam audis; ac si eodem die Christus primùm in uterum virginis descendens, homo factus esset; aut in cruce pendens, pro salute hominum pateretur et moreretur.

CAPUT III.

Quòd utile sit sæpè communicare.

VOX DISCIPULI.

1. **E**CCE, ego ad te venio, Domine; ut bene mihi sit ex munere tuo, et lætificer in convivio sancto tuo, quod parasti in dulcedine tua pauperi, Deus.

Ecce, in te est totum quod desiderare possum et debeo; et tu salus mea et redemptio, spes et fortitudo, decus et gloria.

Lætifica ergo hodie animam servi tui; quoniam ad te, Domine Jesu, animam meam levavi.

Desidero te nunc devotè ac reverenter
suscipere ; cupio te in domum meam in-
ducere, quatenus cum Zachæo merear a te
benedici, ac inter filios Abrahæ computari.

Anima mea Corpus tuum concupiscit,
cor meum tecum uniri desiderat.

2. Trade te mihi, et sufficit : nam præ-
ter te, nulla consolatio valet.

Sine te esse nequeo ; et sine visita-
tione tua vivere non valeo.

Ideoque oportet me frequenter ad te
accedere, et in remedium salutis meæ
recipere ; ne fortè deficiam in via si fuero
cœlesti fraudatus alimoniâ.

Sic enim tu, misericordissime Jesu,
prædicans populis, et varios curans lan-
guores, aliquando dixisti : Nolo eos je-
junos dimittere in domum suam, ne de-
ficient in via.

Age igitur hoc mecum modo, qui te
pro fidelium consolatione in Sacramento
reliquisti.

Tu es enim suavis refectio animæ ; et qui te dignè manducaverit , particeps et heres erit æternæ gloriæ.

Necessarium quidem mihi est , qui tam sæpè labor et pecco , tam citò torpesco et deficio , ut per frequentes orationes , et confessiones , ac sacram Corporis tui perceptionem , me renovem , mundem , et accendam ; ne fortè diutius abstinendo , a sancto proposito defluam.

3. Proni enim sunt sensus hominis ad malum ab adolescentia sua ; et nisi succurrat divina medicina , labitur homo mox ad pejora.

Retrahit ergo sancta Communio a malo ; et confortat in bono.

Si enim modò tam sæpè negligens sum et tepidus , quando communico aut celebraz ; quid fieret , si medelam non sumerem , et tam grande juvamen non quærerem ?

Et licèt omni die non sum aptus , nec

ad celebrandum bene dispositus; dabo tamen operam, congruis temporibus, divina percipere mysteria, ac tantæ gratiæ participem me præbere.

Nam hæc est una principalis fidelis animæ consolatio, quamdiu peregrinatur a te in mortali corpore, ut sæpius memor Dei sui, dilectum suum devota suscipiat mente.

4. O mira circa nos tuæ pietatis dignatio, quòd tu, Domine Deus, creator et vivificator omnium spirituum, ad pauperculam dignaris venire animam, et cum tota divinitate tua ac humanitate, ejus impinguare esuriem!

O felix mens, et beata anima, quæ te Dominum Deum suum meretur devotè suscipere, et in tua susceptione spiritali gaudio repleri!

O quàm magnum suscipit Dominum, quàm dilectum inducit hospitem, quàm jucundum recipit socium, quàm fidelem

acceptat amicum, quàm speciosum et nobilem amplectitur sponsum præ omnibus dilectis et super omnia desiderabilia amandum !

Sileant a facie tua (dulcissime dilecte meus) cœlum et terra, et omnis ornatus eorum ; quoniam quidquid laudis habent ac decoris, ex dignatione tuæ est largitatis, nec ad decorem tui pervenient nominis, cujus sapientiæ non est numerus.

CAPUT IV.

*Quòd multa bona præstantur devotè
communicantibus.*

VOX DISCIPULI.

1. **D**OMINE Deus meus, præveni servum tuum benedictionibus dulcedinis tuæ ; ut ad tuum magnificum Sacramentum dignè ac devotè merear accedere.

Excita cor meum in te, et a gravi tor-

pore exue me. Visita me in salutari tuo, ad gustandum in spiritu suavitatem tuam, quæ in hoc Sacramento, tamquam in fonte, plenariè latet.

Illumina quoque oculos meos, ad intuendum tantum mysterium; et ad credendum illud indubitâtâ fide, me roborâ.

Est enim operatio tua, non humana potentia; tua sacra institutio, non hominis adinventio.

Non enim ad hæc capienda et intelligenda aliquis idoneus per se reperitur, quæ Angelicam etiam subtilitatem transcendunt.

Quid ergò ego peccator indignus, terra et cinis, de tam alto sacro secreto potero investigare et capere?

2. Domine, in simplicitate cordis mei, in bona firma fide, et in tua jussione, ad te cum spe ac reverentia accedo; et verè credo, quia tu præsens es hic in Sacramento, Deus et homo.

Vis ergò, ut te suscipiam, et me ipsum tibi in caritatè uniam.

Unde tuam precor clementiam, et specialem ad hoc imploro mihi donari gratiam; ut totus in te liquefiam et amore pereffluam, atque de nulla aliena consolatione amplius me intromittam.

Est enim hoc altissimum et dignissimum Sacramentum, salus animæ et corporis, medicina omnis spiritualis languoris; in quo vitia mea curantur, passionibus frenantur, tentationes vincuntur aut minuuntur; gratia major infunditur, virtus incepta augetur, firmatur fides, spes roboratur, et caritas ignescit ac dilatatur.

3. Multa namque bona largitus es, et adhuc sæpius largiris in Sacramento, dilectis tuis devotè communicantibus, Deus meus, susceptor animæ meæ, reparator infirmitatis humanæ, et totius dator consolationis internæ.

Nam multam ipsis consolationem adversus variam tribulationem infundis, et de imo dejectionis propriæ ad spem tuæ protectionis erigis, atque novâ quâdam gratiâ eos intus recreas et illustras: ut, qui anxii primùm, et sine affectione se ante Communionem senserant, postea refecti cibo potuque cœlesti, in melius se mutatos inveniant.

Quod idcirco cum electis tuis dispen-
santer agis, ut veraciter agnoscant, et
patenter experiantur, quantum infirmi-
tatis ex se ipsis habeant, et quid boni-
tatis ac gratiæ ex te consequantur.

Quia ex semet ipsis frigidi, duri, et
indevoti; ex te autem ferventes, alacres,
et devoti esse merentur.

Quis enim ad fontem suavitatis humi-
liter accedens, non modicùm suavitatis
inde reportat?

Aut quis juxta copiosum ignem stans,
non parum caloris inde percipit?

Et tu fons es semper plenus et superabundans, ignis jugiter ardens, et nunquam deficiens.

4. Unde si mihi non licet haurire de plenitudine fontis, nec usque ad satietatem potare, apponam tamen os meum ad foramen cœlestis fistulæ; ut saltem modicam inde guttulam capiam ad refocillandam sitim meam, et non penitus exarescam.

Et si necdum totus cœlestis, et tam ignitus, ut Cherubim et Seraphim, esse possum; conabor tamen devotioni insistere, et cor meum præparare; ut vel modicam divini incendii flammam, ex humili sumptione vivifici Sacramenti, conquiram.

Quidquid autem mihi deest, Jesu bone, Salvator sanctissime, tu pro me supplere benignè ac gratiosè, qui omnes ad te dignatus es vocare, dicens: Venite ad me omnes qui laboratis et onerati estis, et ego reficiam vos.

✓ 5. Ego quidem laboro in sudore vultûs mei, dolore cordis torqueor, peccatis oneror, tentationibus inquietor, multis malis passionibus implicor et premor; et non est qui adjuvet, non est qui liberet, et saluum faciat, nisi tu, Domine Deus, Salvator meus; cui committo me et omnia mea, ut me custodias, et perducas in vitam æternam.

Suscipe me in laudem et gloriam nominis tui, qui corpus tuum et sanguinem in cibum et potum mihi parasti.

Præsta, Domine Deus, salutaris meus, ut cum frequentatione mysterii tui, crescat meæ devotionis affectus.

CAPUT V.

De dignitate Sacramenti, et statu sacerdotali.

VOX DILECTI.

1. **SI** haberes Angelicam puritatem, et Sancti Joannis Baptistæ sanctitatem, non esses dignus hoc Sacramentum accipere, nec tractare.

Non enim hoc meritis debetur hominum, quòd homo consecret et tractet Christi Sacramentum, et sumat in cibum panem Angelorum.

Grande mysterium, et magna dignitas Sacerdotum, quibus datum est, quod Angelis non est concessum?

Soli namque Sacerdotes ritè in ecclesia ordinati, potestatem habent celebrandi, et Corpus Christi consecrandi.

Sacerdos quidem minister est Dei,

utens verbo Dei, per jussionem et institutionem Dei; Deus autem ibi principalis est auctor, et invisibilis operator, cui subest omne quod voluerit, et paret omne quod jusserit.

2. Plus ergò credere debes Deo omnipotenti, in hoc excellentissimo Sacramento, quàm proprio sensui, aut alicui signo visibili.

Ideoque cum timore et reverentia ad hoc opus est accedendum.

Attende tibi, et vide cujus ministerium tibi traditum est per impositionem manûs Episcopi.

Ecce Sacerdos factus es, et ad celebrandum consecratus; vide nunc, ut, fideliter et devotè, in suo tempore, Deo sacrificium offeras, et te ipsum irreprehensibilem exhibeas.

Non alleviasti onus tuum, sed arctiori jam alligatus es vinculo disciplinæ, et ad majorem teneris perfectionem sanctitatis.

Sacerdos

Sacerdos omnibus virtutibus debet esse ornatus, et aliis bonæ vitæ exemplum præbere.

Ejus conversatio non cum popularibus et communibus hominum viis, sed cum Angelis in cœlo, aut cum perfectis viris in terra.

3. Sacerdos sacris vestibus indutus Christi vices gerit; ut Deum pro se et pro omni populo suppliciter et humiliter roget.

Habet ante se et retro Dominicæ crucis signum, ad memorandam jugiter Christi passionem.

Ante se crucem in casula portat; ut Christi vestigia diligenter inspiciat, et sequi ferventer studeat.

Post se cruce signatus est; ut adversa quælibet ab aliis illata, clementer pro Deo toleret.

Ante se crucem gerit, ut propria peccata lugeat; post se, ut aliorum etiam

commissa per compassionem defleat, et se medium, inter Deum et peccatorem, constitutum esse sciat;

Nec ab oratione et oblatione sancta torpescat, donec gratiam et misericordiam impetrare mereatur.

Quando Sacerdos celebrat, Deum honorat, Angelos lætificat, ecclesiam ædificat, vivos adjuvat, defunctis requiem præstat, et sese omnium bonorum participem efficit.

CAPUT VI.

Interrogatio de exercitio ante Communionem.

VOX DISCIPULI.

1. **C**UM tuam dignitatem, Domine, et meam vilitatem penso, valde contremisco, et in me ipso confundor.

Si enim non accedo, vitam fugio; et si

indignè me ingessero, offensam incurro.

Quid ergò faciam, Deus meus, auxiliator meus, et consiliator in necessitatibus?

2. Tu doce me viam rectam; propone breve aliquod exercitium, sacrae communioni congruum.

Utile est enim scire, qualiter scilicet devotè ac reverenter tibi præparare debeam cor meum, ad recipiendum salubriter tuum Sacramentum, seu etiam celebrandum tam magnum et divinum sacrificium.

CAPUT VII.

De discussione propriæ conscientiaë, et emendationis proposito.

VOX DILECTI.

1. **S**UPER omnia, cum summa humilitate cordis et supplici reverentia, cum plena fide et pia intentione honoris Dei,

ad hoc Sacramentum celebrandum, tractandum et sumendum, oportet Dei accedere Sacerdotem.

Diligenter examina conscientiam tuam; et, pro posse tuo, verâ contritione et humili confessione, eam munda et clarifica: ita ut nil grave habeas, aut scias, quod te remordeat, et liberum accessum impediat.

Habeas displicentiam omnium peccatorum tuorum in generali, et pro quotidianis excessibus magis in speciali doleas et gemas.

Et, si tempus patitur, Deo in secreto cordis cunctas confitere passionum tuarum miserias.

2. Ingemisce, et dole, quòd adhuc ita carnalis sis et mundanus; tam immortificatus a passionibus; tam plenus concupiscentiarum motibus;

Tam incustoditus in sensibus exterioribus; tam sæpè multis vanis phantasiis implicatus;

Tam multum inclinatus ad exteriora ;
tam negligens ad interiora ;

Tam levis ad risum et dissolutionem ;
tam durus ad fletum et compunctionem ;

Tam promptus ad laxiora , et carnis
commoda ; tam segnis ad rigorem et fer-
vorem ;

Tam curiosus ad nova audienda , et
pulchra intuenta ; tam remissus ad humi-
lia et abjecta amplectenda ;

Tam cupidus ad multa habenda ; tam
parcus ad dandum ; tam tenax ad reti-
nendum ;

Tam inconsideratus in loquendo ; tam
incontinens in tacendo ;

Tam incompositus in moribus ; tam
importunus in actibus ;

Tam effusus super cibum ; tam surdus
ad Dei verbum ;

Tam velox ad quietem ; tam tardus ad
laborem ;

Tam vigilans ad fabulas ; tam somnolentus ad vigiliis sacras ;

Tam festinus ad finem ; tam vagus ad attendendum ;

Tam negligens in horis persolvendis ; tam tepidus in celebrando ; tam aridus in communicando ;

Tam citò distractus ; tam rarò plenè tibi collectus ;

Tam subitò commotus ad iram ; tam facilis ad alterius displicentiam ;

Tam pronus ad judicandum ; tam rigidus ad arguendum ;

Tam lætus ad prospera ; tam debilis in adversis ;

Tam sæpè multa bona proponens ; et modicum ad effectum perducens.

3. His et aliis defectibus tuis, cum dolore et magna displicentia propriæ infirmitatis, confessis ac deploratis, firmum statue propositum semper emendandi vitam tuam, et in melius proficiendi.

Deinde, cum plena resignatione, et integra voluntate, offer te ipsum in honorem nominis mei in ara cordis tui holocaustum perpetuum; corpus tuum scilicet et animam mihi fideliter committendo;

Quatenus et sic dignè merearis ad offerendum Deo sacrificium accedere, et Sacramentum Corporis mei salubriter suscipere.

4. Non est enim oblatio dignior, et satisfactio major pro peccatis diluendis, quàm se ipsum purè et integre cum oblatione Corporis Christi, in Missa et in Communionem Deo offerre.

Si fecerit homo quod in se est, et verè poenituerit, quotiescumque pro venia et gratia ad me accesserit: Vivo ego, dicit Dominus, qui nolo mortem peccatoris, sed magis ut convertatur et vivat; quoniam peccatorum suorum non recordabor ampliùs, sed cuncta sibi indulta erunt.

CAPUT VIII.

*De oblatione Christi in cruce, et propria
resignatione.*

VOX DILECTI.

1. **S**ICUT ego me ipsum, expansis in cruce manibus, et nudo corpore pro peccatis tuis Deo Patri sponte obtuli, ita ut nihil in me remaneret, quin totum in sacrificium divinæ placationis transiret;

Ita debes et tu temet ipsum mihi voluntariè in oblationem puram et sanctam, quotidie in missa, cum omnibus viribus et affectibus tuis, quantò intimiùs vales, offerre.

Quid magis a te requiro, quàm ut te studeas mihi ex integro resignare?

Quidquid præter te ipsum das, nihil curo; quia non quæro datum tuum, sed te.

2. Sicut non sufficeret tibi, omnibus

habitis , præter me ; ita nec mihi placere poterit , quidquid dederis , te non oblato.

Offer te mihi , et da te totum pro Deo , et erit accepta oblatio.

Ecce , ego me totum obtuli Patri pro te ; dedi etiam totum Corpus meum et sanguinem in cibum , ut totus tuus essem , et tu meus permaneres.

Si autem in te ipso steteris , nec sponte te ad voluntatem meam obtuleris , non est plena oblatio , nec integræ erit inter nos unio.

Igitur omnia opera tua præcedere debet spontanea tuû ipsius in manus Dei oblatio , si libertatem consequi vis et gratiam.

Ideo enim tam pauci illuminati et liberi intus efficiuntur , quia se ipsos ex toto abnegare nesciunt.

Est firma sententia mea : Nisi quis renuntiaverit omnibus , non potest meus esse discipulus. Tu ergò , si optas meus esse discipulus , offer te ipsum mihi , cum omnibus affectibus tuis.

CAPUT IX.

*Quòd nos et omnia nostra Deo debemus
offerre, et pro omnibus orare.*

VOX DISCIPULI.

1. **D**OMINE, omnia tua sunt, quæ in
cælo sunt, et quæ in terra.

Desidero me ipsum tibi in spontaneam
oblationem offerre, et tuus perpetuè per-
manere.

Domine, in simplicitate cordis mei
offero me ipsum tibi hodie in servum
sempiternum, in obsequium, et in sacri-
ficiū laudis perpetuæ.

Suscipe me cum hac sancta oblatione
tui pretiosi Corporis, quam tibi hodie
in præsentia Angelorum, invisibiliter
assistentium, offero; ut sit pro me et
pro cuncto populo tuo in salutem.

2. Domine, offero tibi omnia peccata
et delicta mea, quæ commisi coram te,

et Sanctis Angelis tuis, a die quo primum peccare potui, usque ad horam hanc, super placabili altari tuo; ut tu omnia pariter incendas et comburas igne caritatis tuæ, et deleas universas maculas peccatorum meorum; et conscientiam meam ab omni delicto emundes, et restituas mihi gratiam tuam, quam peccando amisi, omnia mihi plenè indulgendo, et in osculum pacis me misericorditer assumendo.

3. Quid possum agere pro peccatis meis, nisi humiliter ea confitendo et lamentando, et tuam propitiationem incessanter deprecando?

Deprecor te, exaudi me propitius, ubi asto coram te, Deus meus.

Omnia peccata mea mihi maximè displicent; nolo ea unquam ampliùs perpetrare; sed pro eis doleo et dolebo, quamdiu vixero; paratus poenitentiam agere, et pro posse satisfacere.

Dimitte mihi, Deus, dimitte mihi peccata mea, propter nomen sanctum tuum; salva animam meam, quam pretioso sanguine tuo redemisti.

Ecce committo me misericordiæ tuæ, resigno me manibus tuis.

Age mecum secundum bonitatem tuam, non secundum meam malitiam et iniquitatem.

4. Offero etiam tibi omnia bona mea, quamvis valde pauca et imperfecta; ut tu ea emendes et sanctifices; ut ea grata habeas, et accepta tibi facias, et semper ad meliora trahas, nec non ad beatum ac laudabilem finem, me pigrum, et inutilem homuncionem, perducas.

5. Offero quoque tibi omnia pia desideria devotorum, necessitates parentum, amicorum, fratrum, sororum, omniumque carorum meorum, et eorum qui mihi vel aliis propter amorem tuum benefecerunt;

Et

Et qui orationes et Missas pro se suisque omnibus dici a me desideraverunt et petierunt; sive in carne adhuc vivant, sive jam seculo defuncti sint;

Ut omnes sibi auxilium gratiæ tuæ, opem consolationis, protectionem a periculis, liberationem a pœnis, advenire sentiant; et ut ab omnibus malis erepti, gratias tibi magnificas læti persolvant.

6. Offero etiam tibi preces et hostias placationis, pro illis specialiter, qui me in aliquo læserunt, contristaverunt, aut vituperaverunt, vel aliquod damnum vel gravamen intulerunt;

Pro his quoque omnibus, quos aliquando contristavi, conturbavi, gravavi, et scandalizavi, verbis, factis, scienter, vel ignoranter, ut nobis omnibus pariter indulgeas peccata nostra et mutuas offensiones.

Aufer, Domine, a cordibus nostris omnem suspicionem, indignationem,

iram et disceptationem, et quidquid potest caritatem lædere, et fraternam dilectionem minuere.

Miserere, miserere, Domine, misericordiam tuam poscentibus; da gratiam indigentibus; et fac nos tales existere, ut simus digni gratiâ tuâ perfrui, et ad vitam proficiamus æternam. Amen.

CAPUT X.

Quòd sacra Communio de facili non est relinquenda.

VOX DILECTI.

1. **F**REQUENTER recurrendum est ad fontem gratiæ et divinæ misericordiæ, ad fontem bonitatis et totius puritatis; quatenus a passionibus tuis et vitiis curari valeas, et contra universas tentationes et fallacias diaboli fortior atque vigilantior effici merearis.

Inimicus sciens fructum et remedium maximum in sacra Communionem positum, omni modo et occasione nititur fideles et devotos, quantum praevallet, retrahere et impedire.

2. Cum enim quidam sacrae Communioni se aptare disponunt, pejores Satanæ immissiones patiuntur.

Ipse nequam spiritus (ut in Job scribitur) venit inter filios Dei; ut solita illos nequitia sua perturbet, aut timidos nimium reddat et perplexos: quatenus affectum eorum minuat, vel fidem impugnando auferat; si fortè aut omnino Communionem relinquant, aut cum tempore accedant.

Sed non est quidquam curandum de versutiis et phantasiis illius, quantumlibet turpibus et horridis; sed cuncta phantasmata in caput ejus sunt retorquenda.

Contemnendus est miser et deridendus;

nec propter insultus ejus et commotiones ,
quas suscitatur, sacra est omittenda Com-
munionio.

3. Sæpè etiam impedit nimia sollici-
tudo pro devotione habenda , et anxietas
quædam de confessione facienda.

Age secundùm consilium sapientum ,
et depone anxietatem et scrupulum; quia
gratiam Dei impedit, et devotionem men-
tis destruit.

Propter aliquam parvam turbationem
vel gravitatem , sacram ne dimittas Com-
munionem ; sed vade citiùs confiteri , et
omnes offensiones aliis libenter indulge.

Si verò tu aliquem offendisti , veniam
humiliter precare , et Deus libenter in-
dulgebit tibi.

4. Quid prodest , diù tardare confessio-
nem , aut sacram differre Communionem ?

Expurga te cum primis , expue velo-
citer venenum , festina accipere reme-
dium , et senties meliùs , quàm si diù
distuleris.

Si hodie propter istud dimittis, cras forsitan aliud majus eveniet; et sic diù posses a Communione impediri, et magis ineptus fieri.

Quantò citiùs vales, a præsenti gravitate et inertia te excutias; quia nihil importat diù anxari, diù cum turbatione transire, et ob quotidiana obstacula se a divinis sequestrare.

Imò plurimùm nocet, diù Communionem protelare; nam et gravem torporem consuevit inducere.

Proh dolor! quidam tepidi, et dissoluti, moras confitendi libenter accipiunt, et Communionem sacram idcirco differri cupiunt, ne ad majorem suâ custodiam se dare teneantur.

5. Heu, quàm modicam caritatem, et debilem devotionem habent, qui sacram Communionem tam faciliter postponunt!

Quàm felix ille et Deo acceptus habetur, qui sic vivit, et in tali puritate cons-

cientiam suam custodit, ut etiam omni die communicare paratus, et bene affectatus esset, si ei liceret, et sine nota agere posset!

Si quis interdum abstinet, humilitatis gratiâ, aut legitimâ impediente causâ, laudandus est de reverentia.

Si autem torpor obrepserit, se ipsum excitare debet, et facere quod in se est; et Dominus aderit desiderio suo pro bona voluntate, quam specialiter respicit.

6. Cùm verò legitimè præpeditus est, habebit semper bonam voluntatem, et piam intencionem communicandi; et sic non carebit fructu Sacramenti.

Potest enim quilibet devotus, omni die et omni horâ, ad spiritualem Christi Communionem salubriter et sine prohibitione accedere;

Et tamen certis diebus et statuto tempore Corpus sui Redemptoris, cum affectuosa reverentia, sacramentaliter debet

suscipere, et magis laudem Dei et honorem prætere, quàm suam consolationem quærere.

Nam toties mysticè communicat, et invisibiliter reficitur, quoties incarnationis Christi mysterium passionemque devotè recolit, et in amore ejus accenditur.

7. Qui aliter se non præparat, nisi instante festo, vel consuetudine compellente, sæpius imparatus erit.

Beatus, qui se Domino in holocaustum offert, quoties celebrat aut communicat.

Non sis in celebrando nimis prolixus aut festinus; sed serva bonum communem modum cum quibus vivis.

Non debes aliis generare molestiam et tædium, sed communem servare viam secundum majorum institutionem; et potius aliorum servire utilitati, quàm propriæ devotioni vel affectui.

CAPUT XI.

*Quòd Corpus Christi et Sacra Scriptura
maximè sint animæ fidei necessaria.*

VOX DISCIPULI.

1. **O** DULCISIME Domine JESU , quanta est dulcedo devotæ animæ , tecum epulantis in convivio tuo ; ubi ei non alius cibus manducandus proponitur , nisi tu unicus dilectus ejus , super omnia desideria cordis ejus desiderabilis !

Et mihi quidem dulce foret , in præsentia tua ex intimo affectu lacrymas fundere , et cum pia Magdalena pedes tuos lacrymis irrigare.

Sed ubi est hæc devotio ? ubi lacrymarum sanctarum copiosa effusio ?

Certè in conspectu tuo et sanctorum Angelorum tuorum totum cor meum ardere deberet , et ex gaudio flere ;

Habeo enim te in Sacramento verè præsentem , quamvis alienâ specie occultatum.

2. Nam in propria et divina claritate te conspicere , oculi mei ferre non possent ; sed neque totus mundus in fulgore gloriæ majestatis tuæ subsisteret.

In hoc ergò imbecillitati meæ consulis , quòd te sub Sacramento abscondis.

Habeo verè et adoro , quem Angeli adorant in cœlo ; sed ego adhuc interim in fide , illi autem in specie et sine velamine.

Me oportet contentum esse in lumine veræ fidei , et in ea ambulare ; donec aspiret dies æternæ claritatis , et umbræ figurarum inclinentur.

Cùm autem venerit quod perfectum est , cessabit usus Sacramentorum ; quia Beati in gloria cœlesti non egent medicamine Sacramentali ;

Gaudent enim sine fine in præsentia Dei , facie ad faciem gloriam ejus specu-

lantes; et de claritate in claritatem abyssalis Deitatis transformati, gustant Verbum Dei caro factum, sicut fuit ab initio et manet in æternum.

3. Memor horum mirabilium, grave mihi sit tædium, etiam quodlibet spirituale solatium; quia quamdiù Dominum meum apertè in sua gloria non video, pro nihilo duco omne quod in mundo conspicio et audio.

Testis es tu mihi, Deus, quòd nulla res me potest consolari, nulla creatura quietare, nisi tu, Deus meus, quem desidero æternaliter contemplari.

Sed non est hoc possibile, durante me in hac mortalitate.

Ideo oportet ut me ponam ad magnam patientiam, et me ipsum in omni desiderio tibi submittam.

Nam et Sancti tui, Domine, qui tecum jam in regno cœlorum exsultant, in fide et patientia magna, dùm viverent, ad-

ventum gloriæ tuæ expectabant. Quod illi crediderunt, ego credo: quod illi speraverunt, ego spero: quò illi pervenerunt, per gratiam tuam me venturum confido.

Ambulabo interim in fide, exemplis confortatus Sanctorum.

Habebo etiam libros sanctos pro solatio et vitæ speculo, atque super hæc omnia, sanctissimum Corpus tuum pro singulari remedio et refugio.

4. Duo namque mihi necessaria permixtè sentio in hac vita, sine quibus mihi importabilis foret ista miserabilis vita.

In carcere corporis hujus detentus, duobus me egere fateor, cibo scilicet, et lumine.

Dedisti itaque mihi infirmo sacrum Corpus tuum ad refectionem mentis et corporis; et posuisti lucernam pedibus meis, verbum tuum.

Sine his duobus bene vivere non possem; nam verbum Dei, lux animæ meæ; et Sacramentum tuum, panis vitæ.

Hæc possunt etiam dici mensæ duæ ,
hinc et inde in gazophylacio sanctæ Ec-
clesiæ positæ.

Una mensa est sacri altaris, habens pa-
nem sanctum, id est, Corpus Christi pre-
tiosum; altera est divinæ Legis, conti-
nens doctrinam sanctam, erudiens fidem
rectam, et firmiter usque ad interiora
velaminis, ubi sunt Sancta Sanctorum,
perducens.

Gratias tibi, Domine Jesu, lux lucis
æternæ, pro doctrinæ sacræ mensa, quam
nobis per servos tuos Prophetas et Apos-
tolos, aliosque Doctores, ministrasti.

5. Gratias tibi, Creator ac Redemptor
hominum, qui, ad declarandam toti mun-
do caritatem tuam, coenam parasti mag-
nam, in qua non agnum typicum, sed tuum
sanctissimum Corpus et Sanguinem, pro-
posuisti manducandum; lætificans omnes
fideles convivio sacro, et calice inebrians
salutari, in quo sunt omnes deliciæ para-

disi, et epulantur nobiscum Angeli sancti, sed suavitate feliciori.

6. O quàm magnum et honorabile est officium Sacerdotum, quibus datum est, Dominum majestatis, verbis sacris consecrare, labiis benedicere, manibus tenere, ore proprio sumere, et cæteris ministrare!

O quàm mundæ debent esse manus illæ, quàm purum os, quàm sanctum corpus, quàm immaculatum cor erit Sacerdotis, ad quem totius ingreditur auctor puritatis!

Ex ore Sacerdotis nihil nisi sanctum, nihil nisi honestum et utile procedere debet verbum, qui tam sæpè Christi accipit Sacramentum.

7. Oculi ejus simplices et pudici, qui Christi Corpus solent intueri; manus puræ, et in cælum elevatæ, quæ Creatorem cœli et terræ solent contrectare.

Sacerdotibus specialiter in Lege dici-

tur : Sancti estote , quoniam ego sanctus sum Dominus Deus vester.

8. Adjuvet nos gratia tua , omnipotens Deus ; ut qui officium Sacerdotale suscepimus , dignè ac devotè tibi in omni puritate et conscientia bona famulari valeamus.

Et si non possumus in tanta innocentia vitæ conversari , ut debemus , concede nobis tamen dignè flere mala quæ gessimus ; et in spiritu humilitatis , ac bonæ voluntatis proposito , tibi ferventiùs de cetero deservire.

CAPUT XII.

Quòd magnâ diligentia se debeat Communicaturus Christo præparare.

VOX DILECTI.

1. **E**GO sum puritatis amator , et dator omnis sanctitatis.

Ego cor purum quæro, et ibi est locus
requietionis meæ.

Para mihi cœnaculum grande stratum,
et faciam apud te Pascha cum discipulis
meis.

Si vis ut veniam ad te, et apud te
maneam; expurga vetus fermentum et
munda cordis tui habitaculum.

Exclude totum seculum, et omnem
vitiatorum tumultum: sede tanquam passer
solitarius in tecto, et cogita excessus tuos
in amaritudine animæ tuæ.

Omnis namque amans suo dilecto ama-
tori optimum et pulcherrimum præparat
locum; quia in hoc cognoscitur affectus
suscipientis dilectum.

2. Scito tamen, te non posse satisfa-
cere huic præparationi ex merito tuæ ac-
tionis; etiamsi per integrum annum te præ-
parares, et nihil aliud in mente haberes.

Sed ex sola pietate et gratia mea per-
mitteris ad mensam meam accedere; ac

si mendicus ad prandium vocaretur divitis, et ille nihil aliud habeat ad retribuendum beneficiis ejus, nisi se humiliando et ei regratiando.

Fac quod in te est, et diligenter facito: non ex consuetudine, non ex necessitate, sed cum timore, et reverentia, et affectu, accipe Corpus dilecti Domini Dei tui, dignantis ad te venire.

Ego sum qui vocavi; ego jussi fieri; ego supplebo quod tibi deest; veni, et suscipe me.

3. Cum gratiam devotionis tribuo, gratias age Deo tuo; non quia dignus es, sed quia tuus misertus sum.

Si non habes, sed magis aridum te sentis, insiste orationi, ingemisce et pulsa; nec desistas, donec merearis micam aut guttam gratiae salutaris accipere.

Tu meus indiges, non ego tuus indigeo.

Nec tu me sanctificare venis, sed ego te sanctificare et meliorare venio.

Tu venis, ut ex me sanctificeris, et mihi uniaris; ut novam gratiam recipias, et de novo ad emendationem accendaris.

Noli negligere hanc gratiam; sed præpara cum omni diligentia cor tuum, et introduce ad te dilectum tuum.

4. Oportet autem, ut non solum te præpares ad devotionem ante Communionem, sed ut etiam te sollicitè conserves in ea post Sacramenti perceptionem. Nec minor custodia post exigitur, quàm devota præparatio prius. Nam bona postmodum custodia, optima iterum est præparatio ad majorem gratiam consequendam.

Ex eo quippe valde indispositus quis redditur si statim fuerit nimis effusus ad exteriora solatia.

Cave a multiloquio, mane in secreto, et fruire Deo tuo; ipsum enim habes, quem totus mundus tibi auferre non potest.

Ego sum cui te totum dare debes: ita

ut jam ultra non in te, sed in me, absque
omni sollicitudine, vivas.

CAPUT XIII.

*Quòd toto corde anima devota Christi
unionem in Sacramento affectare debet.*

VOX DISCIPULI.

1. **Q**UIS mihi det, Domine, ut inveniam te solum, et aperiam tibi totum cor meum, et fruar te, sicut desiderat anima mea; et jam me nemo despiciat, nec ulla creatura me moveat vel respiciat, sed tu solus mihi loquaris, et ego tibi, sicut solet dilectus ad dilectum loqui, et amicus cum amico convivari?

Hoc oro, hoc desidero, ut tibi totus uniar, et cor meum ab omnibus creatis rebus abstraham, magisque per sacram Communionem, ac frequentem celebrationem, cœlestia et æterna sapere discam.

Ah, Domine Deus, quando ero tecum totus unitus et absorptus, meique totaliter oblitus?

Tu in me, et ego in te; et sic nos pariter in unum manere concede.

2. Verè tu es dilectus meus, electus ex millibus, in quo complacuit animæ meæ habitare omnibus diebus vitæ suæ.

Verè tu pacificus meus, in quo pax summa et requies vera, extra quem labor et dolor, et infinita miseria.

Verè tu es Deus absconditus; et consilium tuum non est cum impiis, sed cum humilibus et simplicibus sermo tuus.

O quàm suavis est, Domine, spiritus tuus, qui ut dulcedinem tuam in filios demonstrares, pane suavissimo, de cœlo descendente, illos reficere dignaris!

Verè non est alia natio tam grandis, quæ habeat deos appropinquantes sibi, sicut tu, Deus noster, ades universis fidelibus tuis; quibus, ob quotidianum

solatium, et cor erigendum in cœlum, te tribuis ad edendum et fruendum.

3. Quæ est enim alia gens tam inclyta, sicut plebs Christiana?

Aut quæ creatura sub cœlo tam dilecta, ut anima devota, ad quam ingreditur Deus, ut pascat eam carne suâ gloriosâ?

O ineffabilis gratia! o admirabilis dignatio! o amor immensus homini singulariter impensus!

Sed quid retribuam Domino pro gratia ista, pro caritate tam eximia?

Non est aliud quod gratius donare queam, quàm ut cor meum Deo meo totaliter tribuam, et intimè jungam.

Tunc exultabunt omnia interiora mea, cùm perfectè fuerit unita Deo anima mea.

Tunc dicet mihi: Si tu vis esse mecum, ego volo esse tecum. Et ego respondebo illi: Dignare, Domine, manere mecum, ego volo libenter esse tecum.

Hoc est totum desiderium meum, ut cor meum tibi sit unitum.

CAPUT XIV.

De quorundam devotorum ardenti desiderio ad Corpus Christi.

VOX DISCIPULI.

1. **O** QUAM magna multitudo dulcedinis tuæ, Domine, quam abscondisti timen-
tibus te ! Quando recordor devotorum
aliquorum, ad Sacramentum tuum, Do-
mine, cum maxima devotione et affectu
accedentium, tunc sæpius in me ipso con-
fundor et erubesco ; quòd ad altare tuum,
et sacræ Communionis mensam, tam te-
pidè et frigidè accedo ;

Quòd ita aridus, et sine affectione cor-
dis maneo ; quòd non sum totaliter ac-
census coram te Deo meo ; nec ita vehe-
menter attractus et affectus sicut multi
devoti fuerunt, qui præ nimio desiderio
Communionis, et sensibili cordis amore,
a fletu se non potuerunt continere ;

Sed ore cordis et corporis pariter ad te Deum fontem vivum medullitus inhiant, suam esuriem non valentes aliter temperare nec satiare, nisi Corpus tuum cum omni jucunditate et spiritali aviditate accepissent.

2. O vera ardens fides eorum, probabile existens argumentum sacrae praesentiae tuae!

Isti enim veraciter cognoscunt Dominum suum in fractione panis, quorum cor tam validè ardet in eis de Jesu ambulante cum eis.

Longè est a me sæpè talis affectus et devotio, tam vehemens amor et ardor.

Esto mihi propitius, Jesu bone, dulcis et benigne; et concede pauperi mendico tuo, vel interdum modicum de cordiali affectu amoris tui, in sacra Communionem sentire; ut fides mea magis convalescat, spes in bonitate tua proficiat, et caritas semel perfectè accensâ, et coeleste mannâ experta, nunquam deficiat.

3. Potens est autem misericordia tua, etiam gratiam desideratam mihi præstare, et in spiritu ardoris, cum dies beneplaciti tui venerit, me clementissimè visitare.

Etenim, licèt tanto desiderio tam specialium devotorum tuorum non ardeo; tamen, de gratia tua, illius magni inflammati desiderii desiderium habeo, orans et desiderans omnium talium fervidorum amatorum tuorum participem me fieri, ac eorum sancto consortio annumerari.

CAPUT XV.

Quòd gratia devotionis, humilitate et sui ipsius abnegatione acquiritur.

VOX DILECTI.

1. **O**PORTET te devotionis gratiam instantèr quærere, desideranter petere, patienter et fiducialiter expectare, gratanter recipere, humiliter conservare, studiosè

cum ea operari, ac Deo terminum et modum supernæ visitationis, donec veniat, committere.

Humiliare præcipuè te debes, cum parum aut nihil devotionis interiùs sentis; sed non nimium dejici, nec inordinate contristari.

Dat sæpè Deus in uno brevi momento, quod longo negavit tempore.

Dat quandoque in fine, quod in principio orationis distulit dare.

2. Si semper citò gratia daretur, et pro voto adesset, non esset infirmo homini bene portabile.

Propterea in bona spe, et humili patientiâ, expectanda est devotionis gratia. Tibi tamen et peccatis tuis imputa, cum non datur, vel etiam occultè tollitur.

Modicum quandoque est, quod gratiam impedit et abscondit; si tamen modicum, et non potius grande dici debeat, quod tantum bonum prohibet.

E

Et si hoc ipsum modicum, vel grande, amoveris, et perfectè viceris, erit quod petisti.

3. Statim namque, ut te Deo ex toto corde tradideris nec hoc vel illud pro tuo libitu seu velle quæsieris, sed integrè te in ipso posueris, unitum te invenies, et pacatum; quia nihil ita bene sapiet et placebit, sicut beneplacitum divinæ voluntatis.

Quisquis ergò intentionem suam simplici corde sursùm ad Deum levaverit, seque ab omni inordinato amore, seu displicentiâ cujuslibet rei creatæ evacuaverit, aptissimus gratiæ percipiendæ, ac dignus devotionis munere erit.

Dat enim Dominus ibi benedictionem suam, ubi vasa vacua invenerit.

Et quantò perfectiùs infimis quis renuntiat, et magis sibi ipsi per contemptum suū moritur; tantò gratia celerius venit, copiosius intrat, et altius liberum cor elevat.

Y

4. Tunc videbit, et affluet, et mirabitur, et dilatabitur cor ejus in ipso, quia manus Domini cum eo, et ipse se posuit totaliter in manu ejus usque in seculum. Ecce sic benedicetur homo, qui quærit Deum in toto corde suo, nec in vanum accipit animam suam.

Hic, in accipiendo sacram Eucharistiam, magnam promeretur divinæ unionis gratiam; quia non respicit ad propriam devotionem et consolationem, sed super omnem devotionem, et consolationem, ad Dei gloriam et honorem.

CAPUT XVI.

Quòd necessitates nostras Christo aperire, et ejus gratiam postulare, debemus.

VOX DISCIPULI.

1. **O** DULCISSEME atque amantissime Domine, quem nunc devotè desidero sus-

cipere, tu scis infirmitatem meam, et necessitatem quam patior; in quantis malis et vitiis jaceo; quàm sæpè sum gravatus, tentatus, turbatus, et inquinatus.

Pro remedio ad te venio, pro consolatione et sublevamine te deprecor.

Ad omnia scientem loquor, cui manifesta sunt omnia interiora mea, et qui solus potes me perfectè consolari, et adjuvare.

Tu scis, quibus bonis indigeo præ omnibus, et quàm pauper sum in virtutibus.

2. Ecce, sto ante te pauper et nudus, gratiam postulans, et misericordiam implorans.

Refice esurientem mendicum tuum, accende frigiditatem meam igne amoris tui, illumina cæcitatem meam claritate præsentiae tuæ.

Verte mihi omnia terrena in amaritudinem, omnia gravia et contraria in patientiam, omnia infirma et creata in contemptum et oblivionem.

Erige cor meum ad te in cœlum, et ne dimittas me vagari super terram.

Tu solus mihi ex hoc jam dulcescas usque in seculum; quia tu solus cibus et potus meus, amor meus et gaudium meum, dulcedo mea et totum bonum meum.

3. Utinam me totaliter ex tua præsentia accendas, comburas, et in te transmutes; ut unus tecum efficiar spiritus, per gratiam internæ unionis, et liquefactionem ardentis amoris!

Ne patiaris me jejunum et aridum a te recedere; sed operare mecum misericorditer, sicut sæpius operatus es cum Sanctis tuis mirabiliter.

Quid mirum, si totus ex te ignescerem, et in me ipso deficerem; cùm tu sis ignis semper ardens, et nunquam deficiens, amor corda purificans, et intellectum illuminans?

CAPUT XVII.

*De ardenti amore, et vehementi affectu
suscipiendi Christum.*

VOX DISCIPULI.

1. **C**UM summa devotione et ardenti amore, cum toto cordis affectu et fervore, desidero te, Domine, suscipere, quem admodum multi Sancti, et devotæ personæ, in communicando te desideraverunt, qui tibi maximè in sanctitate vitæ placuerunt, et in ardentissima devotione fuerunt.

O Deus meus, amor æternus, totum bonum meum, felicitas interminabilis, cupio te suscipere, cum vehementissimo desiderio, et dignissima reverentia, quam aliquis Sanctorum unquam habuit, et sentire potuit.

2. Et, licèt indignus sum omnia illa sentimenta devotionis habere, tamen offero tibi totum cordis mei affectum, ac

si omnia illa gratissima inflammata desideria solus haberem.

Sed et quaecumque potest pia mens concipere et desiderare, hæc omnia tibi, cum summa veneratione et intimo favore, præbeo et offero.

Nihil opto mihi reservare, sed me et omnia mea tibi sponte et libentissimè immolare.

Domine Deus meus, creator meus, et redemptor meus, cum tali affectu, reverentia, laude et honore; cum tali gratitudine, dignitate et amore; cum tali fide, spe et puritate, te affecto hodiè suscipere, sicut te suscepit et desideravit sanctissima mater tua, gloriosa Virgo Maria, quando Angelo evangelizanti sibi incarnationis mysterium, humiliter ac devotè respondit: Ecce ancilla Domini, fiat mihi secundum verbum tuum.

3. Et sicut beatus præcursor tuus, excellentissimus Sanctorum Joannes Bap-

tista, in præsentia tua lætabundus exultavit in gaudio Spiritûs Sancti, dùm adhuc maternis clauderetur visceribus; et postmodum cernens inter homines Jesum ambulantiem, valde se humilians, devoto cum affectu dicebat: Amicus autem sponsi, qui stat, et audit eum, gaudio gaudet propter vocem sponsi; sic et ego magnis et sacris desideriis opto inflammari, et tibi ex toto corde me ipsum præsentare.

Unde et omnium devotorum cordium jubilationes, ardentis affectus, mentales excessus, ac supernaturales illuminationes, et cœlicas visiones tibi offero et exhibeo, cum omnibus virtutibus et laudibus, ab omni creatura in cœlo et in terra celebratis et celebrandis, pro me et omnibus mihi in oratione commendatis; quatenus ab omnibus dignè lauderis, et in perpetuum glorificeris.

4. Accipe vota mea, Domine Deus meus, et desideria infinitæ laudationis, ac im-

mensæ benedictionis ; quæ tibi , secundum multitudinem ineffabilis magnitudinis tuæ , jure debentur.

Hæc tibi reddo , et reddere desidero , per singulos dies et momenta temporum ; atque ad reddendum mecum tibi gratias et laudes , omnes cœlestes spiritus , et cunctos fideles tuos , precibus et affectibus invito et exoro.

5. Laudent te universi populi , tribus , et linguæ , et sanctum ac mellifluum nomen tuum , cum summa jubilatione , et ardenti devotione , magnificent.

Et quicumque reverenter ac devotè altissimum Sacramentum tuum celebrant , et plenâ fide recipiunt , gratiam et misericordiam apud te invenire mereantur , et pro me peccatore suppliciter exorent.

Cùmque optatâ devotione , ac fruibili unione , potiti fuerint , et bene consolati , ac mirificè refecti , de sacra mensa cœlesti abscesserint , meî pauperis recordari dignentur.

CAPUT XVIII.

Quòd homo non sit curiosus scrutator Sacramenti, sed humilis imitator Christi, subdendo sensum suum sacræ fidei.

VOX DILECTI.

1. **C**AVENDUM est tibi a curiosa et inutili perscrutatione hujus profundissimi Sacramenti, si non vis in dubitationis profundum submergi.

Qui scrutator est majestatis, opprimetur a gloria. Plus valet Deus operari, quàm homo intelligere potest.

Tolerabilis, pia et humilis inquisitio veritatis, parata semper doceri, et per sanas Patrum sententias studens ambulare.

2. Beata simplicitas, quæ difficiles quæstionum relinquit vias, et plana ac firma pergit semita mandatorum Dei.

Multi devotionem perdiderunt, dum altiora scrutari voluerunt.

Fides a te exigitur, et sincera vita; non altitudo intellectus, neque profunditas mysteriorum Dei.

Si non intelligis, nec capis, quæ infra te sunt; quomodo comprehendes quæ supra te sunt?

Subde te Deo, et humilia sensum tuum fidei, et dabitur tibi scientiæ lumen, prout tibi fuerit utile ac necessarium.

3. Quidam graviter tentantur de fide et sacramento; sed non est hoc ipsis imputandum, sed potius inimico.

Noli curare, noli disputare cum cogitationibus tuis, nec ad immissas a diabolo dubitationes responde; sed crede verbis Dei, crede Sanctis ejus et Prophetis, et fugiet a te nequam inimicus.

Sæpe multum prodest, quod talia sustinet Dei servus.

Nam infideles et peccatores non ten-

tat, quos securè jam possidet; fideles autem devotos variis modis tentat et vexat.

4. Perge ergò cum simplici et indubitata fide, et cum supplici reverentia ad Sacramentum accede. Et, quidquid intelligere non vales, Deo omnipotenti securè committe.

Non fallit te Deus; fallitur, qui sibi ipsi nimium credit.

Graditur Deus cum simplicibus, revelat se humilibus, dat intellectum parvulis, aperit sensum puris mentibus, et abscondit gratiam curiosis et superbis.

Ratio humana debilis est, et falli potest; fides autem vera falli non potest.

5. Omnis ratio, et naturalis investigatio, fidem sequi debet, non præcedere, nec infringere.

Nam fides et amor ibi maximè præcellunt, et occultis modis in hoc sanctissimo et superexcellentiſſimo Sacramento operantur.

Deus æternus et immensus, infinitæque potentia, facit magna et inscrutabilia in cœlo et in terra; nec est investigatio mirabilium operum ejus.

Si talia essent opera Dei, ut facile ab humana ratione caperentur, non essent mirabilia nec ineffabilia dicenda.

FINIS.

Baden

Handsch. öffentl.
Bibliothek
in Wernigerode
Mantel

Handschrift des Herrn
Prof. Dr. Edm. Böhm
in Strassburg
Ihre + Seine
Heyde

(Böhmischer Anhang
L. Kienhalde
Baden Baden

30 12
30 14

Fl. 292 m

